حرف‌هایی از جنس نور

بازخوانی بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی،
حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) پیرامون قرآن کریم

کتاب مسابقه

بسم الله الرحمن الرحیم

حرف هایی ازجنس نور (بازخوانی بیانات رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) پیرامون قرآن کریم

نویسنده:

معاونت فرهنگی واجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه

ناشر چاپی:

اسوه - سازمان اوقاف و امور خیریه جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

حرف هایی ازجنس نور (بازخوانی بیانات رهبر انقلاب اســلامی حضــرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) پیرامون قرآن کریم

مشخصات کتاب

تهیه، تنظیم و ناشر: مجتمع فرهنگی آموزشی معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات اوقاف

مدیر هنری: نعیمه جلالی نژاد

طراح گرافیک: محمد حسین همدانیان

نوبت چاپ: اول / بهار ۹۷

شمارگان: ۵۰۰۰۰ نسخه

قیمت:۳۰۰۰ تومان

غیرقابل فروش/ اهدایی

آدرس: تهران، خیابان نوفل لوشاتو، سازمان اوقاف و امور خیریه

آدرس مجتمع: قم، بلوار ۱۵ خرداد، جنب امام زاده شاه سیدعلی(علیه السّلام)،

مجتمع فرهنگی آموزشی اوقاف

تلفن: _ ۰۲۵ ۳۸۱۸۷۱۶۹ _ ۰۲۵_۳۸۱۸۷۱۵۶

سایت سازمان: www.oghaf.ir

سایت معاونت: www.mfso.ir

سایت مجتمع: www.mfpo.ir

ص: ۱

اشاره

مقدمه

«امروز، هر کس که در هر نقطه از این کشـور؛ یـک آیه از قرآن را برای مردم تـبیین کنـد، به نظـام جمهـوری اسـلامی کمک کرده است.» (۱)

«من اطمینان دارم ا گر حرکت قرآنی در کشور ما – که امروز بحمـدالله رو به گسترش و موج برداری است – همین طور موج بردارد و گسترش پیدا کند، این کشور، این پرچم

اسلام، این انقلاب و این نظام مقدس اسلامی، پایه هایش آن چنان مستحکم خواهد شد

که هیچ قدرتی، نه امروز و نه در آینده، نخواهد توانست اندک تزلزلی در آن به وجود آورد.» (۲)

یکی از بـاارزش ترین فعالیت های قرآنی پس از پیروزی انقلاب اسـلامی، برگزاری مسابقات بین المللی قرآن کریم در کشور جمهوری اسـلامی ایران است. این مسابقات از سال ۱۳۶۰ (۱۴۰۲ هجری قمری) تـا کنون توسط سازمان اوقاف و امورخیریه با شرکت ده ها قاری و حافظ از سراسر جهان اسلام در تهران برگزار می شود.

از برنامه های ویژه این مسابقات سـخنرانی مسئولان بلندپایه کشور به خصوص رییس جمهور در افتتاحیه و رهبر معظم انقلاب در اختتامیه ی آن است.

در این میان، فرمایشات حضـرت آیت الله العظمی امام خامنه ای (مـدظله العالی) از اولین دِوره مسابقات تا کنون چه در سـمت ریاست جمهوری و چه در دوران زعامت و رهبری

۱- بیانات در دیدار روحانیون، ۲۸ بهمن ۱۳۷۹.

۲- بیانات در دیدار دانشجویان، ۵ آبان ۱۳۷۸.

معظم له، از بهترین دستاوردهای این رویداد بزرگ بوده است که به لحاظ توجه دادن جامعه به اهمیت انس با قرآن، تبیین رابطه انقلاب ایران و قرآن، روشنگری در زمینه دوری جهان اسلام از قرآن و لزوم بازگشت دولت ها و ملت های مسلمان به معارف حیات بخش آن و بیان توصیه ها به جامعه قرآنی، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مهم تر آن که این رهنمودها، در حال و آینده می تواند برای گسترش و تعمیم فرهنگ غنی قرآن بسیار راهگشا باشد.

لذا معاونت فرهنگی اجتماعی سازمان اوقاف و امورخیریه در آستانه برگزاری سی وپنجمین دوره مسابقات بین المللی قرآن کریم، فرازهایی از مجموعه بیانات معظم له را در چهار فصل با عنوان «حرف هایی از جنس نور» به زیور طبع آراسته است که به تمامی علاقه مندان و ارادتمندان به ساحت مقدس قرآن کریم تقدیم می دارد. به امید آنکه مورد استفاده همگان قرار گیرد.

سازمان اوقاف و امورخیریه

معاونت فرهنگی و اجتماعی

ص: ۶

فصل اول: انس باقرآن

اشاره

ص: ۷

معنای انس با قرآن

انس با قرآن، یعنی قرآن را خوانـدن و باز خوانـدن و باز خوانـدن و در مفاهیم قرآنی تـدبر کردن و آن ها را فهمیـدن. فارسـی زبان ها می توانند از ترجمه ی قرآن استفاده کنند و کلمات قرآنی را به طور تقریب بفهمند و مضامین آیات قرآن را دریابند و در آنها فکر و تأمل کنند.

خطبه های نماز جمعه ی تهران، ۱۰ فروردین ۱۳۶۹

مقدمات انس جامعه با قرآن

انس با قرآن و تلاوت قرآن در کشور رشـد بسیار خوبی کرده است. این تلاوت هایی که در اینجا صورت گرفت - که من از همه ی برادران عزیزی که اینجا تلاوت کردند و همچنین از

برنامه ریزان تشـکر می کنم - اینها جزو تلاوت های بسیار خوب بود. بعضـی حقیقتا در حـد ضابطه، در حد اسـتاندارد؛ چه از حیث اداء؛ چه از حیث لحن، از حیث تجویـد، از حیث توجه به مضـامین و مفـاهیم و تنظیم اداء به تناسب مضامین و مفاهیم؛ از این جهات هم جوان های ما بحمـدالله پیشـرفت خوبی کرده اند. اینها خوب است. بارها هم عرض شده است که این جلسات و این ترغیب هـا به تلاوت های خوب، مقـدمه است برای اینکه جامعه ی ما انس با قرآن پیـدا کنـد. از بیگانگی با قرآن که سال های متمادی و طولانی کشور ما و ملت ما دچار آن بوده است، نجات پیـدا کند، به قرآن نزدیک بشود؛ این تدریجا دارد پیش می رود. البته خیلی هنوز فاصله است تا آنجایی که همه ی ملت ما، همه ی

جوانان ما، مرد و زن ما، با قرآن انس پیدا کنند، که وقتی انس با قرآن پیدا شد، آن وقت این مجال به وجود خواهد آمد که انسان از قرآن استفتاء کند، سخن قرآن را در زمینه ی مسائل گوناگون زندگی بخواهد و بشنود. این در سایه ی انس با قرآن انجام خواهد گرفت؛ و الا اینجور نیست که قرآن را هر کسی بدون هیچ انسی، سابقه ای، همین طور

باز کند، یک مطلبی را از توی او لزوماً پیدا کند؛ نه، خیلی اوقات قرآن دست نمی دهد، دل نمی تواند خود را به مفاهیم قرآنی و معانی قرآنی نزدیک کند. انس که باشد، چرا؛ این عملی خواهد شد. پس اینها مقدمه است برای انس با قرآن.

بیانات در جمع قاریان قرآن در روز اول ماه رمضان، ۳۱ مرداد ۱۳۸۸

همیشه مورد نیاز

قرآن مثل کتاب معمولی نیست که آدم یک بار بخواند، خیلی خوب، خواندیم و یاد گرفتیم، بعد ببندیم بگذاریم سر جایش؛ نه، این مثل آب آشامیدنی است، حیات بخش است، همیشه مورد نیاز است، تأثیر آن تدریجی است، در طول زمان است، نهایت ندارد، هدایت او آخر ندارد. هرچه شما از قرآن فرا بگیرید، باز یک باب دیگری هست که گشوده بشود؛ گره دیگری هست که باز بشود؛ مجهول دیگری هست که معلوم بشود؛ قرآن اینجوری است.

لذا باید دائم قرآن را خواند. خوب، این وسیله اش همین است که با قرآن مأنوس بشویم.

بیانات در جمع قاریان قرآن در روز اول ماه رمضان، ۳۱ مرداد ۱۳۸۸

ص: ۹

برکات بی انتها

برکات قرآن برکات بی انتهایی است. در قرآن و با قرآن عزت هست، قدرت هست، پیشرفت هست، رفاه مادّ ی هست، تعالی معنوی هست، گسترش فکر و عقیده هست، شادی و سکینه ی روح هست؛ ... « فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا »(۱) وقتی که آن آرامش دینی و آن سکینه ی دینی آمد، تقوازیاد می شود:

«هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ »این سکینه و آرامش موجب می شود ایمان انسان روزبه روز افزایش پیدا کند؛ ایمان به چه؟ ایمان به خدا، ایمان به قدرت الهی.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۵

افزایش در هدایت و نقصان در گمراهی

قرآن کتاب معرفت است، کتاب نور است.«وَ مَا جَالَسَ هَذَا القُرآنَ اَحَدٌ اِلّا قَامَ عَنْهُ بِزِيَادَةٍ اَو نقصانٍ زَيَادَةٍ فى هُدًى اَو نقصانٍ فى عمًى»؛ (۲) این کلام منسوب به امیرالمؤمنین است؛ فرمود: هرکسی که با قرآن نشست، از این نشست که برخاست، یا هدایتی در او افزون شده است یا بی معرفتی و کوری ای از او کم شده است. یک افزایشی و یک نقصانی در او

۱- سوره فتح ، آیه ۲۶.

۲- خطبه ۱۷۶، از خطبه های آن حضرت است در پند و اندرز و فضل قرآن و نهی از بدعت.

به وجود می آیـد، افزایش در هدایت و نقصان در کوری، نقصان در گمراهی ، یعنی گمراهی انسان کم می شود... این البتّه با توجه و تدبّر در قرآن حاصل می شود. قرآن را باید با توجّه خواند؛ توجّه داشـته باشـیم که صـرف تشکیل این اصوات مطلوب نیست؛ با توجّه به معانی ، با توجّه به مرادات قرآنی باید قرآن را خواند؛ ا گر این شد، آن وقت جامعه ی اسلامی راه خودش را پیدا می کند.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۸ تیر ۱۳۹۳

حکومت قرآن در زندگی ها

«یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا اسْتَجِیبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاکُمْ لِمَا یُحْیِیکُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ یَحُولُ بَیْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ »(۱). در فضای زندگی ما باید قرآن حکومت کند و برکات قرآنی موج بزند.

در سایه ی قرآن است که معرفت و بصـیرت و شـجاعت و اقـدام ما معنا پیدا می کند و به سـمت هدف های درست متوجه می شود. قرآن به مؤمنین می گویـد: ای مؤمنین! وقتی خـدا و پیامبر خـدا شـما را به حیات و به زنـدگی واقعی دعوت می کنند، به ندای آنها پاسخ بدهید. این چه حیاتی است که خدا و پیامبر، ما را به آن دعوت می کنند؟ در یک کلمه، اِین حیات شایسته ی انسان است.

بیانات در دیدار مردم استان بوشهر، ۱۱ دی ۱۳۷۰

۱- سوره انفال، آیه ۲۴.

وسیله خروج از ظلمات به نور

عزیزان من! قرآن نور است و حقیقتاً دل و روح را روشن می کند. ا گر با قرآن انس پیدا کنید، می بینید که دل و جان شما نورانی می شود. به برکت قرآن بسیاری از ظلمات و ابهام ها از قلب و روح انسان زدوده می شود. آیا این بهتر نیست؟ «یُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ »به وسیله ی قرآن است که خدای متعال می فرماید: «اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ»(۱). به برکت قرآن است که انسان از ظلمات اوهام، اشتباهات، خطاها و غلط ها، به نور هدایت راه پیدا می کند. قرآن، کتاب معرفت است. ما در زمینه ی زندگی، در زمینه ی آینده، در زمینه ی تکلیف کنونی، در زمینه ی هدف از بودن و در بسیاری از زمینه های دیگر، خیلی از مسائل را نمی دانیم. بشر مشحون به جهالت هاست و قرآن برای انسان معرفت می آورد.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱۴ دی ۱۳۷۳

بهترین نسخه ی سعادت

قرآن، خودش را به زبان های مختلف تعریف می کند؛ از جمله این که می فرماید: «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ »(۲)؛ یعنی قرآن، انسان را به بهترین راه، بهترین کار، بهترین

۱- سوره بقره ، آیه ۲۵۷.

۲- سوره اسراء، آیه ۹.

نظام، بهترین شیوه، بهترین اخلاق و بهترین روش های عمل فرد و جامعه هدایت می کند.

امروز همه ی بشر محتاج قرآنند؛ اما ما مسلمانان اگر به قرآن عمل نکنیم، خسارتمان، بیشتر از دیگران است؛ چون ما این نسخه و این دستورالعمل را داریم، تجربه ی تاریخی آن را هم داریم. بشریت در صدر اوّل به برکت عمل به قرآن، در علم، در اخلاق، در عمل و در پیشرفت های گونا گون مادّی و معنوی، اوج پیدا کرد. قرآن، همیشه زنده است.

قرآن، نیازهای انسان را مورد توجّه قرار می دهد. قرآن در هر عصری می تواند بهترین نسخه ی سعادت انسان ها باشد.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱ آذر ۱۳۷۷

مثل باران

هر کدام از شما جوان ها که آیه ای از قرآن را خوب می خوانید، یا بخشی از قرآن را خوب حفظ می کنید، یا به مفهومی از مفاهیم قرآن آشنا می شوید، بنده با همه وجود در مقابل پروردگار شکر و سپاس می کنم، می گویم: الحمد لله رب العالمین. کمتر چیزی من را خوشحال می کند به قدری که وقتی می بینم یک نوجوان می ایستد مثل بلبل قرآن را از بر تلاوت می کند.

قرآن مثل باران است. ا گر دردل شما سرزمین مستعدی باشد نفوذ می کند. خودتان را آماده کنید، دلتان را در مقابل بارش قرآن قرار بدهید، قرآن تا اعماق دل شما نفوذ می کند،

خودش مفاهیم خود را برای شما روشن می کند، به شرطی که با قرآن انس پیدا کنید.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره یازدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۴ آذر ۱۳۷۵

کلید بهشت آزادی

اکنون با استفاده از این محفل قرآنی شریف که به ذکر و تلاوت قرآن و به حضور تالیان و قاریان و حفاظ و مقریان مفتخر است به همه ملت های اسلامی و به همه پیروان قرآن اعلام می کنم که کلید بهشت آزادی، روی آوردن به قرآن و بازگرداندن آن به فضای زندگی است. از قرآن دستور بگیرید. وضع جامعه خود و تکلیفی را که در مواجهه با این وضع بر عهده شماست در قرآن بیابید، به آن عمل کنید تا قرآن نیز کلید آن بهشت دلنشین را به شما عطا کند.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره دوم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۲ فروردین ۱۳۶۲

امتیاز بزرگ اسالم

از جمله ی مطالب مسلم و غیر قابل خدشه در نظر ما، آن است که قرآن مجید که امروزه در اختیار مسلمین عالم است عیناً همان است که بر نبی اکرم (صلّی الله علیه و آله وسلّم) نازل گشته و در صدر اول و همه ی دوران هزار و چهار صد ساله در میان مسلمانان، متداول و معروف بوده است، بدون کلمه ای کم یا کلمه ای زیاد.

ص: ۱۴

این سخن همه ی فرق مسلمین و مورد اتفاق آنان است، و مخالفت عده ی معدودی از اهل تسنن و شیعه و در دوره های گذشته، که با استنباط قشری و غیرعالمانه از بعض منابع اسلامی، دچار خطای «قول به تحریف» شده اند، مورد اعتنای محققین قرار نگرفته و به کلی متروک گردیده است و امروزه نسبت چنین خطایی به هر یک از فرق اسلامی و شعب آنها جایز نیست.

این امتیاز بزرگ آیین مقدس اسلام است که در آن، وحی الهی با همان حروف و کلمات نازل شده ی بر قلب مقدس پیامبر عظیم الشأن(صلّی الله علیه و آله وسلّم) تا امروز و تا ابد در دسترس همه ی آحادی که بخواهند از آن بیاموزند و هدایت یابند، بوده و خواهد بود، و این است انجاز وعده ی الهی که فرمود:«إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ».(۱)

دست خطی مبنی بر عدم تحریف قرآن کریم، ۱ اردیبهشت ۱۳۷۱

آرامش در سایه قرآن

امروز مکتب های فلسفی و مکتب های معرفتی دنیا، در کار بشریت درمانده اند. باورکنید مکاتب اجتماعی دنیا در کار انسان درمانده اند و راه پیدا نمی کنند. آن مارکسیسم بود که آن طور شکست خورد و نابود شد. مکاتب غربی نیز همین طورند؛ درمانده اند.

دلیل درماندگیشان این است که در غرب علم هست، پول هست، قدرت نظامی هست؛

۱- سوره حجر، آیه ۹.

سعادت نیست؛ سکینه و طمأنینه نیست؛ آرامش معنوی نیست. پس آن نسخه، نسخه ناکامی است؛ نسخه شکست خورده ای است. اما قرآن و آیین اسلام، به انسان، هم علم می دهد، هم رفاه می دهد، هم عزّت می دهد، هم سکینه می دهد:«هُوَ الَّذِی أَنْزَلَ السَّکِینَهَ فِی قُلُوبِ الْمُؤْمِنِینَ لِیَزْدَادُوا إِیمَانًا مَعَ إِیمَانِهِمْ »؛ «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَکِینَتَهُ عَلَی رَسُولِهِ وَعَلَی الْمُؤْمِنِینَ وَأَلْزَمَهُمْ کَلِمَهَ التَّقْوَی»علاوه بر لذّت دنیوی ، رفاه مادّی و قدرت علمی، سکینه و طمأنینه می دهد و آرامش می بخشد؛ و این در تاریخ تجربه شده است؛ امروز هم قابل تجربه شدن است. در ایران اسلامی، ما یک قدم کوچکش را برداشتیم؛ آثارش را هم مشاهده کردیم؛ برکاتش را هم دیدیم؛ و هرچه جلوتر برویم، بیشتر خواهد شد. امروز علاج امت اسلامی این است؛ مقدّمه و صراط مستقیمش همین قرآن کریم است.

بیانات در مراسم اختتامیه مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم، ۹ آبان ۱۳۷۹

بزرگ ترین نعمت الهی

اگر قرآن در جامعه رواج پیدا کند، رونق پیدا کند، حفظ قرآن رایج بشود، انس با قرآن در بین اقشار مختلف جامعه رواج پیدا بکند، جامعه برای عمل به قرآن نزدیک می شود؛

ما این را می خواهیم. قرآن نور است، قرآن هدایت است، قرآن بیان است، تبیان است؛ قرآن با انسان حرف می زند، با دل انسان حرف می زند، با باطن انسان حرف می زند. با

قرآن بایـد مـأنوس شـد، به قرآن بایـد نزدیک شـد، اولین بهره را دل آماده و مسـتعدّ انسان می برد؛ ا گر دیدیـد دلتان به قرآن نزدیک است، خدا را شکر کنید؛ ا گر دیدید معارف قرآنی را به آسانی قبول می کنید و در دل می پذیرید و تحمل می کنید، بدانیـد که خدای متعال اراده کرده است شـما را هدایت کند؛ «فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ »(۱)

خاصـیت قرآن این است: اگر دل شـما به قرآن نزدیک شد، اگر انس با قرآن پیدا کردید، بدانید خدای متعال اراده کرده شـما را هدایت کند و این بزرگ ترین نعمت الهی است.

بیانات درس ویکمین دوره ی مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۳ خرداد ۱۳۹۳

حکایت دل های زنگار گرفته

با قرآن باید مثل آینه مواجه شد؛ پا کیزه، براق و بی زنگار؛ تا قرآن در دل ما منعکس شود.

قرآن باید در جان ما انعکاس پیدا کند؛ این همیشه و برای همه نیست؛ برای کسانی است که دلشان را با صفای باطن و نفس پا کیزه کننـد؛ با ایمان، با باور و با قبول با قرآن مواجه شونـد؛ و الّا کسانی که دل معاند دارند، بنای برنشـنیدن و نفهمیدن دارند، نوای قرآن، کلام قرآن و پیام قرآن در دل آنها اثری نمی کند؛ «وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ

۱- سوره انعام، آیه ۱۲۵.

وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ »(۱)؛برخی افراد زمین را به آسمان بدوزی، این دل ناباور و زنگار گرفته، نزدیک نمی شود و ایمان نمی آورد. لذا قرآن را هم می خواند، اما به قرآن نزدیک نمی شود.

باید به قرآن نزدیک شد. شما جوان های عزیز و همه ی جوان هایی که این حرف را در سرتاسر کشور می شنوید، بدانید در قرآن حکمت هست، نور هست، شفاء هست.

عقده هایی که بر اثر چالش های موجود مادی دنیا در دل و جان انسان به وجود می آید، سرانگشت حکمت قرآنی می تواند همه ی این عقده ها را باز کند؛ این واقعیت است؛ دل ها را باز می کند، شرح صدر می دهد، امید می دهد، نور می دهد، عزم راسخ برای حرکت در صراط مستقیم می دهد. با قرآن باید مواجه شد و اینها را گرفت.

ما وقتی در دنیا غرق می شویم، خود را محروم می کنیم؛ مثل این است که آینه ای را گل اندود کنید؛ معلوم است که چیزی را منعکس نمی کند. ما نباید خود را از قرآن محروم کنیم. امروز دنیای اسلام متأسفانه خود را محروم کرده است. ما امت اسلامی، خود را از قرآن محروم کرده ایم. لذا آیه ی قرآن را هم می خوانند، اما در عین حال می بینند که آیه ی قرآن به امید بستن به غیر خدا، به شرک آوردن به غیر خدا، به پیوستن به جناح غیر خدا و اردوگاه غیر خدا چه نگاه غضب آلودی دارد؛ در عین حال دلشان پیش امریکاست، دلشان پیش مستکبران عالم است، دلشان پیش کمپانی های سرمایه داری مسلط صهیونیستی

۱- سوره انعام ، آیه ۱۱۱.

و غیرصـهیونیستی است. ا گر دنیـای اسـلام حرکت و جهش لازم را به سـمت تعـالی پیـدا نمی کنـد، به خـاطر همین گرفتاری هاست.

بیانات در دیدار قاریان قرآن کریم، ۱۴ مهر ۱۳۸۴

قدم اول برای عمل به قرآن

قدم اوّل برای عمل کامل به قرآن، آشـنایی با متن قرآن است و این باید روز به روز زیاد شود ... حفظ قرآن، فهمیدن مفاهیم و ترجمه کلمه کلمه قرآن، برای کسـانی که به زبـان عربی آشـنایی ندارنـد، لازم است. وقتی که کلمـات قرآن را فهمیدیـد، آن وقت تدبر لازم است. حتّی آن کسی که الفاظ عربی را هم خوب بلد است، ا گر تدّبر نکند، بهره کمی از قرآن خواهد برد. در قرآن، تـدبر لازم است - تـدّبر یعنی اندیشـیدن در مفاهیم قرآنی این سـخن عمیقی است، این سـخن بزرگی است؛ بایـد در آن تـدبّر کرد. گوینده آن، ذات اقدس الهی است. کلمات آن هم مال ذات اقدس الهی است - یعنی الفاظش، نه فقط مفاهیمش - لذا بایستی در آن دقّت کرد، باید آن را فهمید، باید در آن غور کرد. اینها حاصل نمی شود، مگر با اُنس با متن قرآن.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱ آذر ۱۳۷۷

ص: ۱۹

مراحل بهره بردن از هدایت قرآن

اول، آشنایی و انس با قرآن لازم است. بعد، مفاهیم قرآنی را به صورت سطور قطعی و مجسم برنامه ی زندگی در مقابل چشم نگه داشتن، تا ما را به این طرف و آن طرف نکشانند؛ یک روز ما را به سمت کمونیسم بکشانند، یک روز به سمت لیبرالیسم؛ یک روز از سوسیالیسم بگویند، یک روز از سرمایه داری. قرآن را وقتی که یاد گرفتیم و با آن آشنا شدیم، نمی توانند ما را به این طرف و آن طرف بکشانند؛ چون خط روشن قرآن ما را هدایت می کند. و آن گاه، پیاده کردن این مفاهیم در واقعیت زندگی است.

بیانات در دیدار جمعی از قاریان قرآن، ۲۶ شهریور ۱۳۸۳

اگر بر دل نشیند...

اگر آیات قرآن آنچنان بر دل انسان نازل بشود که دل جذب کند و فهم کند و به شکل آن آیه دربیاید، آن وقت وقتی که به ما می گویند که: « وَالَّذِینَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْکُفَّارِ رُحَمَاءُ بَیْنَهُمْ » پذیرش آن برایمان راحت می شود. با کفار سختگیر، سخت [باشید] -اشد اء؛ شدید و شدت به معنای سختی است- ؛ معنایش این نیست که حتماً بایستی دشمن را آدم بکلی پامال کند و سرکوب کند؛ نه، یک وقت اقتضای سرکوبی دارد، یک وقت هم اقتضای سرکوبی ندارد؛ اما در همه حال باید در مقابل دشمن سرسخت بود. خا کریزتان باید در مقابل دشمن نرم نباشد؛ دشمن نتواند نفوذ کند؛ نتواند تأثیر بگذارد؛ این در مقابل دشمن.

نقطه ی مقابل: «رحماء بینهم»؛ با همـدیگر مهربان باشـیم، رحیم باشـیم، نرم باشـیم در مقابل هم. ببینیـد این دسـتور قرآن اسـت دیگر. چرا عمل نمی کنیم؟ اشکال کار کجاست؟

اشـکال کار همین است. اگر دلهایمان را ظرف پذیرنـده ی باران رحمت قرآن و باران هدایت قرآن قرار بدهیم، ا گر دل را به قرآن بسپریم، برایمـان راحت می شود. مقاصـد شخصـی ، اغراض شخصـی، منافع مادی، قـدرت طلبی، پول طلبی، رفیق بازی، اینها موجب نخواهد شد که انسان این توصیه ی قرآنی و هدایت قرآنی را فراموش کند؛ از دست بدهد؛ پشت سر بیندازد.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور، ۲۸ مهر ۱۳۸۸

اگر اهل دل باشیم

هرچه که لفـظ قرآن زیبـا است، هزار برابر –حاال من هزار را به عنوان یک حرف رائـج عرض می کنم؛ شایـد هزاران برابر، ما که قادر به انـدازه گیری نیستیم– معنای قرآن و معارف قرآن زیباتر است. چه کسـی آن را می فهمد؟ آن کسـی که تدبّر کند، در دل را باز کند، این حقایق را به دل راه بدهد. در هر عصری، در هر زمانی، ا گر انسانی که با مسائل زندگی سروکار دارد و مسائـل زنـدگی برایش مهم است، بـا قرآن این جور ارتبـاط نزدیک داشـته باشـد، معجزه ی قرآن را درمی یابـد؛ بعضـی کمتر بعضـی بیشتر؛ در بعضـی زمان ها کمتر در بعضـی زمان ها بیشتر. به نظر من معجزه ی معارف قرآنی را ا گر ما اهل دل باشـیم« لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى

السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ »(۱) ؛ ا گر اهل دل باشیم، ا گر گوش جان را در اختیار قرآن بگذاریم، ما امروز بیشتر می توانیم به معجزیّت قرآن پی ببریم از آنهایی که هزار سال قبل بودند. در این دنیای پیچیده، در این دنیای طوفانی، در این دنیای سرشار از معضلات -این قدرت ها، این پیشرفت علمی- اینجا است که قرآن وقتی وارد میدان می شود، وقتی حرف می زند«إِنَّ هَـٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ » آدم این را حس می کند واقعاً« يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ»(۲)

بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۵

نامه ی خدا

قرآن را بایستی از خودمان جدا نکنیم. دائم باید با قرآن مرتبط و مأنوس باشیم. حالا در روایات دارد که هر روزلااقل پنجاه آیه ی قرآن بخوانید. این، یکی از معیارهاست. ا گر نتوانستید، روزی ده آیه ی قرآن بخوانید؛ نگویید سوره ی حمد را می خوانم و این چند آیه ی سوره ی حمد با چند آیه ی سوره ی قل هو الله - یک رکعت- می شود همان ده آیه ای که فلانی می گوید. نه، غیر از آن قرآنی که در نماز می خوانید- چه نماز نافله، چه نماز فریضه- قرآن را باز کنید، بنشینید، با حضور قلب، ده آیه، بیست آیه، پنجاه آیه، صد

۱- سوره ق ، آیه ۳۷.

۲- سوره اسراء ، آیه ۹.

آیه بخوانیـد. قرآن را برای تـدبر کردن و فهمیـدن و اسـتفاده کردن بخوانیـد. یک نوع قرآن خوانـدن این است که انسان ظاهر قرآن را بگیرد بخواند تا آخر. این نوع، نمی خواهیم بگوییم هیچ اثری ندارد... ولی اثرش در قبال آن اثری که متوقع از تلاوت قرآن است، شبیه هیچ است؛ نزدیک هیچ است.

یـک تلاوت، تلاوت کسانی است که آیه را می خواننـد، لیکن- این مال امثال ماهاست- می خواننـد برای اینکه یک نکته ای پیـدا کننـد برای گفتن در فلان منبر، در فلان سـخنرانی، در فلان محفل، در فلان مجلس. این، عیبی نـدارد؛ اما این نوع هم آن نیست که ما موظفیم انجام بدهیم.

یک تلاوت این است که انسان مثل یک مستمعی بنشیند پای صحبت خدای متعال.

خدای متعال دارد با شما حرف می زند. مثل اینکه از یک عزیزی، از یک بزرگی، نامه ای به شما رسیده باشد. شما نامه را می گیرید می خوانید. برای چه می خوانید؟ برای اینکه ببینید چه برای شـما نوشـته. قرآن را این جوری بخوانید. این نامه ی خدای متعال است.

امین ترین زبان ها و دلها این قرآن را از خـدای متعال گرفته و به شـما رسانده است. ما از آن اسـتفاده کنیم؛ بهره ببریم؛ لذا در روایت هست که سوره را وقتی که می خوانید، همت شـما این نباشد که به آخر سوره برسـید، همت شما این باشد که قرآن را بفهمیـد؛ و لو حالا به آخر سوره، به وسط سوره، وسط جزء، به وسط حزب نرسـید و آن را تمام هم نکنیـد؛ تأمل و تـدبر کنید. قرآن را این گونه بخوانید. ا گر کسی با قرآن مأنوس بشود، از قرآن دل

نمی کند. ا گر ما با قرآن مأنوس بشویم، حقیقتاً از قرآن دل نمی کنیم.

بیانات در دیدار قاریان، ۲۲ شهریور ۱۳۸۶

حقیقتی در معنای تدبر

اصلاً تدبّر برای تفسیر کردن نیست؛ برای فهمیدن مراد است. انسان هر سخن حکیمانه ای را دو گونه می تواند تلقی کند: یکی سرسری و با سهل انگاری؛ یکی با دقت و کنجکاوانه.

این اصلاً به مرحله ی تفسیر کردن و تعبیر کردن نمی رسد. تدبّری که در قرآن لازم است، پرهیز کردن از سرسری نگریستن در قرآن است؛ یعنی شما هر آیه ی قرآنی را که می خوانید، با تأمل و ژرف نگری باشد و دنبال فهمیدن باشید. این همان تدبّر است و بدون اینکه نیازی به این باشد که انسان، سلایق خودش را به قرآن تحمیل کند که همان تفسیر به رأی است خواهید دید که باب هایی را از معرفت، به حسب محتوای آیه هرچه که محتوای آیه است باز می کند.

اشکال عمده در کار قرآن خوانی های بی تأمّل، این است که اصلاً روی جمالت درنگ نمی کنند. خوب؛ شما وقتی سخن حکیمی، یا سخن حکمت آمیزی را می شنوید، باید به آن دل بدهید؛ بدون دل دادن که اصلاً انسان مراد را نمی فهمد. هر کتاب عاد ی بخصوص اگر کتاب پُرمغزی باشد، بخصوص اگر حکیم فرزانه ی بزرگی آن را نوشته باشد همین حالت را دارد. ا گر سرسری بخوانید و رد شوید، از آن چیزی نمی فهمید. قرآن

می گوید: «مرا سرسری نخوانید» قرآن از عالی ترین مقام است؛ از قلّه ی معرفت عالم وجوداست. این است که انسان باید تأمل کند و چون عمق این آیات و این مفاهیم، خیلی زِیاد است، هرکسی تأمل کند، از آن استفاده خواهد کرد حتّی خود پیغمبر. خود پیغمبر هم ا گر تأمّل کنند که البته پیامبر و ائمه(علیهم السّلام) همیشه قرآن را با تأمّل و تدبیر می خواندند از قرآن استفاده می کنند.

البته ما هم استفاده می کنیم. مثل سطوح مختلف دریاست که هرکس در هر سطحی برود، بهره ای از آن خواهد برد حالا این تشبیه نارسایی است، لیکن برای تقریب به ذهن است البته هر چیزی را که انسان نفهمید، هر معنایی را که درست، سر در نیاورد و ترکیب یا عبارت مشکلی بود، به تفسیر مراجعه می کند. منظورم این است که تدبّر، اصلاً به عالم «تفسیر به رأی» نزدیک نمی شود.

بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از بانوان اندیشمند، ۱۸ مهر ۱۳۷۷

رابطه انس و تدبر

خدای متعال را از اعماق دل و همه ی زوایای جان سپاسگزاریم که توفیق انس با قرآن و لذت از تلاوت قرآن را به ما، به ملت ما، به مردم ما عنایت کرده است. یقیناً هر یک از این جلساتی که برای قرآن و تلاوت قرآن تشکیل می شود و عندلیبان قرآنی در آن نغمه سرایی می کنند، تأثیر بسزایی در تعمیق ایمان و عشق و محبت ما به قرآن دارد؛ و همه چیز در

گرو همین است. اگر ملتی عقیده ی به حق را، عقیده ی به قرآن و معارف اسلامی را همراه کرد با محبت، رنگ و بوی لطیف گـل محبت است که می توانـد اعتقـادات عمیق را در عرصه ی زنـدگی انسـان بارور کنـد. ا گر این عقایـد، این پایبنـدی های عقلانـی، بـا محبت و بـا عواطف عجین و همراه شـد، آن وقت عرصه، عرصه ی عمـل قرآنی خواهـد شـد؛ توفیقات، روزافزون خواهـد شـد؛ پی درپی خواهد شد؛ ما دنبال این هستیم. ا گر این محافل قرآنی بتواند دل های ما را فراتر از جنبه ی عقلانی، از جنبه ی عاطفی و علقه ی عشق و محبت، به قرآن نزدیک کند، مشکلاتی که بر سر راه جامعه ی اسلامی است، برطرف خواهد شد؛ این اعتقاد ماست.

البته ما به احساسات و عواطف تنها مطلقاً اکتفاء نمی کنیم، اما این را لازم می دانیم.

و خوشـبختانه در جامعه ی ما، در معارف اسـلامی ای که ما از طریق اهل بیت (علیهم السّلام) یاد گرفتیم، این معنا وجود دارد؛ عقل و عاطفه، هر دو همراه یکدیگر.

خوشـبختانه کشور ما، ملت ما، جوانان ما، در مرحله ی انس با قرآن، امتحان خوبی دارنـد می دهند. این آشـنایی ها و خبرویت ها و آ گاهی ها و قرآن فهمی ها که انسان کاملاً در این جلسات و در این تلاوت ها می بینـد، و آنچه که خار ج از این جلسـه هم می شـنویم یـا می بینیم، اینها خیلی تفاوت دارد با آنچه که در سال های قبل، در اوائل انقلاب، در این کشور وجود داشت. بحمـدالله جوانـان ما، نوجوانان ما، مردان ما، زنان ما در انس با قرآن پیشـرفت کردنـد؛ این خیلی مژده ی بزرگی است؛ ما یک روزی از اینها محروم بودیم.

وقتی انس با قرآن پیدا شد، مجال تدبّر و تأمل و تفکر در معارف قرآن به دست خواهد-آمد. قرآن را نمی شود سرسری خواند و گذشت؛ قرآن احتیاج دارد به تدبّر، تکیه ی بر روی هر کلمه ای از کلمات و هر ترکیبی از ترکیب های کلامی و لفظی. انسان هرچه بیشتر تدبّر کند، تأمل کند، انس بیشتری پیدا کند، بهره ی بیشتری خواهد برد؛ قرآن اینجور است.

بیانات در دیدار قاریان، ۳۱ تیر ۱۳۹۱

انس گرفتن مدّبرانه با قرآن

قرآن کتاب نور، کتاب معرفت، کتاب نجات، کتاب سلامت، کتاب رشد و تعالی و کتاب قرب به خداست. ما این خصوصیات را چه وقت از قرآن به دست می آوریم...؟ برادران عزیز همین که قرآن را در جیبمان بگذاریم کافی است؟ این که در هنگام سفر، از زیر قرآن رد شویم کافی است؟ امروز من می گویم، این که ما در جلسه ی تلاوت قرآن شرکت کنیم کافی است؟ این که حتی قرآن را با صدای خوش تلاوت کنیم یا تلاوت خوش را بشنویم و از آن لذ ت ببریم کافی است؟ نه. چیز دیگری لازم دارد. آن چیست؟ آن تدبّر در قرآن است.

باید در قرآن تدبّر کرد. خود قرآن در موارد متعدد از ما می خواهد که تدبر کنیم.(۱) عزیزان من! ا گر ما یاد گرفتیم که با قرآن به صورت تدبّر، اُنس پیدا کنیم، همه ی خصوصیاتی که گفتیم حاصل خواهد شد. ما هنوز خیلی فاصله داریم؛ پس باید پیش برویم. این که شما

۱- سوره نساء، آیه ۸۲؛ سوره محمد، آیه ۲۴.

می بینید از اوّل انقلاب تا امروز، مسؤولین و دلسوزان کشور، قرآن را در تلاوت، در حفظ و در تعقیب مراسم مربوط به قرآن مطر ح کرده اند، برای این است که ما به آن جا نزدیک شویم. البته تلاوت قرآن با صدای خوش، کار بسیار خوبی است. روایت دارد که امام سجاد(علیه السّلام) ـ هم درباره ی امام سجاد (علیه السّلام) دارد، هم درباره ی امام باقر (علیه السّلام) ـ وقتی تلاوت می کردند، کسانی که از نزدیک محل تلاوت ایشان می گذشتند، زانوهایشان می لرزید و سست می شد و نمی توانستند حرکت کنند. می ایستادند تلاوت قرآن را گوش می کردند و وقتی حظّ خودشان را می بردند، به راهشان ادامه می دادند. (۱) تلاوت قرآن با صوت خوش و با آداب که شیوه ی خاصی دارد، موسیقی خاصی دارد، روش خاصی دارد، امور لازمی است. اینها انسان را نزدیک می کند؛ اما کافی نیست. ا گر بخواهیم تشبیه کنیم، این طورمی گوییم: قرآن را به صورت بنای معظمی، دارای سالن ها و حجره ها و زوایای گونا گون و اعماق فراوان در نظر بگیرید. این عمارت وسیع و عظیم، سردر و مدخلی دارد. ا گر آن مدخل را زیبا ساختیم، مردم برای ورود در آن عمارت، تشویق می شوند. مدخل آن بنای رفیع، همین تلاوت های زیبایی است که این جا خواندند. کاشی کاری دم در، این تلاوت است. حال وارد شوید. این کاشی کاری، بسیار لازم است. این زیباسازی تلاوت، امر لازمی است. لذاست که بنده تشویق و تقدیر می کنم. یعنی از کسانی که با خوب خواندنشان

۱- الکافی، ثقه الاسلام کلینی ج ۲ ص ۶۱۵ ؛ االحتجاج، شیخ طبرسی، ج ۲ ، ص ۳۹۵ ؛ بحارالأنوار، علامه مجلسی، ج ۸۹ ، ص ۱۹۴.

قرآن را در دل های ما شیرین و در چشم های ما زیبا می کنند، تجلیل می کنم.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱۴ دی ۱۳۷۳

انس بیشتر برابر با فهم بیشتر

تلاوت عجله ای که همین طور انسان بخوانـد و برود و معانی را هم نفهمـد یا درست نفهمد، مطلوب از تلاوت قرآن نیست؛ نه اینکه بی فایده باشد- بالاخره انسان همین که توجه دارد این کلام خداست، نفس این یک تعلق و یک رشته ی ارتباطی است و خود همین هم مغتنم است و نبایـد کسـی را از این طور قرآن خوانـدن منع کرد لیکن تلاوت قرآنی که مطلوب و مرغوب و مأمور به است، نیست. تلاوت قرآنی مطلوب است که انسـان با تـدبّر بخوانـد و کلمات الهی را بفهمـد، که به نظر ما می شود فهمیـد. ا گر انسان لغت عربی را بلد باشد و آنچه را هم که بلد نیست، به ترجمه مراجعه کند و در همان تدبّر کند؛ دو بار، سه بار، پنج بار که بخوانـد، انسان فهم و انشـراح ذهنی نسـبت به مضـمون آیه پیـدا می کنـد که با بیان دیگری حاصل نمی شود؛ بیشتر بـا تـدبّر حاصـل می شود؛ این را تجربه کنیـد. لـذا انسـان بـار اوّل وقتی مثـال ده آیه ی مرتبـط به هم را می خوانـد، یک احسـاس و یـک انتبـاه دارد؛ بـار دوم، پنجم، دهم که همین را با توجه می خوانـد، انتباه دیگری دارد؛ یعنی انسان انشـراح ذهن پیدا می کند. هرچه انسان بیشتر انس و غور پیدا کند، بیشتر می فهمد؛ و ما به این احتیاج داریم.

بیانات در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۷ مهر ۱۳۸۴

ص: ۲۹

اولین مرحله فهم معارف قرآنی

اگر بخواهیم از قرآن به معنای حقیقی کلمه بهره ببریم، بایـد با معارف قرآن و مفاهیم قرآن آشـنا بشویم. این تلاوت هم و این حفـظ قرآن هم و این انس بـا قرآن هم به مـا در این جهت کمک می کنـد. ا گر درس گرفتن از قرآن نمی بود، این همه به ما توصـیه نمی کردنـد که قرآن را تلاـوت کنیم. چون بایـد توجه داشـته باشـیم هـدف این نیست که این امواج صوتی در فضا به وجود بیایـد و پرا کنـده بشود؛ این که هـدف نیست. یا هدف این نیست که همچنانی که یک شـعری را ممکن است با آهنگ خوشـی کسـی بخواند و ما لذت ببریم، قرآن را هم حاال با آهنگ خوشـی بخوانند که ما از صدای خوش آن لذت ببریم؛ اینها که هـدف نیست. همه ی این مقـدمات - تلاوت و آنچه که تلاوت را ترویج می کند در جامعه که همین صدای خوش و لحن خوش است و اینها جزو این مؤلفه هایی است که تلاوت را رواج می دهد در جامعه و دل ها را به سـمت آن مشتاق می کند - برای فهم معارف قرآنی است.

فهم معارف قرآنی هم درجاتی دارد. اولش از همین تأمل در الفاظ قرآن و ترجمه ی قرآن به دست می آید. یعنی وقتی ما می گوییم معـارف قرآنی، معنایش این نیست که یک ِهفت توی رازآلود رمزگونه ای است که دست هیـچ کس به او نمی رسـد. بله، معـارف عالیه ای وجود دارد که دست امثال ماها به آن ممکن است نرسـد، اما معارف بسـیاری هم هست که همین ما - ما مردم معمولی و عـادی - به شـرط اینکه توجه کنیم به این کلاـم و به این بیـان، آن را خواهیم فهمیـد و از آن اسـتفاده خواهیم کرد. در همین آیات کریمه ی

قرآن فراوان هست؛ اینها درس های زندگی ماست. فرض بفرمایید در این آیه ی شریفه:«إِنَّ الَّذِینَ یُبَایِعُونَکَ إِنَّمَا یُبَایِعُونَ اللَّهَ یَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَیْدِیهِمْ فَمَنْ نَکَثَ فَإِنَّمَا یَنْکُثُ عَلَی نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَی بِمَا عَاهَدَ عَلَیْهُ اللَّهَ فَسَیُؤْتِیهِ أَجْرًا عَظِیمًا »(۱). خب این درس است دیگر؛ این درس واضحی است برای زندگی ما.«فَمَنْ نَکَثَ فَإِنَّمَا یَنْکُثُ عَلَی نَفْسِهِ»؛ اگر قراردادی را که با پیغمبر گذاشتید، با اسلام گذاشتید، بیعتی را که با خدا کردید، به هم زدید، نقض عهدکردید، علیه خودتان کار کردید. «فمن نکث فانما ینکث علی نفسه»؛ شکستن بیعت خدا و پیغمبر، علیه ماست؛ علیه خدا و پیغمبر نیست. آنها ضرری نمی کنند. « وَمَنْ أَوْفَی بِمَا عَاهَدَ عَلَیْهُ اللَّهَ فَسَیُؤْتِیهِ أَجْرًا عَظِیمًا »؛ اما ا گر وفا کردیم به این قراردادی که با خدا و پیغمبر گذاشتیم، به نفع خودمان کار کردیم؛ پاداش عظیمی خود ما از خدای متعال خواهیم گرفت. این پاداش، نگفتند که در آخرت است، نگفتند بهشت است؛ بخش عمده اش هم البته در آخرت است، اما این پاداش در دنیا هم هست؛ در دنیا هم این پاداش را به ما خواهند داد. همین آیات سوره ی مبارکه ی احزاب را که یکی از برادرها یاجمعی شاید خواندند: «مِنَ الْمُؤْمِنِینَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَیْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَی نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ یَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِیلًا*«لِیَجْزِیَ اللَّهُ الصَّادِقِینَ بِصِدْقِهِمْ»(۲)؛ این صدق،همین است.« صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَیْهِ »؛یعنی این قراری را که با خدا گذاشتند، این

۱- سوره فتح، آیه ۱۰.

۲- سوره احزاب، آیات ۲۳ و ۲۴.

وعده و پیمانی را که با خدا بستند، صادقانه پیمان بستند و پای این پیمان ایستادند و سختی های زندگی، جلوه های شهوت انگیز دنیایی، آنها را از این راه منحرف نکرد.

«لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ » ؛ خدا به خاطر این راستگویی و ایستادن پای اینِ وعده و پیمان الهی جزا می دهد. خب، اینها معارفی است که با مراجعه ی به ظاهر قرآن هم می شود اینها را فهمید. ا گر چه که در ورای اینها، معارف برتری، بالاتری مسلّماً وجود دارد که اینها را ممکن است خصیصین بفهمند، بندگان صالح و شایسته ی خدا بفهمند و ما به آنها دسترسی نداشته باشیم، جز از طریق آن بندگان. مسلم چنین چیزهایی است؛ چون فرمودند قرآن بطونی دارد. روایات متعددی هست که می فرماید قرآن ظاهری دارد، باطنی دارد (۱)، اسراری دارد، اعماقی دارد؛ مثل دریایی است که ظاهر دریا هم هست، وجود دارد، آب است، دریاست، اما فقط همین ظاهر نیست، اعماقی دارد، در آن اعماق هم حقایقی است، چیزهایی است؛ مسلّم این هست. اما از همین ظاهر هم ما می توانیم استفاده کنیم؛ به شرط چه؟ به شرط دقت، تأمل.

بیانات در ضیافت انس با قرآن در اولین روز ماه رمضان، ۲۱ مرداد ۱۳۸۹

ص: ۳۲

۱- الکافی، ثقه السلام کلینی ج ۲ ص ۵۹۸ ؛ بصائرالدرجات، محمد بن حسن صفار، ص ۲۰۳ نحوه ؛ مستدرک الوسائل، محدث نوری، ج ۱۷ ، ص ۳۳۱ ؛ بحارالأنوار، علامه مجلسی، ج ۸۹ ، ص ۹۴ .

نیاز به فضای قرآنی

اینکه ما اصرار داریم بر حفظ قرآن، بر تلاوت قرآن، بر گسترش جلسات قرآنی در سطح کشور، بر آموزش علوم قرآنی و فنون قرآنی - از تلاوت و کتابت و بقیه ی مسائل گونا گونی که اطراف قرآن هست - به خاطر این است که آشنایی با اینها و وقت گذاشتن در این رشته ها، فضای کشور را فضای قرآنی می کند. ما به این فضا احتیاج داریم. وقتی فضا قرآنی شد، انس با قرآن افزایش پیدا خواهد کرد، عمومیت پیدا خواهد کرد؛ و انس با قرآن، موجب تدبّر در قرآن و معارف قرآنی می شود. امروز دنیای اسلام به این تدبّر احتیاج دارد. ما ملت ایران هم به این تدبّر احتیاج داریم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۴ تیر ۱۳۹۱

ضرورت ترجمه صحیح قرآن

پیروزی انقلاب اسلامی، قرآن را به ما بازگرداند و راه قرآن را به روی ما باز کرد و ما باید عقب ماندگی های خود را در فرا گیری جامع این کتاب الهی جبران کنیم و علاوه بر متن قرآن با ترجمه آن نیز کاملاً آشنا شویم.

توجه عمیق به ترجمه صحیح قرآن کریم هم یک ضرورت است و تعدد ترجمه های صحیح قرآن برا ی جامعه مفید خواهد بود.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره ششم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۲ فروردین ۱۳۶۸

ص: ۳۳

انس با ترجمه قرآن

تلاوت قرآن یک فضیلت بزرگ و یک ثواب است؛ اما این تلاوت وسیله ای برای رسیدن به معرفت است. این قرآن یک اقیانوس عظیم است. هرچه بیشتر جلو بروید، تشنه تر می شوید و علاقه مندتر می شوید و دل شما روشن تر می شود. در قرآن باید تدبّر کرد. من باز هم از شما جوانان خواهش می کنم که با معانی قرآن انس پیدا کنید و ترجمه قرآن را بفهمید. من بارها این را از جوانان خواسته ام و بسیاری هم اقدام کرده اند. قرآن را که هر روز تلاوت می کنید. هرچه تلاوت کردید، ترجمه آن را هم نگاه کنید؛ بگذارید این مفاهیم در ذهن جوان شما حک شود. در آن صورت فرصت تدبّر پیدا خواهید کرد.

بیانات در مراسم اختتامیه مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم، ۹ آبان ۱۳۷۹

جلساتی فقط برای شنیدن

یاد بگیریم که جلساتی داشته باشیم، فقط برای شنیدن کلام الله. جلسه زیاد هست، لیکن احتیاج هست در میان مردم ما ـ که قلباً علاقه مند به قرآنند ـ جلساتی باشد، فقط برای شنیدن. غیر از جلسه ای که در آن، جوان ما، نوآموز ما، روخوانی قرآن را فرا می گیرد، یا تجوید را یاد می گیرد، یا قرائات مختلف را تعلیم می بیند، خواننده قرآن، تالی قرآن بیاید بنشیند و همین طور که ما پای یک منبر جمع می شویم، پای یک مداحی جمع می شویم و به آن گوش می دهیم، پای تلاوت قرآن جمع بشویم و به آن گوش بدهیم و

ص: ۳۴

از آن بهره ببریم. همه این حرف های ما، استدلال ها و برهان ها و خطابه ها و لفاظی ها و حرّافی ها و شعرها و نثرهای ما -ا گر درست باشند- فروعند. اصل، کلام خداست؛ وحی الهی است. این الفاظ پا کیزه و مقدسی است که از غیب بر قلب مقدس پیغمبر نازل شد و پیغمبر اینها را در اختیار ما گذاشت.

جوان ها هم ا گر معنای قرآن را - چون با عربی آشنا نیستند- نمی دانند، از این قرآن های با ترجمه که امروز بحمدالله متنوع و متکثر و متعدد هم هست، ببرند، همین طور که آن خواننده دارد قرآن را می خواند، آیات را خط ببرند و ترجمه ها را نگاه کنند، استفاده کنند، بفهمند. مستقیم از خود خدا بشنوید و کلام خدا را با دل های خودتان آشنا کنید؛ دل ها را مأنوس کنید. ما در این زمینه ها کمبود داریم. در آموزش و پرورش باید تلاوت قرآن

آنچنان به جوان ها تعلیم داده بشود -ولو آیات برگزیده و انتخاب شده- که جوان ما که در کودکی این آیات را فرا گرفته، تا آخر عمر در همه مواقع، این آیات مثل یک تابلویی جلوی چشم او باشد؛ در مواقع مختلف از آنها استفاده کند.

بیانات در مراسم قرائت قاریان قرآن در روز اول ماه مبارک رمضان، ۱۲ شهریور ۱۳۸۷

دشوار نبودن فهم آیات

انسان هر سالی که می شنوند این تلاوت ها را، خوب احساس می کند که کاروان تلاوت قرآن و آهنگ های قرآنی از آنچه که در گذشته بوده، جلوتر آمده، و ا گر مقایسه کنیم با دوران های

قبل – پیش از انقلاب – از صفر بلکه زیر صفر، بحمدالله به درجات عالی دست پیدا کرده.

دو سه اشکال در اینجا وجود دارد که اینها را عرض کنیم: یک اشکال این است که ما خیال کنیم تلاوت قرآن و انس با قرآن و رواج قرآن یعنی فقط همین. این، یک اشکال بزرگی است که مبادا ما دچار این بدفهمی و کج فهمی بشویم. بنده به این تلاوت ها خیلی اعتقاد دارم... و خوانندگان خوبمان و تلاوتگران مسلط و استاد و وارد را حقیقتاً ارجمند می دانم، لیکن همه ی اینها مقدمه است؛ مقدمه برای حا کمیت فضای فرهنگی قرآن در ذهن جامعه ی ما. یعنی شما جوان مسلمان، مرد و زن مسلمان، کودکان مسلمان باید با قرآن انس پیدا کنید. قرآن را به معنای حقیقی مخاطب قرار گرفتن در مقابل خدا، بخوانید و در آن تدبّر کنید و از آن بیاموزید. مرحله ی بعدش هم عمل است؛ اما من مرحله ی قبل از عمل را عرض می کنم: آموختن قرآن، فهم معارف قرآن، تدبّر در آیات قرآن و کلمات قرآنی.

این کلماتی [قرآن] که شما ملاحظه می کنید، همان چیزهایی است که خداوند متعال به عنوان آخرین ذخیره ی معنوی وحی الهی به بشریت عطا کرده است. همین هاست که باید بشر را تا ابدلآباد، تا انتهای این عالم، به راه های سعادت و فلاح و رستگاری هدایت کند؛ پر از معارف است اینها؛ اینها را باید فهمید.

متأسفانه ما حجاب زبانی داریم، حجاب لغوی داریم؛ این کمبود ماست. یعنی کمبود ملت های غیرعرب است. کسانی که زبانشان عربی است، همینطور که قاری تلاوت

می کنـد، اینهـا که نشسـته انـد، ولو نه به صورت کامل، آن را می فهمنـد؛ بیان قرآن، بیان فصـیح و بلیغ و خیلی والایی است و هرکسـی جزئیات این بیان را نمی فهمد. بلاتشبیه مثل گلسـتان سـعدی که انسان آن را مثال در جمعی بخواند. خوب، گلسـتان سعدی فارسی بلیغ است، مردم هم می فهمند؛ اما دقائق و جزئیاتش را فقط ادبا، اهل ذوق و اهل درک بالا می فهمند. حالا این را هزاران برابر بکنیـد. قرآن اینجوری است. دقـائق و لطـائف و جزئیـات را ممکن است مسـتمع عرب زبان معمولی نفهمـد، اما بالاخره مفهوم این کلمات را می فهمـد؛ لـذا دلش رقیق می شود؛ لـذا در شـنیدن تلاوت قرآن اشک می ریزد؛ چون موعظه ی الهی را درک می کنـد. این حجـابی است که مـا داریم و قابـل حـل هم هست. نبادا کسـی خیال کنـد حالا چه کار کنیم، نمی شود؛ نخیر، این کاملاًـ قابـل حل است. بسـیاری از کلمات و لغات قرآنی در زبان فارسـی متـداول ما تکرار شـده است و ما می فهمیم. بنده قدیم ها در مشـهد، جلسه ی قرآن داشتیم، همینطور می نشستیم، بنده گاهی صحبت می کردم برای آن جوان های آن روز - آنها البته پیرمردهای امروزند - و به آنها همین را می گفتم؛ مثال می زدم که مثال فرض بفرمایید: «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ »(۱) . این آیه ی شـریفه را ا گر نگاه کنیـد، از لغات این آیه، آنچه که یـک فارسـی زبـان نفهمـد، فقـط دو سه تـاست، و الاّ بقیه ی لغات را می فهمـد. حالا مثال «لنبلونّکم» را باید برایش معنا کنند، اما «شی ء» را می داند یعنی چه.

۱- سوره بقره ، آیه ۱۵۵.

خود شما شی ء، اشیاء را به کار می برید. «خوف» را می دانید چیست، «جوع» را می دانید چیست، «نقص» را می دانید چیست، «اموال» را می دانیـد چیست، «انفس» را می دانیـد چیست، «ثمرات» را می دانیـد چیست. اینهـا چیزهایی نیست که یک فارسـی زبان اینها را نفهمد. بنابراین، فهمیدن آیات قرآن، فهم حرف های رابط و ترکیب کلمات و انس با قرآن و مراجعه ی به ترجمه ها دشوار نیست.

خوشـبختانه امروز ترجمه ی خـوب هم زیـاد است. آن روزهـایی که مـا عرض می کنیم، حـتی یـک ترجمه ی خـوب از قرآن وجود نداشت که بشود مردم استفاده کنند و از لحاظ معنا خاطرجمع باشند. امروز الحمدالله انسان ترجمه های خوب را می بیند که متعدد وجود دارد. به این ترجمه ها مراجعه کنید؛ مردم مراجعه کنند، آن وقت می فهمند.

پس این یک اشکال است که بایستی این اشکال برطرف بشود؛ یعنی معنای آیات را بفهمند.

بیانات در دیدار قاریان، ۲۲ شهریور ۱۳۸۶

پاسخ به سؤاالت زندگی

بنده بارها گفته ام، باز هم تکرار می کنم که این جلسات و این نشسـتن ها و این توصـیه کردن ها و این کارهایی که انجام می گیرد، همه مقـدّمه است برای اینکه فضای کشور و ذهنیت عمومی مردم ما، فضای قرآنی بشود و ذهنیت، با قرآن اُنس بگیرد و [مردم] با مفاهیم قرآنی اُنس بگیرند؛ مهم این است.

ص: ۳۸

ا گر بـا قرآن انس گرفـتیم، آن وقت این فرصت و این مجـال پیـدا خواهـد شـد که صاحبـان فکر از قشـرهای مختلف، بر روی نکـات قرآنی تـدبّر کننـد، چیزهایی را از قرآن اسـتفاده کننـد، اسـتنباط کننـد، بفهمنـد و به سؤالات گونا گون جواب بدهنـد. منظورم از سؤالات، شـبهه ها نیست؛ منظور سؤالات درباره ی زنـد گی است، زنـد گی کردن. الان میلیون ها سؤال در مقابل ما است. وقتی که یک جامعه ای با یک حکومتی، زند گی را به سمت آرمان هایی دارد حرکت می دهد و حرکت می کند، این [جـامعه] بـا هزاران هزار سؤال مواجه است؛ در نوع ارتباطات، در نوع رفتار، در نوع موضع گیری ها، در نوع دشـمنی و دوستی هـا، در نوع برخورد بـا مـال، در نوع برخورد بـا امور دنیا؛ اینها همه سؤالاتی است که مطر ح است؛ همه ی این سؤال ها جواب دارد. بشریت گمراه و بدبخت شد، به خاطر اینکه جواب های درست این سؤال ها را پیدا نکرد. بدبختی امروز دنیا –و بشر– به خاطر این است که جواب های درست را به این سؤال ها بلـد نشد، فرانگرفت؛ پاسخ های غلط، پاسخ های انحرافی، پاسخ های گمراه کننـده دریـافت کرد، به ذهنش رسـید، عمل کرد، [لـذا] امروز رسـیده به اینجا؛ دنیا امنیت نـدارد، صـفا نـدارد، معنویت ندارد، آرامش روحی ندارد، دل های آحاد جامعه با یکدیگر صاف نیست؛ این وضـعیت امروز دنیا است، همه ی دنیا این جور است.

انسان ها برای ارتباط خلق شده اند، دل ها باید باهم مرتبط باشند، به هم محبت بورزند، به یکدیگر کمک کنند. انسان ها باید مثل یک تن واحـد در دنیا [باشـند]؛ اصـلاً بشـر این جوری ساخته شـده، این جوری تدبیر شده؛ امّا امروز شـما نگاه کنید ببینید همه جا

جنگ، همه جا ناامنی، همه جا ترس، همه جا گمراهی، همه جا دوری دل ها از یکدیگر؛ خانواده ها متلاشی؛ اختلاف طبقاتی فاحش؛ عدّه ای برخوردار و بهره مند، عدّه ای محروم؛اینها همه به خاطر این است که سؤالات زندگی درست جواب داده نشده، غلط فهمیده شده؛ آن وقت این نظام های اقتصادی و سیاسی کج ومعوج در دنیا به وجود آمده و بشریّت، مبتلا است؛ میلیاردها انسان، مبتلای این وضعیّتند؛ حتی آنهایی که برخوردار هستند هم مبتلایند. این جور نیست که وقتی ما می گوییم اختلاف طبقاتی هست، یعنی آن کسی که فرض بفرمایید به قول معروف جزو یک درصد جامعه ی آمریکایی است، خیلی راحت و خیلی خوش است؛ نه، او هم بدبختی هایی، گرفتاری هایی، مشکلاتی ــ روحی، روانی ــ در زندگی خودش دارد که الی ماشاءالله، گاهی از گرفتاری های آدم فقیر بیشتر است؛ یعنی همه گرفتارند. جامعه ای که راه درست را نشناسد، صراط مستقیم را نشناسد، با خدا مرتبط نباشد، این[طور] است. این جوامع بشری متأسفانه امروز دچار یک چنین ضلالت و گمراهی ای هستند. اینکه شما این همه تکرار می کنید و گفته اند تکرار کنید«اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ »، به خاطر همین است. صراط مستقیم یعنی آن راهی که این آفت ها، این مشکلات در آن وجود ندارد؛ این معنای صراط مستقیم است.

دائم از خدای متعال می خواهید که شما را هدایت کند؛ این هدایت در قرآن است. اگر با قرآن اُنس گرفتیم، ا گر قرآن را درست فهمیدیم، اگر در قرآن تدبّر کردیم، آن وقت پاسخ درست به سؤالات زندگی به ما داده خواهد شد؛ بایستی برویم دنبال این، این چیز مهمّی

است. جوانان عزیز، حالا ان شاءالله هرچه با قرآن بیشتراُنس بگیرید، این حقایق بیشتر برای شما آشکار خواهد شد؛ هرچه از این شربت گوارا بنوشید، بیشتر مشتاق خواهید شد، بیشتر تشنه خواهید شد؛ قرآن این جوری است.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم ۶ خرداد ۱۳۹۶

تخلّق به اخلاق قرآن

امیدواریم که خداوند ما را اهل قرآن قرار بدهد. باید اهل قرآن شد؛ تلاوت قرآن مقدمّه است، هدف نیست؛ هدف، تخلق به اخلاق قرآن است. از زوجات مکرمه ی پیغمبر نقل شده است که درباره ی اخلاق پیغمبر این جور گفته اند: کان خُلقهُ القُرآن؛ اخلاق پیغمبر،قرآن بود؛ یعنی پیغمبر، قرآن مجسم بود. رفتار ما، اخلاق ما، تخلّق شخصی ما برطبق قرآن باشد؛ این لازم است. تلاوت مقدمه ی این است؛ فقط هم این نیست؛ علاوه بر شکل گیری شخصی برطبق قرآن، جامعه ی ما و محیط زندگی ما هم باید قرآنی بشود. نگذاریم جاهلیت، خود را بر جوامع ما و بر زندگی ما تحمیل کند؛ که کرده است. امروز دنیای اسلام در چنبره ی فشار نظام های جاهلی رنج می برد و درد می کشد. امروز دنیای اسلام دچار ضعف است، دچار فقر است، دچار اختلاف است، دچار جنگ های داخلی است، دچار مصرف کردن منابع و نیروهای عظیم درونی خود علیه خود است. این را بر دنیای اسلام تحمیل کرده اند؛ قرآن می خواهد ما را از فشار این تحمیل ها خار ج کند؛ باید

به اینجـا برسـیم. قرآن را فرا بگیریم، با قرآن اُنس بگیریم، در مقابل قرآن تسـلیم باشـیم، برای حرکت به سـمت اهـداف قرآنی عزم و اراده به خرج بـدهیم؛ آن وقت می توانیم. ا گر یک قـدم جلو برویم، خـدای متعال به ما نیروی مضاعف می بخشد. این آن چیزی است که امروز ملّت های مسلمان باید این را بفهمند؛ باید این را درک کنند؛ یک قدم برداریم، تجربه کنیم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در سی و دومین دوره مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲ خرداد ۱۳۹۴

حاکمیت هدایت قرآنی

هدایت قرآن را باید در زندگی خود حا کم کرد. ما بحمدالله هم قرآن را داریم، هم کلمات اهل بیت(علیهم السّلام) را داریم؛ که «انّی تارک فیکم الثِقْلَین» یا «انّی تارک فیکم الثَقَلَین» ؛ دو چیز ِ گران بها را در بین شما گذاشتم. هر دو بحمدالله در اختیار مـا است؛ بایـد از اینهـا اسـتفاده کنیم، جـامعه را بر اسـاس اینها شـکل دهیم. این جلسه ی قرآن، این آموزش قرآن، این تجوید قرآن، این حُسن تلاوت قرآن با نغمه های خوب، با صدای خوب، همه مقدمه

برای این است. این را به چشم ذی المقدمه نگاه نکنیم، این مقدمه است؛ از اینجا باید وارد شد و با قرآن انس گرفت.

بحمـدالله امروز جـامعه ی ما با قرآن مأنوس شـده انـد. البته ما به این قانع نیستیم؛ ما معتقـدیم همه ی آحاد جامعه بایـد با قرآن ارتباط برقرار کنند، بتوانند قرآن را بخوانند،

ص: ۴۲

بتوانند قرآن را بفهمند، بتوانند در قرآن تدبّر کنند. آنچه که ما را به حقایق نورانی می رساند، تدبّر در قرآن است؛ و این حفظ قرآن که بحمدالله امروز در بین شما جوان ها، در بین جوان های کشور، در سرتاسر کشور رواج پیدا کرده است، یک مقدمه ی خوبی است برای تدبّر. یعنی حفظ و تکرار و انس با آیات کریمه ی قرآن و پی درپی آیات الهی را مورد توجه قرار دادن، موجب می شود که انسان بتواند در قرآن تدبّر کند.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۱۹ تیر ۱۳۹۲

فاصله تا حدّ مطلوب

حقیقت این است که بحمدالله در این چند سال، جامعه ی قرآنی پیشرفت بسیار زیادی کرده است. ما این جلسه ی سالی یک بار را سال های متمادی است که داریم، و من پیشرفت محسوس انس با قرآن، تلاوت قرآن را در بین مردممان، جوانانمان و علاقه مندان و گسترش روزافزون این معنا را می بینم؛ بحمدالله این جای شکرگزاری دارد؛ ولی فاصله ی ما با آنچه مطلوب است، فاصله ی زیادی است. نه به معنای اینکه سطح قاری ما شخصاً یا نوعاً و مجموعاً از سطح مطلوب پایین تر یا خیلی پایین تر است؛ نه، این منظور نیست -بحمدالله قرّای خوبی داریم که از لحاظ تلاوت، از لحاظ ترتیل، از لحاظ اصوات و الحان، از لحاظ توجه به معنا و کیفیت تلاوت به صورت زنده کننده ی معنای قرآن برای مستمع، در سطوح بالا هستند؛ از این جهات بحمدالله پیشرفت ها خیلی خوب است - لکن در

سطح عمومی جامعه نه، ما در حدّ مطلوب نیستیم و فاصله مان زیاد است. باید در کشور ما و در میان جامعه ی ما ترتیبی اتخاذ بشود که همه ی آحاد مردم به نحوی با قرآن انس داشته باشند و مفاهیم قرآنی برای اینها مفهوم باشد و معانی قرآن را درک کنند، به قرآن مراجعه کنند؛ ولو به طور اجمال از مفاهیم قرآنی سر دربیاورند. باید به اینجا برسیم. در کشورهایی که زبانشان عربی است، این مرحله را آسان تر طی می کنند؛ در کشور ما که

زبان ما عربی نیست، به این مرحله دشوارتر می رسیم، ولی خوشبختانه - بارها عرض کرده ایم - کلمات قرآنی ، کلمات آشنایی برای ما است؛ فهمیدن معانی آنها برای مردم ما دشوار نیست و قدری انس و ممارست می تواند این چیزی را که مطلوب ما است، ان شاءالله در جامعه به وجود بیاورد.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۸ تیر ۱۳۹۳

راه روشن

ا گر در جوامع بشری قرآن حا کم باشد، هم سعادت دنیا هست، هم علوّ معنوی هست.

راه سلامت را، راه امنیت را، راه امنیت روانی را قرآن به روی ما باز می کند؛ راه عزت را قرآن به روی ما باز می کند؛ راه زندگی درست را و سبک زندگی سعادت آمیز را قرآن به روی ما باز می کند. ما از قرآن دوریم. ا گر با قرآن آشنا شویم، با معارف قرآن انس پیدا کنیم و فاصله ی خودمان را با آن چیزی که قرآن برای ما خواسته است، بسنجیم، حرکت ما سریع تر خواهد

ص: ۴۴

بود؛ راه ما روشن تر خواهد بود؛ هدف این است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۲

انس با قرآن از اولین روزهای تکلیف

عزیزان من، فرزندان من! من توصیه می کنم از همین حالا، از همین روزها و ماه هایی که تشرف به تکلیف پیدا کرده اید، رابطه ی خودتان را با خدای متعال مستحکم کنید...

عزیزان من! با قرآن انس داشته باشید؛ با قرآن انس پیدا کنید. هر روز یک مقداری -ولو چند آیه- قرآن بخوانید و توجّه به معانی قرآن پیدا کنید. قرآن انسان را هدایت می کند: «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ »(۱)؛ انسان را به راه راست هدایت می کند.

بیانات در مراسم جشن تکلیف دانش آموزان، ۲۳ آذر ۱۳۹۵

انس کودکان و نوجوانان با قرآن

شما جوانان و نوجوانانی که قرآن را فرا می گیرید، این را بدانید که یک ذخیره ی مادام العمر برای اندیشیدن و فکر کردن را برای خودتان فراهم می کنید. این چیز بسیار باارزشی است. ممکن است در سنین جوانی، معانی و معارف عمیقی را از آیات قرآن استنباط نکنید و نتوانید درست بفهمید - فقط چیزهای سطحی و اندکی از معارف را بفهمید - اما به موازات

۱- سوره اسراء، آیه ۹.

باال رفتن سطح معلومات و پیشرفت علمی، از آیات قرآن که در حافظه و ذهن شما قرار دارد، بیشتر استفاده می کنید. حضور قرآن در ذهن انسان، نعمت بسیار بزرگی است. فرق است بین کسی که برای مطلبی، بارها آیات قرآن و فهرست های قرآنی را جستجو می کند تا ببیند در این باره آیه ای وجود دارد یا نه، با آن کسی که آیات قرآن در ذهن و دل و جلو چشم اوست و نگاه می کند، آنچه را که در هر بخشی از معارف اسلامی به آن نیاز دارد، از قرآن استنباط و استخراج می کند و روی آن فکر و تأمل می کند و از آن استفاده می برد.

انس با قرآن در دوران کودکی و نوجوانی، تا دوران جوانی، یک نعمت بسیار بزرگ است.

بیانات در دیدار جمعی از حافظان و قاریان قرآن نونهال و نوجوان کشور، ۲۸ شهریور ۱۳۸۰

انس جوانان با قرآن

-ا گر امروز تمرین کردید، همیشه به دردتان خواهد خورد؛ ا گر در جوانی تمرین نکرده باشید، وقتی به سن امثال بنده رسیدید، کار سخت خواهد شد. با نماز، با قرآن، با توسّلات، با دعاهای ماه شعبان، با مناجات شعبانیه [انس بگیرید] .

بیانات در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(علیه السّلام)، ۳ خرداد ۱۳۹۵

-ا گر جوان مسلمان با قرآن انس پیدا کند و فرصت تدبّر در قرآن را به خود بدهد، بسیاری از شبهات دشمنان بی اثر خواهد شد. البته همه ی دستگاه های فرهنگی کشور باید کمک کنند. باید مفاهیم قرآنی به وسیله ی خبره های این کار دسته بندی شود و به تناسب

ص: ۴۶

در جای خود و در کتاب های درسی - چه در مدرسه ها و چه در دانشگاه ها - گنجانده شود. این ارتباط باید دائمی باشد.

بیانات در دیدار جمعی از حافظان و قاریان قرآن نونهال و نوجوان کشور، ۲۸ شهریور ۱۳۸۰

انس دانشجویان و جوانان دبیرستانی با قرآن

یکی از برنامه ها این است که عرفان های کاذب را در داخل دانشگاه ها رخنه دهند؛ این هم یکی از آن چیزهای فلج کننده است. ا گر کسی اسیر و دچار این بافته های بی اصل و اساس عرفان های کاذب شود - که غالباً هم از مناطق خار ج از کشور نفوذ پیدا کرده و وارد شده است - واقعا او را فلج می کند. معیاری که ما برای تحرک به سمت علو معنوی و روحی و تقرّب به خدا داریم، تقواست، پرهیزگاری است، پا کدامنی است. جوانان ما - چه دختران ما، چه پسران ما - ا گر پا کدامن باشند، ا گر تقوا پیشه کنند، ا گر برای دوری از گناه تلاش کنند، ا گر نماز را با توجه و با اهتمام به جا بیاورند و انسشان را با قرآن قطع نکنند، اسیر این عرفان های کاذب نمی شوند.

من به جوان ها غالباً در مورد قرآن سفارش می کنم. سعی کنید رابطه تان را با قرآن قطع نکنید. هر روز، ولو نصف صفحه، قرآن بخوانید؛ اینها همه اش مقرّب انسان است؛ صفای روح و گشایش و فتوح معنوی را همین ها برای انسان به وجود می آورد. آن آرامش، آن صبر و سکینه ی مورد نیاز انسان - که «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

ص: ۴۷

وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى »(۱) ؛ این نعمتی است که خـدای متعال آن را به رخ مؤمنین می کشد، که ما سـکینه و صبر و آرامش و طمـأنینه را از سوی خودمان به پیغمبر دادیم، به مؤمنین دادیم - با همین چیزی که عرض کردیم، حاصل می شود؛ در درجه ی اول با تلاش برای دور شدن از گناهان است.

اینکه می گوییم دوری از گناهان، معنایش این نیست که اول بایـد به کلی همه ی گناهان را ترک کنیـد تا بتوانیـد وارد مرحله ی دوم شویـد؛ نه، اینها با هم توأم است. بایـد همت این باشـد، بایـد تلاش این باشـد که گناه از ما سـر نزنـد. تقوا هم به همین معنـاست. التزام به توجه در نمـاز و در تلاوت قرآن و اینها چیزهایی است که معنویات و صـفای روح را برای ما به ارمغان می آورد؛ آن آرامش و طمـأنینه و سـکینه ی لازم را به مـا می دهـد؛ نیازی نیست به رفتن در خانه ی عرفان های کاذب، دروغی، مـادی، توهّمی و تخیلی، که هیـچ واقعیتی پشت سـرش نیست. هم دانشـجوها را، هم جوانان دبیرسـتان را توجه بدهیـد به همین جنبه های دیانت و تـدین. تـدین را یک عنصـر اساسـی برای مخاطب خودتان قرار بدهیـد و بدانیـد ان شاءالله خـدای متعال هم کمک خواهد کرد.

بیانات در دیدار معلمان و اساتید دانشگاه های خراسان شمالی، ۲۰ مهر ۱۳۹۱

ص: ۴۸

۱- سوره فتح، آیه ۲۶.

از خودتان مراقبت کنید. مراد من مراقبت فیزیکی نیست. مراقبت کنید در معنویت، در تهذیب نفس؛ این به شما کمک خواهد کرد. باید بتوانیم چهره ی مقبولی در پیشگاه الهی برای خودمان درست کنیم. شما جوانید؛ دلهاتان پا ک است، روح هاتان شفاف است.

دست یافتن به رتبه ها و مقامات معنوی و روحی در سنینی که شما هستید، شاید بشود گفت ده برابر آسان تر است برای کسی در سنین من. می توانید توجه پیدا کنید، می توانید توسّل پیدا کنید، می توانید با خدا اُنس پیدا کنید، می توانید خودتان را از گناهان دور نگه دارید؛ یکی از خصوصیات جوان همین است. شما مثال جسم یک ژیمناست جوان را در تحرکات گوناگونش نگاه کنید، ببینید چقدر عضلات و بندهای بدن او قابل انعطافند؛

ّکه یک آدم مسنی مثل بنده، به هیچ وجه یک صدم آن را هم نمی تواند برای خودش به وجود بیاورد. این قدرت انعطاف، یک توانایی است. عین همین، در روح وجود دارد؛ در جان انسان، در دل انسان وجود دارد. شما می توانید خودتان را متوجه به معانی مترقی و متعالی معنوی کنید؛ این را برای خودتان در نظر بگیرید. توجه به نماز، اهتمام به نماز، خیلی تأثیر دارد. نماز را با توجه خواندن، اول وقت خواندن، با حضور قلب خواندن، با تمرکز خواندن، خیلی خیلی اثر دارد. اُنس با قرآن، خیلی خوب است. هر روزی یک مقدار قرآن بخوانید، ولو نیم صفحه؛ مواظب باشید ترک نشود. قرآن را باز کنید؛ نیم صفحه، دو آیه، با توجه بخوانید. اینها مستمرند. این، آن مراقبت از معنویت و تهذیب نفس

است. بگذارید یک نخبه ی علمی – که ان شاءالله یک روزی در اوج قله های علم خواهد بود – آنچنان در معنویت غرق باشد که بتواند این دانش را به طور خالص و صددرصد به نفع بشریت به کار ببرد. وقتی دل شما با خدا بود، دانش شما دیگر در خدمت بمب اتم یا سلاح سمّی یا شیوه های اقتصادی نابود کننده ی ثروت ملت ها به کار نمی رود. امروز دانشمند اقتصادی دنیا، دانشمند اتمی دنیا، دانشمندهای گونا گون علوم زیستی در دنیا، بسیاری از فرآورده های علمی شان در اهلاک بشریت، نابودی جسم بشر یا روح بشر دارد به کار می رود. علم است که می تواند ماده ی مخدر کشنده ای مثل این موادی که

امروز وجود دارد، به وجود بیاورد؛ اینها هم از راه علم به وجود آمده؛ اینها خیانت های بزرگ صاحبان علم است؛ به خاطر دل های غافل، چشم های حریص به پول و زندگی دنیا و مادیت، که به کلی معنویات را فراموش می کنند. شما وقتی مهذب بودید، دانش شما به طور صددرصد به نفع انسان ها تمام می شود.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در ششمین همایش ملی نخبگان جوان، ۱۲ مهر ۱۳۹۱

انس بانوان با قرآن

من از همه ی خانم های محترم، بانوان گرامی که در بخش های مختلف کشور در کار قرآنی فعالند، صمیمانه تشکر می کنم. و حضور شماها در عرصه ی کار قرآنی، به جامعه ی زن کشور الهام خواهد داد و زنان کشور ما – یعنی نیمی از جمعیت – را ان شاءالله به قرآن

متمایل خواهد کرد و ا گر زن ها با قرآن مأنوس بشوند، بسیاری از مشکلات جامعه حل خواهد شد؛ چون انسان های نسل بعد در دامن زن پرورش پیدا می کند و زن آشنای با قرآن و مأنوس با قرآن و متفاهم با مفاهیم قرآن، خیلی می تواند در تربیت فرزند تأثیراتی داشته باشد و امیدواریم ان شاءالله به برکت این حرکت عظیم شماها، فردای جامعه ی ما بمراتب از امروز قرآنی تر باشد.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور، ۲۸ مهر ۱۳۸۸

انس حوزه های علمیه با قرآن

در عین حالی که فقاهت اساس امر است، نباید از دیگر علوم اسلامی در حوزه ها غفلت بشود. مثال می بایست علم قرآن، شناسایی قرآن، فهم قرآن و انس با قرآن به عنوان یک علم و یک رشته در حوزه ها وجود داشته باشد. طالب ما باید قرآن و یا لااقل بخشی از قرآن را حفظ کنند، یا حداقل با آن مأنوس باشند. چه قدر مفاهیم اسلامی در قرآن هست که ا گر ما بخواهیم در فقه بحث کنیم، به فکر آنها نمی افتیم. این انزوای قرآن در حوزه های علمیه و عدم انس ما با قرآن، برای ما خیلی مشکلات درست کرده است و بعد از این هم خواهد کرد و به ما تنگ نظری خواهد داد.

بیانات در آغاز درس خارج فقه، ۳۱ شهریور ۱۳۷۰

ص: ۵۱

انس نمایندگان مجلس و دولتمردان با قرآن

احتیاج به موعظه

از خدای متعال بایستی کمک خواست، باید استغاثه کرد، باید به قرآن و دعا و تضرع پناه برد. من از جمله ی سفارش هایی که گاهی قبلاً ـ هم به دوستان نماینده ی مجلس عرض کردم، به مسئولین دولت هم همینجور، این است که تلاوت قرآن را نگذارید از زندگی تان حذف شود. حتما قرآن بخوانید؛ هر روز، ولو کم، ولو روزی یک صفحه؛ با تأمل و با دقت. اصرار ما بر این است که دوستان رابطه شان را با قرآن از دست ندهند. به آن ده دقیقه ای هم که در اول مجلس قرآن خوانده می شود، اکتفا نکنید. ا گر چه حالا یک سنت خوبی هم در مجلس هفتم گذاشته شد که ترجمه ی قرآن هم خوانده می شود که کار مفید و شایسته ای است، لیکن به او ا کتفا نکنید. قرآن درس است، قرآن موعظه است؛ ما همه به موعظه احتیاج داریم. موعظه معنایش این نیست که چیزی را که انسان نمی داند، همیشه به آدم بگویند؛ گاهی چیزهایی است که ما می دانیم، اما در شنیدن اثری است که در دانستن نیست؛ باید بشنویم و قرآن به ما می شنواند.« مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُم» (1)تعبیر وعظ و موعظه در قرآن مکرر به کار رفته است. قرآن موعظه است.

بیانات در اولین دیدار با نمایندگان مجلس هشتم، ۲۱ خرداد ۱۳۸۷

ص: ۵۲

۱- سوره یونس، آیه ۵۷.

پرهیز از حالت شکلی ارتباط با قرآن

یکی از کارهای خوبی که در مجلس از اول پایه گذاری شد، تلاوت قرآن در اول جلسات رسمی مجلس بود. اخیرا هم در زمان ریاست آقای دکتر حداد عادل یک سنت خوب دیگری به آن اضافه شد و آن خواندن ترجمه ی قرآن بود - که نمی دانم حالا هم ساری و جاری است یا نه - که خیلی خوب است. این قرآن نباید فقط حالت شکلی پیدا کند؛ باید گوش کنیم، از کلمات قرآن بهره ببریم. دلمان را بدهیم به قرآن. هر کلمه ای از این کلمات قرآن می تواند یک انقلابی در دل های ما به وجود بیاورد؛ البته برای کسی که مأنوس با قرآن باشد. به حسب تجربه، آدمی که مأنوس با قرآن نباشد، بهره ی زیادی هم از قرآن نمی برد. « أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَـٰذِهِ إِيمَانًا »(۱) . آیه ای که می آمد، منافقین می گفتند ها! چی شد؟ ایمان تان زیاد شد؟ چیزی از قرآن نمی فهمیدند. اگر انس با قرآن باشد و دل دادن به قرآن باشد، انسان آن وقت می بیند از هر کلمه ی قرآن یک قطره ی مصفا و پا کیزه ای نوش جان می کند؛ نوری به دل انسان می تابد. به این قرآن و به این تلاوت توجه بشود؛ بخصوص که حالا برای کسانی که احتیاج به ترجمه دارند، با ترجمه هم همراه است.

جلسات اخلاقی و جلسات معرفتی باشد؛ کسانی بیایند ما را نصیحت کنند؛ چیزهایی را که می دانیم هم به ما بگویند. همان طور که عرض کردم، در شنیدن گاهی اثری است

ص: ۵۳

۱- سوره توبه، آیه ۱۲۴.

که در دانستن نیست. خیلی چیزها را ما می دانیم، اما یادمان نیست؛ وقتی می گویند، دل ما بیدار می شود.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۳ تیر ۱۳۸۸

تعمیق اعتقادات و مبانی فکری

عزیزان من! کسانی که پایشان لغزید، خیلی از مواردش را که ما دیدیم، ناشی بود از عدم تعمق در امر دین و معارف اسلامی؛ شعائری بود، شعارهایی بود، احساساتی بود، بر زبانشان بود، اما در دلشان عمق نداشت. لذا در گذشته ما کسانی را دیدیم که آدم های خیلی تند و داغ و پرشوری هم بودند، بعد صدوهشتاد درجه وضع اینها عوض شد.

سال های اول انقلاب کسانی بودند - من با خصوصیات، آدم هایش را می شناسم؛ یعنی کلیات نیست - که افرادی مثل شهید بهشتی را راحت و صریح از نظرانقلابی بودن و فهم درستش از انقلاب و از راه امام، نفی می کردند. بعد از گذشت مدتی، مشی اینها آن چنان شد که مبانی انقلاب و نظام را انکار کردند! بعضی از آنها که آدم های با انصاف تری بودند، صریحا، و بعضی شان ملتویا و مزورا انکار کردند. آدم های بی انصاف ترشان اینها هستند، که به یک معانی ای هم تظاهر می کنند؛ اما باطنشان این طور نیست. این به خاطر این بود که اینها عمق نداشتند. البته این یکی از عوامل است؛ یک عامل هم شهوات و دنیاطلبی و امثال اینهاست که کسانی را هم که عمق دارند، منحرف می کند. بسیار کسانی بودند

که عمق نداشتند. یکی از راه هایی که این عمق را در اعتقادات انسان، در مبانی فکری انسان، در روح انسان، در ایمان انسان ایجاد می کند، انس با قرآن است. بنابراین در زندگی حتما قرآن با تدبّر را در نظر داشته باشید و نگذارید حذف شود.

بیانات در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۷ مهر ۱۳۸۴

اشرافیت واقعی در سایه انس با قرآن

نام ها و عنوان ها و جایگاه ها و کرسی ها به انسان تشخص نمی دهد؛ تشخص واقعی و شرف واقعی در معانی دیگری است؛ همچنانی که در روایت داریم که «اشراف امتی حمله القرآن و اصحاب اللیل». اشرافیت در نظام های مادی معنایی دارد، ولی در نظام اسلامی اشرافیت معنای دیگری دارد. آن کسانی که اصحاب اللیل اند - کسانی هستند که برای خدا در شب قیام می کنند - یا کار دشوار را برای مردم در شب انجام می دهند، یا آن کسانی که حملهالقرآن هستند و با قرآن انس دارند و با نور قرآن و هدایت قرآن حرکت می کنند، «اشراف» اینها هستند. کسانی که پول دارند، ثروت دارند و جایگاه اجتماعی دارند، آنها در منطق و در نظام ارزشی اسلامی «اشراف» محسوب نمی شوند.

بیانات در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیأت دولت، ۲ شهریور ۱۳۸۷

انس پژوهشگران قرآنی با قرآن

لزوم مأنوس بودن با مجموع قرآن

یـک نکته ی دیگر در مورد پژوهش هـای قرآنی این است که در پژوهش های قرآنی توجه به کارهای علمی مبنایی و اصولی خیلی لازم است. اینجور نیست که هر کس عربی بلـد بود، بتوانـد از قرآن همه ی مطالب را بفهمـد و درک بکنـد؛ بتواند یک پژوهنـده ی قرآنی باشـد؛ نه. اولاـ انس بـا خود قرآن لاـزم است؛ یعنی پژوهنـده ی قرآنی بایـد بـا مجموع قرآن مأنوس باشـد؛ تلاوت قرآن، دوباره خوانـدن قرآن، سه باره خوانـدن قرآن، تـدبّرهای شخصـی در قرآن، کمک می کنـد به اینکه ما وقتی در یک موضوع خاصـی در قرآن دنبال حقائق می گردیم، درباره ی آن موضوع بتوانیم راه به جایی ببریم؛ پس خود انس با قرآن لازم است.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور، ۲۸ مهر ۱۳۸۸

پا کی دل شرط استفاده از قرآن

یک نکته ی مهم در کارهای پژوهشـی قرآنی این است که فردی که می خواهد در طریق کار قرآن حرکت بکند، دل را برای مواجهه ی با حقیقت ناب قرآنی آماده کنـد؛ یعنی آن پا کیزگی دل. ا گر دل پا کیزه نباشد، آماده ی پذیرش حق و حقیقت از زبان قرآن نباشد، دلبسته ی مبانی غیر اسلامی و غیر الهی باشد، با قرآن مواجه بشود، از قرآن استفاده ای

نخواهد کرد ... باید پا کیزه با قرآن مواجه شد تا نور قرآن و تذکر قرآنی در دل ما بگیرد و بتوانیم ان شاءالله از آن استفاده کنیم.

بیانات در دیدار از بانوان قرآن پژوه کشور، ۲۸ مهر ۱۳۸۸ جمعی

انس جامعه ی مداحان با قرآن

در مطالعات خود، با قرآن و حدیث آشنا شوید. انس با قرآن برای همه لازم است؛ این را ما به همه توصیه می کنیم، به همه ی جوان های کشور توصیه می کنیم. امروز خوشبختانه همین جور هم شده؛ انسان در میان دانشجوها، در میان طلاب، در بین جوان های غیر دانشگاه و حوزه، عناصری را می بیند که با قرآن انس دارند؛ بعضی شان قرآن را حفظ هم دارند؛ بعضی هم که حفظ ندارند، قرآن را فی الجمله درک می کنند؛ یعنی ولو حالا ـ تمام جزئیات را هم ندانند، مضمون را می فهمند؛ این خیلی چیز مغتنمی است.

امروز را که انسان با بیست سال قبل، بیست و پنج سال قبل مقایسه می کند، می بیند زمین تا آسمان تفاوت کرده. حساب دست خیلی ها نیست. بنده چون به این مسئله اهتمام داشتم، حساب دستم هست؛ می دانم در امر آشنایی و انس با قرآن چه اتفاقی افتاده و دارد می افتد. قبل ها قاری ما که قرآن می خواند، خیلی اوقات معنای آیات را نمی فهمید؛ جایی که باید وصل کند، قطع می کرد؛ جایی که باید قطع کند، وصل می کرد.

امروز اصلاً اینجور نیست؛ همه آشنایند. بنابراین آشنایی با قرآن و حدیث، توصیه ی ما

به همه است؛ اما مبلغان دین و جامعه ی مداحان طبعاً مخاطب ویژه ی این حرف هستند؛ با قرآن باید انس پیدا کنند. قرآن را حتما بخوانید، با توجه به ترجمه بخوانید، این ترجمه را به یاد بسپرید. در آیاتی که نصیحت هست، متضمن یک معرفتی است که انسان می فهمد، آنها را ثبت کنید، ضبط کنید، یادداشت کنید، از آن بهره مند شوید؛ هم بگویید، هم عمل کنید.

بیانات در دیدار جمعی از شاعران و ذا کرین اهل بیت(علیهم السّلام) ، ۳ خرداد ۱۳۹۰

انس حجاج با قرآن

ا گر یک جوانی، یک مردی یا زنی در دوره ی حج، انس با قرآن را یاد بگیرد، تأمل و تدبر در عبارات دعاها و مناجات با پروردگار را یاد بگیرد، این می شود سرمایه ای برای او در طول زندگی. حاجی ا گر خود را مقید کند که در مدینه ی منوره یک ختم قرآن بخواند؛ در مکه ی مکرمه یک ختم قرآن بخواند - اینجا خانه ی قرآن است؛ محل نزول قرآن است - یا ا گر نمی تواند یک ختم قرآن بخواند، یک بخش عمده ای از قرآن را بخواند با تأمل، با تدبر؛ ا گر عادت کند به تأمل و تدبر در قرآن در این مدتی که آنجاست این برای او می شود یک سرمایه. قرآن یک ذخیره ی تمام نشدنی است. انس با قرآن از هر واعظی، از هر رفیق ناصحی، از هر درسی برای انسان مفیدتر است. ا گر حقیقتاً انسان با قرآن رابطه برقرار کند و قرآن را بخواند برای استناره و استفاده و استضائه ی قلبی و معنوی خود، این برای او از

هر واعظی بالاتر است. ا گر انسان این انس را بتواند پیدا بکند، خیلی دستاورد بزرگی است.

بیانات در دیدار کارگزاران حج، ۲۳ آبان ۱۳۸۶

انس روزه داران ماه رمضان با قرآن

ریاضتی که در میهمانی این ماه وجود دارد - که ریاضت روزه و گرسنگی کشیدن است

- شاید بزرگترین دستاورد این ضیافت الهی است. برکاتی که روزه برای انسان دارد، به قدری این برکات از لحاظ معنوی و ایجاد نورانیت در دل انسان زیاد است که شاید بشود گفت بزرگترین برکات این ماه همین روزه است. روزه را بعضی می گیرند؛ پس اینها وارد ضیافت شده اند و بهره ی از این ضیافت را هم گرفته اند. لیکن علاوه ی بر روزه گرفتن - که ریاضت معنوی این ماه مبارک است - اینها آموزش خود را هم از قرآن در حد اعلی تأمین ِمی کنند؛ تلاوت قرآن با تدبر. با حالت روزه داری یا حالت نورانیت ناشی از روزه داری، در شب ها و نیمه شب ها تلاوت قرآن، انس با قرآن، مخاطب خدا قرار گرفتن، لذت دیگری و

معنای دیگری دارد. چیزی که انسان در چنین تلاوتی از قرآن فرا می گیرد، در حال متعارف و معمول نمی تواند به چنین تلاوتی دسترسی پیدا کند؛ آنها از این هم بهره می برند.

بیانات در خطبه های نماز جمعه ی تهران، ۲۳ شهریور ۱۳۸۶

انس شعرا با قرآن

شاعر زمان ما با این ویژ گی هایی که این زمان دارد، احتیاج دارد به معرفت دینی عمیق.

امروز شما چه بخواهید، چه نخواهید، چه خودتان بدانید، چه ندانید، چه تصدیق بکنید یا نکنید، برای بسیاری از ملت ها الگو و اسوه شده اید. این بیداری اسلامی که مشاهده می کنید، چه بگوییم، چه نگوییم، چه به رو بیاوریم، چه نیاوریم، چه دیگران به رو بیاورند، چه نیاورند، اثرگرفته ی از حرکت عظیم ملت ایران است. این انقلاب عظیم، این انقلاب بزرگ، این تحول بنیان برافکن سنت های طاغوتی و نظام طاغوتی و نظام سلطه، ملت ایران را به یک اسوه تبدیل کرد. شما ا گر بخواهید به لوازم اسوه بودن و الگو بودن عمل کنید، بایستی معرفت دینی و معرفت اسلامی خودتان را عمق ببخشید؛ و این در گذشته ی شعر ما وجود داشته. شما نگاه کنید، شاعران برجسته ی ما اغلب - حالا نمی گویم همه - اینجورند؛ از فردوسی بگیرید تا مولوی و سعدی و حافظ و جامی. فردوسی، حکیم ابوالقاسم فردوسی است. به یک آدم داستان سرا، ا گر صرفاً داستان سرا و حماسه سرا باشد، حکیم نمی گویند. این «حکیم» را هم ما نگفتیم؛ صاحبان فکر و اندیشه در طول زمان او را حکیم نامیدند. شاهنامه ی فردوسی پر از حکمت است. او انسانی بوده برخوردار از معارف ناب دینی. همه ی آنها حکیم بودند؛ سرتاپای دوانینشان پر از حکمت است. حافظ ا گر افتخار نمی کرد به حافظ قرآن بودن، تخلص خودش را «حافظ» نمی گذاشت. او جزو حفّاظ قرآن است؛ «قرآن زبر بخوانم با چهارده روایت». حاال قرّاء ما

ص: ۶۰

که با اختلاف قرائت هم می خوانند، معمولاً دو تا، سه تا روایت بیشتر نمی توانند بخوانند؛

اما او می توانسته با چهارده روایت قرآن را بخواند، که خیلی عظمت دارد. این آشنایی با قرآن، در غزل حافظ مشهود است، برای کسی که آن را بفهمد. سعدی که خب، واضح است؛ مولوی که آشکار است؛ جامی و صائب هم همین جور. شما دیوان صائب را نگاه کنید، یک معرفت دینی عمیق در آن می بینید. انسان به بیدل که می رسد، به شکل دهشتناکی در شعر او معارف عمیق پیچیده ی دینی را مشاهده می کند. اینها بزرگان ما هستند، اینها ائمه ی شعرند؛ در واقع باید گفت پیامبران شعر فارسی، اینها هستند. اینها برخوردار از معارف بودند. خودتان را برخوردار از معارف کنید. البته راهش آشنایی با قرآن، انس با قرآن، انس با نهج البلاغه، انس با صحیفه ی سجادیه است. خیلی از این تردیدها و نگرانی ها و زنگارهایی که انسان در یک مواردی در دل دارد، با مطالعه ی اینها تبدیل می شود به شفافیت و روشنی؛ انسان می فهمد، راه را می شناسد، کار را می شناسد، هدف را می شناسد.

بیانات در دیدار جمعی از شعرا، ۲۴ مرداد ۱۳۹۰

دعای رهبر قرآنی

پروردگارا! تو را به عزت و جلالت و به رحمتت سوگند می دهیم ما را بندگان صالح و شایسته ی خود قرار بده.

پروردگارا! ما را با قرآن زنده بدار؛ با قرآن بمیران؛ با قرآن در قیامت محشور کن.

پروردگارا! قول و فعل ما را قرآنی قرار بده.

پروردگارا! دشـمنان قرآن، توطئه گران علیه قرآن و کسانی که نمی تواننـد تـداوم حضور قرآن را در جامعه ی اسـلامی ببینند، آنها را مغلوب و منکوب بفرما؛ مستکبران را مغلوب کن.

پروردگارا! باران فیض و رحمت خود را بر همه ی بلاد و کشورهای اسلامی فرو بیاور.

پروردگارا! ما را قدردان قرآن و روح قرآنی قرار بده؛ ما را در خدمت قرآن قرار بده.

بیانات در دیدار قاریان شرکت کننده در بیست و سومین مسابقات بین المللی قرآن، ۴ مهر ۱۳۸۵

ص: ۶۲

فصل دوم: باحافظان و قاریان

اشاره

ص: ۶۳

پدر و مادرها قرآن را به فرزندان کوچکشان یاد بدهند.

توصیه ما به پدر و مادرها این است که به آموزش قرآن در خانه نسبت به بچه ها اهمیت بدهند، بنده از پدر و مادر نوجوان هایی که قرآن را حافظند، یا بعضی از قرآن را حفظند، صمیمانه تشکر می کنم و خواهش می کنم پدر و مادرها قرآن را به فرزندان کوچکشان یاد بدهند و در این راه اهتمام بورزند، برای درس قرآن اهمیت ویژه قائل بشوید تا این نوجوان چه دختر و چه پسر به قرآن گرایش پیدا کند، بخصوص در سن کودکی باید قرآن را حفظ کند و قرآن در سینه ها باشد تا در دل ها نفوذ کند و در محیط جامعه تحقق پیدا کند.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره دهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۲ دی ۱۳۷۲

دنباله روی مردم از قرآن و اسالم، شرط محافظت و ترویج قرآن است.

خدای متعال در قرآن فرموده است:«إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ »(۱) . حفظ قرآن،حفظ معارف الهی، حفظ آیات نازل شده بر قلب مقد س پیغمبر، چیزی نیست که وسوسه ها و توطئه های بشری بتوانند با آن مبارزه کند. حفظ قرآن، کار خداست و تدبیر الهی، قرآن را رایج خواهد کرد. البته شرط دارد. مثل همه ی نعمت های الهی شرطش این است که مردم، با تلاش و همه ی وجود و تواناییشان به دنبال کسب این نعمت الهی باشند. مردم ما با همه ی وجود و با همه ی تلاش، به دنبال اسلام و قرآن راه افتادند؛

۱- سوره حجر، آیه ۹.

خدای متعال هم این نعمت را به آنها ارزانی داشت. امروز بحمدالله امواج آموزش و تعلیم وِ تعلّم قرآن، بسیاری از نقاط جامعه ی ما را فرا گرفته است و من خوشحالم از این که می بینم جوانان، نوجوانان و کودکان، در راه آموزش قرآن تلاش می کنند.

بیانات در دیدار جمعی از حافظان و قاریان قرآن نونهال و نوجوان کشور، ۲۸ شهریور ۱۳۸۰

تجوید و ترتیل پایه ای اصلی در وصول به دریای ژرف معنویت قرآن است.

در مراتب وصول به دریای ژرف معنویت قرآن، تجوید و ترتیل پایه ای اصلی و پلکانی اولی می باشد. قرآن را باید آموخت، خواند و عمل کرد و خواندن آن نیز باید موزون با طبیعت لطیف آن دلنشین و صحیح به گونه ای باشد که گویا از زبان روح الامین قرائت می شود.

در این رابطه است که تلاش هایی که شما قراء و حفاظ محترم در فرا گیری و یاددهی و حفظ و آموزش قرآن می کنید همچنین کوشش هایی که در جهت تشویق و تقدیر از مقام والای شما به عمل می آید همگی در پیشگاه خدای تعالی از جایگاهی بلند و اجری وافر برخوردارند.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره دوم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۲ فروردین ۱۳۶۲

بدون حفظ و تالوت نمی شود به قرآن نزدیک شد.

این اجتماع قرآنی هرساله ی ما، بحمدالله اجتماع موفقی است. بتدریج قرآن در جامعه ی

مـا حیـات مجـدّد خودش را پیـدا کرده است. علاقه منـدان به قرآن، متمسّـکین به قرآن، کسانی که با قرآن خود را مأنوس می کننـد، روزبه روز بحمدالله در جامعه ی ما گسترش پیدا می کنند. اینکه می بینید ما اصـرار می ورزیم بر حفظ قرآن، بر تلاوت قرآن، ایراد نکننـد که اینهـا اصـل نیست؛ ما هم می دانیم اصل نیست اما اینها وسـیله است؛ بـدون این وسایل نمی شود به قرآن نزدیک شـد. کسـی که با معارف قرآن آشـنا نیست، در قرآن تـدبّر نمی کنـد، با قرآن مأنوس نیست، چطور می تواند در یک جامعه ای که می خواهد براساس قرآن حرکت کند، راهنمایی بدهد؟ روشنفکرهای ما باید با قرآن آشنا بشوند، جوانان ما باید با قرآن آشـنا بشونـد، انس با قرآن را زیاد کنند. وقتی این ذهن، ظرف معارف قرآن شد، آن وقت «از کوزه، برون همان تراود که در اوست». وقتی ذهن غنی شد از معارف قرآنی، اثر خودش را در زبان، در عمل، در تصمیم گیری، در تصمیم گیری های کلان، در رفتار نشان خواهد داد؛ این آن هدفی است که باید ما دنبال بکنیم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در سی و دومین دوره مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲ خرداد ۱۳۹۴

تلاوت و حفظ قرآن را دست کم نگیریم.

ا گر ما معتقـدیم- که معتقـدیم- که عمل به قرآن، اساس و محور احیاء قرآن است و مسـئله به تلاوت و خواندن و این ها ختم نمی شود- که به آن اعتقاد داریم -؛ معتقـدیم بایـد به قرآن عمل کنیم، بایـد جامعه مان را قرآنی کنیم، بایـد فکرمان را قرآنی کنیم، باید عملمان

را قرآنی کنیم، باید قرآن را باور کنیم؛ قرآن را باور کنیم و وعده ی قرآن را وعده ی صدق و حق بدانیم، همین طور که خود قرآن می فرماید: «وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ »(۱)

همچنانی که بایـد تعامـل مـان بـا شـخص خودمان، با افراد خانواده مان، با افراد محیط کارمان، با افراد اجتماعمان، با مسـلمین کشورهای دیگر، با قدرت ها، با ملت ها و همه ی این ها باید با نفس و روح قرآنی تنظیم بشود؛ این ها همه اش درست اسـت و به آن اعتقـاد داریم؛ احیـاء قرآن، عمل به قرآن و گرامیـداشت قرآن این است؛ این ها درست- اما این ها معنایش این نیسـت که ما تلاوت قرآن را دست کم بگیریم. من می خواهم به شـما قرآنی ها- که اهل تلاوت، اهل تجویـد و اهل لحن و آهنگ و صوت و خوانـدن قرآنیـد- این را تأ کید کنم، گاهی شـنیده می شود که بعضـی می گویند آقا به قرآن باید عمل کرد؛ خوب، این حرف درستی است؛ اما مقصودشان این است که تلاوت قرآن و آرایه های قرآنی را دست کم بگیرنـد! من با این مخالفم. تلاـوت قرآن هم جزو یـک مجمـوعه و منظـومه ای است که این هـا همه به هم متصـل است؛ این هم بـایستی مـورد توجه قرار بگیرد و گرامی داشـته شود. هم بایـد تلاوت بکنیـد و هم بایـد معانی قرآن را بفهمید؛ ا گر معنای قرآن را فهمیدید، می توانید بهتر تلاـوت کنیـد. الان قراء حالا را با قراء بیست سال قبلمان مقایسه کنیم، که این حرکت قرآنی در کشور ما تازه و آرام آرام شروع شده بود؛

بعضی ها خوب هم می خواندند، صداها خوب بود و شیوه های قراء معروف را هم یاد

۱- سوره انعام، آیه ۱۱۵.

گرفته بودنـد و می خواندند؛ اما دلنشـین نبود؛ چرا؟ چون از معانی و مفاهیم آیات هیچ سـر در نمی آوردند؛ این معلوم بود. اما امروز آن طور نیست؛ امروز جوان هـای ما این آیاتی را که می خواننـد، خود کیفیت خوانـدنشان، حکایت از این می کنـد که این ها معنای آیه را ِمی فهمند و به مفهوم آیه توجه دارند.

پس اول بایـد خوب بخوانیـد؛ تلاوت را خوب، زیبا و جامع و صـحیح بخوانید؛ دوم، معانی و مفاهیم قرآنی را بفهمید، و سوم، قرآن را حفظ کنید. حفظ قرآن خیلی مهم است.

شما جوان ها به این احتیاج داریـد و می توانید. وقتی شـما حافظ قرآن هستید، این تکرار آیات قرآنی و انس دائمی با قرآن، به شما فرصت می دهـد که در قرآن تـدبّر کنید. «تدبر در قرآن» با همین طور خواندن و رد شدن به دست نمی آید؛ با یک بار و دوبار خوانـدن هم حاصل نمی شود؛ با تکرار و انس با آیه ای از قرآن و امکان تـدبّر در آن به دست می آید. و چقدر لطایف در قرآن کریم هست که این ها را جز با تدبّر نمی توان فهمید. بنابراین حفظ و فهم معانی قرآن و تلاوت آن لازم است.

بیانات در دیدار قاریان شرکت کننده در بیست و سومین مسابقات بین المللی قرآن، ۴ مهر ۱۳۸۵

باید در عمل، در این راه حرکت کنیم و قدم برداریم.

عمـل خودمـان را بایـد قرآنی کنیم، الهی کنیم. به گفتن نیست، به زبان نیست، به ادعا کردن نیست؛ بایـد در عمل، در این راه حرکت کنیم و قدم برداریم. با قرآن که انس می گیرید،

قرآن را که تلاوت می کنید، هر جایی دستوری است، هدایتی است، نصیحتی است، در درجه ی اول سعی کنید آن را در وجود خودتان، در باطن خودتان، در دل خودتان پایدار کنید و آن را به عمل خودتان نزدیک کنید. هر کدام از ما ا گر در عمل این را متعهد شدیم، جامعه پیش خواهد رفت، جامعه قرآنی خواهد شد.

بحمدالله در جامعه ی ما، در کشور ما، نهضت انس با قرآن، نهضت خوبی شده است.

این مسئله ی حفظ قرآن که ما قبال سفارش کردیم، بحمدالله دارد در میان جوان های ما انتشار پیدا می کند؛ باید هم انتشار پیدا کند؛ باید هم با قرآن آشنا شویم، مأنوس شویم.

وقتی قرآن را حفظ کردید، می توانید معانی قرآن را درست بفهمید؛ انسان وقتی معنای قرآن را فهمید، می تواند در آن تدبّر کند؛ وقتی تدبر کرد، می تواند به معارف عالی دست پیدا کند و رشد پیدا کند. انسان با انس با قرآن، در درون رشد پیدا می کند.

بیانات در دیدار قاریان، ۳۱ تیر ۱۳۹۱

هر کسی بهتر تالوت کند ظرایف آیات را بیشتر بر مستمعین آشکار می کند.

امروز در کشور ما بحمدالله نسل جوان ما با قرآن یک رابطه عاطفی بسیار شدیدی را برقرار کرده است. قرآن را دوست می دارد تلاوت او را دوست می دارد، حافظان آن را دوست می دارد و این محبت نسل ها را پی درپی به سمت قرآن جذب می کند. عزیزان من! این کافی نیست اما باید رابطه فکری هم با قرآن روز به روز افزایش پیدا کند. قرآن ا گرچه از

لحاظ هنری و زیبایی در حد اعلاست و همین زیبایی هنری است که در تلاوت ها بیشتر خود را نشان می دهد و هر کسی بهتر تلاوت کند دقایق و ظرایف آیات قرآنی را بیشتر بر مستمعین خود آشکار می کند و سر اقبال ما به تلاوت هم همین است، اما قرآن کتاب زندگی است درس زندگی است. درس است برای فرد و جامعه، درس است برای آحاد مردم و جماعات مردم، برای ملت ها، برای دولت ها، برای سیاست گران، برای همه درس است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره شانزدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۰ آبان ۱۳۷۸

تلاو تتان را روزبه روز بهتر، قوی تر، صحیح تر و با خصوصیات جاذبه آفرین همراه تر بکنید.

آنچه که وظیفه ی قراء است، این است که قرائت را روزبه روز بهتر کنند. ما به عموم مردم می گوییم که با قرآن انس بگیرند؛ به شما قراء هم می گوییم که تلاوتتان را روزبه روز بهتر، قویتر، صحیح تر و با خصوصیات جاذبه آفرین همراه تر بکنید.

ما ا گر بخواهیم کل امت با قرآن انس بگیرند، باید تلاوت قرآن را در جامعه باب کنیم.

اگر من این قدر به خواندن شما قاریان عزیز تکیه می کنم و به آن اهمیت می دهم، برای همین است. شما یک نفر آدمید، می خوانید، هرچه هم خوب بخوانید یا نخوانید، از یک جهت به خودتان مربوط است؛ اما آن چیزی که من را وادار می کند که به این مسأله این همه اهتمام بورزم، آن است که ا گر تالیان کلام الله در جامعه توانستند با زمزمه ی

ملکوتی و صحیح و پرجاذبه، این آیات کریمه را تلاوت بکنند، دل مردم با قرآن انس می گیرد و به قرآن نزدیک می شود. مردم ما برای ارتباط با قرآن آماده هستند. مردم ما با مردم کشورهای دیگر اسلامی فرق دارند. مردم ما در راه قرآن صادقانه مجاهدت کردند؛ شوخی نیست. این قدر ما جوان دادیم، این قدر مردم ما رنج و زحمت متحمل شدند.

همه ی اینها در راه قرآن بوده است.

ما از آنهایی نیستیم که قرآن را ادعا بکنیم؛ نه، خدای متعال دانه دانه ی آیات قرآن را در جامعه و در میان مردم ما و در آن امام عظیم الشأن برای ما مجسم کرد. ما این آیات مبارکات را دیدیم و با همه ی وجود لمس کردیم. این کار را مردم ما کردند. مردم ما به قرآن عشق می ورزند. شما کجا در کشورهای اسلامی می بینید که یکی از این آقایان قراء بروند آن جا تلاوت کنند، و این قدر جوان عاشقانه پای تلاوتشان بنشینند؟ این، عشق مردم ماست. حالا آن کس که می خواهد این عشق قرآنی را درست به سمت انس حقیقی با قرآن تلاوت کند، کیست؟ او، شما قاری قرآن هستید.

بیانات در دیدار جمعی از قاریان قرآن، ۲۲ فروردین ۱۳۷۰

از این اساتیدی که عمدتاً از کشور مصر آمده اند، استفاده کنید.

عزیزان من! قراء قرآن! جوانان پا کدل انقلابی ما ! این رابطه را روزبه روز با قرآن بیشتر کنید؛ در خانواده ها عطر قرآن را در فضا منتشر کنید؛ قرآن را بخوانید و بخوانید؛ در قرآن

تـدبر کنیـد. دشـمن نمی خواهد مسـلمانان آیات قرآن را مثل علم در دست بگیرند؛ چون قرآن تکلیف ها را معین کرده است؛ تکلیف مسلمانان را، تکلیف جهاد را، تکلیف زندگی اسلامی و مرگ اسلامی را.

ما بایـد رابطه مان را با قرآن روزبه روز مسـتحکم تر کنیم. در خانه ها قرآن بخوانیـد. حتی در هنگام بیکاری، چنانچه مختصـر فراغـتی پیـدا می کنیـد، خودتـان را به قرآن وصـل کنیـد. هر روز مقـداری قرآن بخوانیـد و آن را فرا بگیریـد. این روش هـای تجویـدی را فرا بگیریـد. از این معلمان و اساتیـدی که عمـدتاً از کشور مصـر آمـده اند، هرچه ممکن است، اسـتفاده کنید. این اسـتاد «ابوالعینین شـعیشع» که یـک پیر قرآن است، بنـده از سـی سـال پیش - شایـد هم بیشتر - با صـدا و نوارهای ایشان آشـنا هستم؛ اینها عمرشان را با قرآن گذرانده اند؛ اینها کسانی هستند که در این رشته ی قرائت و تلاوت قرآن کار کرده اند؛ خوب هم کار کرده اند؛

حایز مراتب خوب هم شـده اند. آنچه را که این اساتید قرآن دارند، از آنها فرا بگیرند. البته قرآن یک دریای عمیق و یک بحر واسع است و نهـایتی نـدارد؛ هرچه پیش برویـد - چه در سـطح قرآن، چه در اعمـاق آن - همچنـان امکـان سـیر و پیشـرفت و حرکت وجود دارد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره هشتم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۷ بهمن ۱۳۷۰

تلاوت قرآن به شکل ممتاز، مشوق گرایش عمومی به قرآن است.

بارها عرض کرده ایم که تلاوت قرآن به شکل ممتاز و با صدای خوش و با آهنگ درست و

ص: ۷۲

خوب، مشوق گرایش عمومی به قرآن با دل ها و جان ها و فکرهاست. این تفنن نیست؛ این یک کار زاید و تشریفاتی نیست. ا گر درست بفهمیم چه کار داریم می کنیم ، این یک حرکت منطقی و قدم استواری است در راه همه گیر شدن فهم و معرفت قرآن. این مطلب را برای این عرض کردیم که شما قرآنیان عزیز -که غالب این جمعیتی که این جا هستید یا همه، جزو علاقه مندان به قرآن یا تلاوت کنندگان به آهنگ های قرآنی هستید و از این

جهت، مخاطب شمایید- این کار را هرچه می توانید پیش ببرید و پایه های محکمی را برای آن فراهم بکنید.

بیانات در دیدار قاریان قرآن کریم در ماه مبارک رمضان ، ۲۵ مهر ۱۳۸۳

قاریان و حافظان، جامعه اسلامی را به فهم قرآن نزدیک می کنند.

کاری که قرآنی ها امروز در کشور ما می کنند، به نظر من یک کار راهبردی و مهم است.

درست است که انس با قرآن برای خود تلاوت کننده ی قرآن و مأنوس با قرآن مایه ی ارتفاع درجات و تعمیق معارف است - این به جای خود محفوظ؛ یعنی فیضی که خود شما خواننده ی قرآن و تالی قرآن می برید، این در جای خود دستاورد مهمّی است - امّا در ورای این یک دستاورد دیگری وجود دارد که دایره ی آن وسیع تر است، و آن عبارت است از نزدیک کردن جامعه ی اسلامی به فهم قرآن و به انس با قرآن، و نزدیک شدن به قرآن؛ این خیلی مهم است. امروز جامعه ی قرآنی ما، قاریان و حافظان و ترتیل کنندگان

و بقیّه ی کسانی که در این راه تلاش می کننـد، در واقع این حرکت راهبردی را دارند انجام می دهند و این بسـیار مهم است؛ این را باید قدر دانست.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۸ تیر ۱۳۹۳

جوان های قرآنی از عوامل انس جامعه با قرآن هستند.

شمـا جوان هـای قرآنی و کسـانی که در راه قرآن عمر خود را، سـال هـای خود را، جوانی خود را، نیروی خود را مصـرف می کنید، از خدای متعال شا کر باشید؛ این توفیق بزرگی است که خدای متعال جوانان را، نوجوانان را توفیق بدهد که این ها انس پیـدا کننـد بـا قرآن؛ راه قرآن را انتخـاب بکننـد. چنین چیزی در دوران های گذشـته نبود؛ قرآن در بین جوانان رواج نـداشت، ترویـج نمی شـد؛ امروز بحمـدالله در بین جوان ها ترویـج می شود؛ و شـما جزو عوامل و تأثیرگذاران این ترویج هستید؛ این را قدر بدانید.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۸ تیر ۱۳۹۳

تلاوت قرآن بزرگ ترین سهم را در گسترش فرهنگ قرآنی جامعه دارد.

تـا وقـتی عمـوم مردم بـا ظـاهر قرآن آشـنا نشونـد تحقـق بخشـیدن به نظـام قرآنی در متن جـامعه آسـان و ممکن نمی نمایـد و اینجاست که ارزش قاریان و حافظان قرآن و معلمان و مقریان آشکار می شود.

ص: ۷۴

می دانیم که تلاوت و ترتیل و حفظ قرآن و صدر اسلام به عنوان وظایفی ارزشمند معمول بوده اند.

سنت تلاوت قرآن که توصیه رهبران اسلامی است، بزرگ ترین سهم را در گسترش فرهنگ قرآنی و آ کنده شدن فضای اجتماعی به معارف این فرهنگ دارا می باشد، قرآن را تلاوت کنند. آهنگ تلاوت قرآن را در فضا سر دهند و قرآن را نه یک بار، نه دو بار که در همه عمر بخوانند. نور قرآن را بدینوسیله در دل خود و در فضای جامعه بپرا کنند.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره اول مسابقات بین المللی قرآن کریم (۱۶ بهمن ۱۳۶۰)

اهل تلاوت، صفوف مقدم در ترویج معارف قرآن هستند.

شما جوان هایی که با قرآن مأنوسید، اهل قرآنید، اهل تلاوت قرآنید، مشتری تلاوت قرآن از خوشخوان ها هستید، یا خودتان جزو آن خوشخوان ها هستید، قدر خودتان را بدانید. ان شاءالله خدای متعال به شما اجر خواهد داد. شما در حقیقت صفوف مقدم این حرکت عمومی در جامعه هستید. ممکن است سختی اش بیشتر باشد، اما اجر و ثوابش هم پیش خدای متعال ان شاءالله بیشتر است.

بیانات در دیدار قاریان و حافظان و اساتید قرآنی، ۱۱ مرداد ۱۳۹۰

همت بگمارید تا تمام مردم بتوانند قرآن را یاد بگیرند.

باید همه قرآن را بلد باشند. امروز، فردی دارای تحصیلات عالیه و احیاناً قادر به نطق به

چند زبان بیگانه، بلد نیست یک سطر قرآن را بخواند! شما را به خدا، این در جامعه ی ما طبیعی است، یا تصنعی و تحمیلی؟! طبیعی نیست. مگر این می شود؟ انسان می بیند که کاسب، تاجر، کارگر، دانشجو، حتی طلبه، در صحیح خوانی قرآن کمبود دارند. این، نقص بزرگی است؛ این را باید برطرف کنیم. قبل از انقلاب، کسی از ما توقع نداشت. همان قدر که می توانستیم، در یک گوشه یا در یک مسجد، چهارنفر بچه ی کوچک یا جوان را دور

هم جمع می کردیم که اینها قرآن یاد بگیرند؛ اما امروز چه؟ همت را بر این مسأله بگمارید که تمام مردم بتوانند قرآن را یاد بگیرند. شما آقایانی که قرآن را بحمدالله می خوانید و انصافاً خوب هم می خوانید و دیگر راحت می شود به بعضی از شما برادران، استاد قرآن گفت - یعنی هیچ بحثی در آن نیست - موظف و مسؤولید. شما باید این کار را بکنید. سازمان ها - سازمان تبلیغات و اوقاف و بقیه ی مرا کز - هم باید این کار را انجام دهند. این، مقدمه برای فهم قرآن است. آن وقتی که انس عمومی با قرآن باشد، فهم قرآن ممکن و آسان است.

البته در هر جامعه ای، ا گر ما بخواهیم رسمی را رواج بدهیم (کسانی که در فلسفه ی این خواندن ها و این تشویق ها تردید دارند، این نکته را توجه کنند) باید از آن رسم، نقطه های اوجی در این جامعه داشته باشیم؛ و الاّ این رسم رواج پیدا نخواهد کرد. ممکن نیست شما در جامعه ای بگویید که مثال همه ی مردم باید روزی ده دقیقه نرمش و ورزش کنند؛

اما رسم پهلوانی را در این جامعه به کلی براندازید. این طور نمی شود. مردم ورزش نخواهند

کرد. حرکت عمومی، فقط با استدلال و بیان و اثبات عقلانی که نیست؛ چیزهای دیگری هم در کنارش لازم است. احساسات و تشویق ها و ایجاد شوق به قله ها لازم است. لذا ما باید قله هایی را داشته باشیم، تا همه ی مردم به دامنه ها برسند. پس، ا گر می خواهیم همه ی مردم در قرآن اوج پیدا کنند، باید قله داشته باشیم. قله، یعنی همین شماهایی که امروز در این جا بحمدالله بعضی تلاوت کردید و ا کثراً تلاوت نکردید. من شما آقایان را که در این جا تشریف دارید و تلاوت هم نکردید، می شناسم و غالباً با تلاوت ها و صدای شما آشنا هستم. بحمدالله در جامعه ی ما، نعمت زیاد است.

بیانات در پایان مراسم قرائت قاریان قرآن، ۱۹ فروردین ۱۳۶۹

آشنایی قاری با مضمون آیه در خود او و مخاطب و جلسه تأثیر می گذارد.

یک اشکال بزرگ در تلاوت های ما - که حالا بحمدالله دارد اصلاح می شود - عدم توجه قاری و تلاوت کننده به مضمون آیه ای است که می خواند. وقتی شما با مضمون آیه کاملاً آشنا بودید، خود شما در هنگام خواندن تحت تأثیر قرار می گیرید و نفس این تحت تأثیر قرارگرفتن شما، هم در لحن و هم در صدا و هم در نغمه و هم حتّی در حرکات ظاهری شما اثر می گذارد و روی مخاطب و جلسه هم تأثیر می گذارد. نظیر این موضوع را در خواننده های شعر فارسی و مداح هایی که خوش صدا هستند و در بعضی از جلسات می خوانند، دیده اید؛ شعر خوبی که می خواند، خودش تحت تأثیر صدای خودش قرار

می گیرد و لحن او تحت تأثیر این خود تأثیری قرار می گیرد و نافذتر و شیرین تر و دلنشین تر می شود؛ عیناً در قرآن خواندن هم همین طور است. بعضی از خواننده های مصری هم که این جهت را بیشتر رعایت می کنند، لحنشان دلپذیرتر و دلنشین تر است. این یک نکته است که باید مورد توجه قرار بگیرد و این، در وقف و ابتدا و مسائلی از این قبیل هم تأثیر می گذارد.

بیانات در دیدار قاریان قرآن کریم در ماه مبارک رمضان ، ۲۵ مهر ۱۳۸۳

در کیفیّت خواندن، مفهوم آیات قرآنی را مجسم کنید.

معانی قرآن، مفاهیم قرآن، اینها را زنده کنید. این را من به تلاوتگران عزیزمان -که امروز خوشبختانه بعضی از آقایانی که خواندند این جهت را خیلی خوب رعایت کردند- عرض می کنم که در کیفیّت خواندن، مفهوم آیات قرآنی را مجسم کنید؛ همچنان که یک گوینده ی خوب و خوش زبان، مثال وقتی شعری را می خواند، کلمات را آن چنان ادا می کند که همه ی معنای آن کلام برای مستمع زنده می شود ... وقتی که خوب صحبت بکنند، خوب شعر بخوانند، خوب حرف بزنند، کلمات را با لحن مناسب خودش ادا بکنند، همه ی آنچه از معنا و مضمون در این کلمه وجود دارد، همه تحویل داده می شود به مستمع و مستمع این را تحویل می گیرد؛ تلاوت قرآن باید این جوری باشد؛ همه ی آنچه از مضمون در این کلمه هست، با بلند خواندن و آهسته خواندن و اوج گرفتن و

پـایین آمـدن و تغییر صوت و نوع ادا، بایستی خودش را به مخاطب ارائه بدهـد؛ البتّه برای کسانی که معنای قرآن را می داننـد. پس بنابراین زبان قرآن را بایـد یاد گرفت. هرچه ممکن است با زبان قرآن بیشتر انس بگیریـد. اینهایی که با قرآن انس دارند، خیلی شان عربی هم نخوانـده انـد، امّا قرآن را وقتی می خواننـد، معانی اش را می فهمنـد. ما زیاد دیـده ایم افرادی را که عربی کلاسـی و درسی و برنامه ای هم نخوانده اند امّا از بس با قرآن انس پیدا کرده اند و تکرار کرده اند و خوانده اند آیات قرآنی را، وقتی که [قرآن را] باز می کننـد و یک آیه ای را می خواننـد، معنای آیه را می فهمنـد. با انس زیاد، معنای آیه را می شود فهمید.

باید ارتباطمان با قرآن زیاد بشود.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم ۶ خرداد ۱۳۹۶

با تلاوت قرآن سعی در القای مفاهیم قرآنی داشته باشید.

شیـخ مصـطفی اسـماعیل، خیلی فوق العاده بود. چیزهایی در تلاوت او بود که انصافاً قابل تقلیـد است. منهای مسأله ی صـدا و کیفیّت ادای حروف و کلمـات، او کلمـات قرآنی را جان می داد. یعنی وقتی که او آیه را می خوانـد، آن احساسـی به مسـتمع دست می داد که در آیه اقتضای آن احساس بود. مثال فرض بفرمایید که در سوره ی هود، آن جایی که راجع به قضـیه ی پسر نوح آیات کریمه را می خواند: «إِنَّ ابْنِی مِنْ أَهْلِی وَإِنَّ وَعْدَکَ الْحَقُّ »(۱) انسان

ص: ۷۹

۱- سوره هود، آیه ۴۵.

پدری را احساس می کند که پسر کافرش دارد در مقابلش از بین می رود؛ یعنی هم احساس رأفت به خاطر بُنوّت او، و هم احساس نفرت به خاطر کفر او. او این را با خواندن خودش به انسان القا می کند. این، چیز خیلی مهمی است و آن تأثیر قرآنی را در خواننده مضاعف می کند. شبیه این را – نه به این شدت – من در خواندن شیخ عبدالفتاح دیدم؛ او هم تا حدودی این طور است. مرحوم منشاوی هم جزو آن چهره های برجسته ی قرآنی است.

بیانات در مراسم تودیع قاریان قرآن، ۶ اردیبهشت ۱۳۷۰

نغمه ها و آهنگ های قرآنی را بایستی فرا گرفت.

یکی از مسائل تلاوت ما، مسأله ی موسیقی تلاوت و این نغمه های صحیح تلاوت است، که اینها را بایست صحیح خواند ... اینها هم یک روش و شیوه ای دارد که البته من حالا می بینم خیلی بهتر شده و سابق ها این طور نبود. نغمه ها و آهنگ های قرآنی را بایستی فرا گرفت. البته خیلی اش هم ذوقی است؛ یعنی ا گر کسی دارای ذوق هنری باشد، بدون این که بخواهد یاد بگیرد و نُت بخواند، خودش می فهمد که چه کار بایستی بکند؛ طبیعت ذوق قاری، او را می کشاند به یک آهنگ صحیح. هرچه بتوانید کمتر در این زمینه ها از این و آن تقلید بکنید، بهتر است.

بیانات در دیدار قاریان قرآن کریم در ماه مبارک رمضان ، ۲۵ مهر ۱۳۸۳

ص: ۸۰

قرآن را با آوازه خوانی اشتباه نگیرید.

این زیبایی هایی که امروز شما آفریدید –و هرچه می توانید بیشتر از این بیافرینید، باید بیافرینید– اینها باید دریچه ای باشد به سمت معارف قرآن؛ ما را باید آشنا کند و مأنوس کند با قرآن. قرآن را با آوازه خوانی اشتباه نگیرید؛ آوازه خوانی یک مقوله ی دیگر است؛ البتّه الان متأسفانه در خوانندگان مصری کسانی هستند که تالی قرآنند اما آوازمی خوانند، آوازه خوانی می کنند. آن قراء نسل های قبل –مثل شیخ مصطفی اسماعیل، مثل شیخ عبدالفتّاح شعشائی، حتّی مثل محمّد رفعت– این بزرگان همه موسیقی دان بودند امّا قرآن را با آهنگ و الحان قرآنی می خواندند؛ نمی گذاشتند با الحان کاباره ای و نمی دانم موسیقی های مبتذل مخلوط بشود. امروز بعضی ها این ملاحظات را ندارند؛ آدم می بیند در آنها. این زیبایی ها باید ما را به قرآن نزدیک بکند؛ باید انس ما را با قرآن زیاد کند.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۵

وجود قرائت قرآن نعمت بزرگی است، ولی کافی نیست.

مایه افتخار است که روز به روز گرایش به قرآن و اهتمام به فرا گیری و عمل به قرآن در جامعه ما به صورت همه جانبه ای بیشتر می شود. مسابقه بین المللی قرائت قرآن کریم کمکی است برای گرایش بیشتر به قرآن و این یک جنبه سمبلیک دارد که حا کی از این

است که در نظام جمهوری اسلامی مسابقه نسبت به چه اموری انجام می شود.

در هر جامعه ای که قرآن به عنوان دستور زندگی و مقررات بین مردم قرار نگیرد در آنجا قرآن به معنای واقعی مهجور است. البته وجود قرائت قرآن در میان مردم یک کشور نعمت بزرگی است ولی این کافی نیست و استعمارگران برای تحقق این وضع سرمایه گذاری های بسیاری کرده اند. ما با جرأت می توانیم ادعا کنیم که در هیچ جای دنیا احکام قرآن مانند نظام حکومتی ما اعتبار و ضمانت اجرایی ندارد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره چهارم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۲ فروردین ۱۳۶۵

نه آقا، این پله آخر نیست.

بنده همه اش ترسم از این است که شما جوان های خوب ما – همین قراء خوبی که الان هستید و اینجا هم تعداد زیادی تان حضور دارید- خیال کنید اینجایی که شما رسیده اید، این پله آخر است. نه آقا، این پله آخر نیست.

نباید توقف بکنید؛ باید به جلو حرکت کنید؛ باید پیش بروید و روز به روز باید بهتر بخوانید و بهتر بشوید، که این ممکن هم هست. البته این به ترتیباتی از لحاظ تعلیم و کانون های قرآنی احتیاج دارد و این دوستانی که دست اندرکار این مسائل هستند، بایستی مقدمات را فراهم کنند و صداوسیما هم بایستی کمك بکند. با قرآن انس بگیریم، قرآن را باور کنیم و قرآن را بفهمیم، کار قرآنی در کشور ما خوشبختانه به صورت

ص: ۸۲

انبوه انجام گرفته و دارد انجام می گیرد، اما نباید این حرکت هرگز دچار وقفه بشود.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره بیست و سوم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۴ مهر ۱۳۸۵

حفظ قرآن، وسیله است برای این که انسان، آسان بخواند، آسان تکرار کند و امکان تدبر پیدا کند.

به سمت حفظ قرآن بیشتر بروید ... حفظ، هدف نیست. حفظ قرآن، وسیله است؛ وسیله است برای این که انسان، آسان بخواند، آسان تکرار کند و امکان تدبر پیدا کند. جوان ها بروند از استعدادشان، از حافظه شان استفاده کنند؛ بچه ها را، جوان ها را بکشانید به سمت حفظ قرآن. البته امروز با گذشته ی ما قابل مقایسه نیست، خیلی جلو هستیم؛ اما کم است. آنچه که الان در کشور ما وجود دارد، کم است. بروند به سمت حفظ قرآن. وقتی که حفظ شد، حفظ حاصل شد، آن وقت توان و فرصت برای تدبر بیشتر پیدا خواهد شد و همین تدبر است که کلید است. کلید اصلی، همین تدبر در قرآن و فکر کردن در قرآن است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات قرآن، ۱۴ تیر ۱۳۹۰

حفظ قرآن یکی از بزرگ ترین نعمت های الهی است.

حفظ قرآن مهم است، من از نوجوان ها خواهش می کنم که قدر سنین فرا گیری و حفظ را که الان در آن هستند بدانند و قرآن را حفظ کنند. بنده ا گر از موجودی های معنوی

چیزی داشته باشم که ندارم، اگر می داشتم حاضر بودم بدهم و حفظ قرآن را در مقابل بگیرم. حفظ قرآن یکی از بزرگ ترین نعمت های الهی است. کسی که قرآن را در ذهن خود دارد همیشه با قرآن همراه است باید به خاطر این نعمت بزرگی که خدا به او داده، خدا را بسیار سپاسگزار باشد.

امروز زمینه آماده است برای نوجوانان و بچه های ما که قرآن را حفظ کنند. این جلسات را گرامی بدارید و این را یک پایگاه و سکوی پرشی قرار بدهید برای رسیدن به سرزمین های دیگر. همانطور که گفتم این تنها یک قدم می باشد، قدم های فراوان دیگری باید در راه زنده کردن و احیای قرآن در جامعه اسلامی برداریم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره سوم مسابقات بینالمللی قرآن کریم،۱۲ فروردین ۱۳۶۳

حفظ در سنین نوجوانی و جوانی یک ذخیره و سرمایه است.

حفظ قرآن یک نعمت بزرگ است. این جوان ها و نوجوان ها سن توانایی حفظ را قدر بدانند. شماها در سنی هستید که می توانید حفظ کنید و در ذهنتان بماند. ما هم می توانیم حفظ کنیم؛ در سنین ما هم می شود؛ اما خیلی ماندگار نیست؛ زود از ذهن ما می رود. این طور نیست که در سنین امثال بنده نشود حفظ کرد؛ چرا؟ سنین بالاتر از ما- یعنی سنین هفتاد و پنج، هشتاد- می شود حفظ کرد. من شنیدم مرحوم آیت الله خوئی در همین سال های آخر عمر قرآن را حفظ کرده بود. خیلی مهم است؛ پیرمرد مثلاً هشتادساله

قرآن را حفظ کند! می شود حفظ کرد، اما ماندگار نیست؛ از ذهن زائل می شود. ا گر شـما در دوره ی جوانی و بخصوص در دوره ی نوجوانی؛ یعنی از سن همین نوجوان هایی که اینجا برای ما تلاوت کردنـد یا بالاتر از این ها، قرآن را حفظ کنیـد، این یـک سـرمایه و ذخیره ای برای شـماست. و امکان تـدبر در قرآنی که در حفظ انسان هست، بمراتب بیشتر از امکان تـدبر برای کسـی است که قرآن را حافـظ نیست. گـاهی انسـان یک آیه ای را در قرآن نگاه می کنـد، مثل اینکه هرگز این آیه را تلاوت نکرده؛ اما کسی که حافظ هست، چنین چیزی برایش پیش نمی آید. امیدواریم خداوند متعال آنچه را که گفتیم و شنیدیم، إن شاء الله در دل هایمان نافذ کند.

بیانات در دیدار قاریان، ۲۲ شهریور ۱۳۸۶

کسانی که در سنین باال هستند، شانس حفظ کردنشان کمتر است.

ما که در یک جامعه ی بزرگ و در یک کشور پهناور زندگی می کنیم، بایستی هزاران نفر حافظ قرآن داشـته باشـیم. کسانی که در سـنین بالا هستند، شانس حفظ کردنشان کمتر است؛ ا گرچه شانسشان منتفی نیست. البته بعضی ها وقت نمی کنند؛ اگر وقت می کردنـد، می توانسـتند تجربه و آزمـایش کننـد. من خودم وقت نمی کنم؛ و الّا در همین سن هم شـروع به حفظ قرآن می کردم. جوانـان این را بداننـد که حتی در سـنین مـا اگر وقت و مجـال بود، جا داشت و بهتر بود که کسـی برای حفظ قرآن صرف وقت می کرد؛ در سنین جوانی این

ص: ۸۵

کـار لازم است. اصـلا بهتر این است که همه ی مردم مـا انسـشان با قرآن به گونه ای باشـد که آیات قرآن به گوشـشان آشـنا باشد؛ وقتی آیه ای را می خوانند، صدر و ذیل و قبل و بعد آیه برایشان آشنا باشد.

بیانات در دیدار قاریان، ۲۷ اسفند ۱۳۷۰

محفوظات خودتان را قدر بدانید.

بچه هایتان را قرآنی کنیـد؛ همچنان که هسـتند. شـما جوانان عزیز که دل های پا ک و نورانیتان با قرآن آشـناست، این را قـدر بدانیـد. آن کسانی که این توفیق را پیـدا کرده انـد قرآن را حفظ کننـد، آن محفوظ خودشان را قدر بدانند؛ خیلی قیمت دارد، خیلی عزیز است. آن وقت با قدر دانستن، آن حرکت ادامه پیدا خواهد کرد و راه به سمت سرچشمه

نور قرآن، دیگر تمام نخواهد شد. آن وقت امت اسلامی به برکت قرآن، خواهد توانست در جای خودش قرار گیرد.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱ آذر ۱۳۷۷

ذهن این بچه ها را با اعداد رایانه ای پر نکنید.

من در برنـامه هـای این دو سه روز که پخش شـد، دیـدم بچه هـای کوچـک مـا قرآن را با خصوصـیات آیه، سوره، صـفحه به صفحه و خط به خط حفظ کرده اند. بسیار کار جالبی

است. بسیار زیباست. واقعاً باید از پدران و مادران این بچه ها تجلیل کرد. بسیار اهمیت دارد که انسان این طور با نوجوان خودش کار کند و او را این گونه بار بیاورد. اینها می ماند.

البته من یک تذکّر هم بدهم: ذهن این بچه ها را با اعداد رایانه ای پر نکنید. ما چه کار داریم که فلان سوره چند حرف دارد؟ روزگاری این گونه مسائل لازم بود. روزگاری که خوف تحریف وجود داشت، لازم بود عدد کلمات و عدد حروف، محفوظ باشد. امروز قرآن، هزاران چاپ شده است. چه کسی جرأت دارد یک حرف از قرآن کم یا زیاد کند؟

این کارها امروز لازم نیست. به جای این کارها، بگویید حفظ کنند که در خواتیم آیات،

تعبیرات مثالاً « وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» چند جا در فلان سوره آمده است. سمیع یا علیم یا قدیر؛ چند تا از اینها با هم آمده است. کدام یک با هم آمده است. اینها خوب است.

اینها را حفظ کنند. اینها در فهم معانی آیات تأثیر می گذارد. ببینند در آیات مثال اول این سوره تا آخر سوره، چند بار کلمه وحی آمده است. مثال در چند آیه به پیامبر اشاره شده است که این قرآن به سوی تو وحی می شود. مثال نکات مکرّر در سوره – هر سوره ای را که می خواهد بخواند– استخراج شود. فرض بفرمایید این آیات مربوط به سوره «فصّلت» است. در این سوره راجع به وحی مکرراً صحبت شده است. نوجوان این نکات را استخراج و حفظ کند. اینها مهّم است. این که چند حرف است یا صفحه چندم است، مهم نیست.

ما که قرآن با چاپ واحد نداریم؛ صدها چاپ قرآن داریم. آغاز یک سوره در این قرآن، صفحه ۳۲۵ است، اما در قرآن دیگر ممکن است صفحه ی ۱۰۰ باشد. لذا باید به بچه ها

نکات لازم و مفید که آنها را به فهم مفاهیم قرآن نزدیک می کند، یاد دهید تا مثل نقشی که در سنگ می ماند، تا آخر عمر در ذهنشان بماند و مایه ی برکت شود.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره یازدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۴ دی ۱۳۷۳

حفظ و قرائت مقدمه انس با قرآن است.

من باز هم به جوانان عزیزمان توصیه می کنم که با قرآن انس بگیرید، با قرآن مجالست کنید...

مقدمه ی این کار این است که بتوانیم قرآن را بخوانیم، بتوانیم قرآن را حفظ کنیم؛ حفظ قرآن خیلی مؤثر است. جوان ها، دوره ی جوانی را، قدرت حفظ را قدر بدانند. خانواده ها به کودکان خودشان حفظ قرآن را تشویق کنند، آنها را وادار کنند. حفظ قرآن خیلی باارزش است. حفظ قرآن این فرصت را به حافظ خواهد داد که با تکرار آیات، در قرآن قدرت تدبر پیدا کند. این فرصت است، این توفیق است؛ این را از دست ندهید. آنهایی که حافظند، این نعمت بسیار بزرگ الهی را قدر بدانند؛ نگذارند حفظشان ضعیف بشود یا خدای نکرده از دست برود.

خواندن قرآن، از اول تا آخر، یک چیز لازمی است. باید قرآن را از اول تا آخر خواند؛ باز دوباره از اول تا آخر؛ تا همه ی معارف قرآنی یکجا با ذهن انسان آشنا شود. البته معلمینی لازمند تا برای ما تفسیر کنند، مشکلات آیات را تبیین کنند، معارف آیات و بطون آیات

ص: ۸۸

الهی را برای ما بیان کنند؛ اینها همه لازم است. ا گراینها شد، هرچه زمان به جلو برود، ما به جلو می رویم و توقف دیگر وجود ندارد.

بیانات در دیدار قاریان قرآن، ۲۴ تیر ۱۳۸۹

بایستی قهرمانان قرآنی را احترام کنید.

ا گر بخواهیم همه قرآن را بیاموزند، عده ای باید در اوج قرار گیرند - مثل همه چیز دیگر -همین طور که ا گر بخواهید ورزش، همگانی شود، بایستی عدّه ای قهرمان را جلو چشم مردم نگهدارید. ا گر بخواهید قرآن در خانه ها، بین بچه ها، بین بزرگ ها، بین زن ها و مردها رواج پیدا کند، بایستی قهرمانان قرآنی را احترام کنید. این است که ما به اینها احترام می کنیم. اینها حامل قرآنند، اینها عزیزند. زبان اینها عزیز است، لب ها و دل های اینها عزیز است؛ چون با قرآن مأنوس است.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱ آذر ۱۳۷۷

فصل سوم: قرآن و انقلاب

اشاره

ص: ۹۱

کتاب انقلاب

افتخار ما در مقابل همه مکاتب و نظام های بشری با آن «مانیفیست»های ساخته ذهنیت های حقیر و محدود وابسته، این است که کتاب انقلاب ما قرآن کریم مجیدی است که از وحی حکیم خبیر منشأ گرفته و در اختیار عامی و عالم، بزرگ و کوچک بوده و قابل فهم و استفاده همگان است.

ما در طول مبارزات خود همواره خطوط اصلی حرکت خود را از قرآن دریافت کرده و آن را همچون شعارهای همیشگی انقلاب خود مطر ح ساخته ایم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره اول مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۶ بهمن ۱۳۶۰

دوره ی بی قرآنی

ما در سال های قدیم، دوره ی بی قرآنی را در این مملکت گذراندیم؛ قرآن بتدریج داشت از همه جای کشور جمع می شد. در گذشته های دور، مکتبخانه ای بود که بچه ها قرآن را در آن جا یاد می گرفتند؛ لیکن در دوران پهلوی اینها را به کلی از بین برده بودند؛ این مدارس رسمی هم که مطلقاً چنین چیزی نداشت. البته فقط تعدادی از این جلسات و دوره های قرآن فعالیت داشتند و بعضی از افراد در گوشه وکنار کشور - تهران، مشهد، اصفهان و سایر جاها - مشغول بودند؛ اما هیچ چیز نبود؛ هرچه شده، از انقلاب به این طرف است؛ درعین حال ما احساس می کنیم که از کاروان فرا گیری و انس با قرآن عقب هستیم.

ص: ۹۲

در آن دوران طاغوت، من در مشهد جلسات تفسیر و درس قرآن داشتم؛ به جوانانی که می آمدند، می گفتم که هر کدام از شماها یک نسخه ی قرآن در جیب بغلتان داشته باشید؛ ا گر در جایی منتظر کاری می ایستید و فراغتی پیدا می کنید - یک دقیقه، دو دقیقه، پنج دقیقه، نیم ساعت - قرآن را باز کنید و به تلاوت آن مشغول شوید، تا با این کتاب انس پیدا کنید. تعدادی که این طور عمل کرده بودند، هرچند بسیار اندک بودند، لیکن احساس می کردم که اینها با این که غالباً هم عربی نمی دانستند، اما از لحاظ فهم معارف اسلامی، از دیگران برجسته تر بودند و به طور ممتازی با آنها تفاوت داشتند.

بیانات در دیدار قاریان مصری، ۳ بهمن ۱۳۷۰

بی سوادهای قرآن خوان

انقلاب، ما را وارد وادی آشنایی با قرآن کرد. ما تازه وارد این وادی شده ایم. وقتی در کشوری، مثال بیست یا بیست و پنج میلیون جوان از زن و مرد هست، جا دارد که در میان اینها، اقلاً یک دو، سه میلیون تالی قرآن، با آداب و شرایطش باشد؛ اقلاً یک میلیون از این جوانان، حافظ کلام خدا باشند؛ تعداد معتدٌ بهی از جوانان، عارف به معانی قرآن و قادر به فهم الفاظ و ظواهر قرآن باشند؛ تعداد معتدٌ بهی ، عالم به قرائات مختلف و نوافل قرائت و زینت های تلاوت قرآن باشند و بدون استثنا، همه مردم در این کشور، قادر به روخوانی قرآن باشند. این، قاعده است. نمی شود قبول کرد، در کشوری که مردمش

معتقد به اسلام هستند، احدی از آحاد مردم - غیر از اطفال بسیار کوچک- باشند که نتوانند قرآن را بخوانند؛ چه رسد به این که در نظامی ، مردم بر پایه اسلام زندگی کنند.

این دوری ما از قرآن را رژیم کافر ملحد معاند پهلوی به وجود آورد. لذا وقتی که من می گویم ا گر ما پنجاه میلیون نفر هستیم - غیر از چند میلیون بچه های کوچک زیر پنج سال- بقیه باید بتوانند قرآن را از رو تلاوت کنند، شما تعجب می کنید؛ در حالی که تعجب ندارد.

مگر این طوری نبود؟ قبل از دوران رژیم گذشته، تقریبا این گونه بود. بی سوادها ا کثریت قاطع بودند، اما غالب آنها قرآن را بلد بودند. شما جوانان ندیده اید، ولی من و کسانی که در سنین من هستند، به تکرار و تکرار، کسانی را دیده ایم که سواد روخوانی نداشتند و حروف فارسی را نمی شناختند؛ لیکن می توانستند قرآن را از رو بخوانند.

بیانات در مراسم قرائت قاریان قرآن، ۱۹ فروردین ۱۳۶۹

جای خالی قرآن آموزی

در گذشته، قرآن خوانی در مکتبخانه ها تأمین می شد لذا هرکسی وارد میدان علم می شد، قرآن را یاد گرفته بود. بعد که مکتبخانه ها برچیده شد، در مدارس جدید هم قرآن خوانی به آن شکل شروع نشد و این خلأ همچنان باقی مانده است. حالا ا گر کسی شانس داشته باشد و پدر یا مادری عاشق و مأنوس به قرآن کنار دستش بودند، دوره ی قرآنی را یاد می گرفته، در غیر این صورت ا گر کسی این موقعیت را نداشته باشد و وارد حوزه شود،

حوزه به او قرآن نخواهـد داد و ظواهر و متن و آموزش های ابتدایی قرآن را فرا نخواهد گرفت. هر چند معارف و فقهی را که می خواند، بالاخره فقه قرآن و محصول قرآن است؛

اما متن قرآن و خواندن آن در برنامه ها نیست.

بیانات در دیدار مدرسان و مسئولان دبیرستان علوم و معارف اسلامی شهید مطهری، ۲۷ اسفند ۱۳۶۸

نیم قرن فاصله

مـا بایـد قبول کنیم که ملت مـا در نیم قرن پیش از پیروزی انقلاب – که واقعاً مـدت کمی نیست – روزبه روز از قرآن فاصله گرفته و دور شـده است. تا قبل از این نیم قرن، مردم ما – حتّی آنهایی که سواد خواندن و نوشـتن نداشـتند– غالباً می توانسـتند قرآن را از رو بخواننـد. به همین جهت، این مکتبخـانه هـا نعمت بزرگی بود. چه قـدر کسـانی از افراد مسن نسـل قبـل را ما می شناختیم که سواد خواندن و نوشـتن نداشـتند، نمی توانسـتند فارسی بخوانند و با آن که زبانشان فارسی بود، نمی توانستند زبان خودشان را به صورت مکتوب بنویسند و بخوانند، اما می توانستند کتاب خدا را بخوانند و قرآن را بفهمند.

آن سیاستی که رژیم وابسـته ی فاسد خبیث، دشـمن را در این کشور بر سـر کار آورد و بیش از پنجاه سال مسـلط نگهداشت، یکی از بزرگ ترین ضربه هایی که زد و ضررهایی که وارد کرد، همین بود که قرآن را بتدریج کنار گذاشت؛ تا آن جا که از میان جامعه ما، قرآن بیرون رفت. لذا در مدارس ما، درس موسیقی می دادند، اما از آموزش قرآن خبری نبود! هر

بچه ای که به دبستان و دبیرستان می رفت، نُت موسیقی را یاد می گرفت، اما متن قرآن کریم را نمی آموخت! بنابراین، ما را جدا کردند و از قرآن دور نگهداشتند.

من پیش از انقلاب، وقتی به وضع قرآن در جامعه خودمان نگاه می کردم و جوان هایی را که با این استعداد و شوق و علاقه، از قرآن دور می ماندند، می دیدم، چه خون دلی می خوردم. خدا را شکر می کنیم - هرچند از ادای این شکر عاجزیم - که با پیروزی انقلاب، ما را به قرآن برگرداند و با قرآن آشنا کرد و راه قرآن را به روی ما باز کرد.

بیانات در دیدار قاریان چهل کشور جهان و جمعی از روشن ضمیران، در سالروز بعثت رسول ا کرم(صلّی الله علیه و آله وسلّم)، ۴اسفند ۱۳۶۸

روشنفکران دور از قرآن

تدبر در قرآن، بخصوص در سطح جامعه و در منظر عموم خیلی کم بود؛ بسیار کم بود.

نتیجه این شده بود که مجموعه های روشنفکری و مجموعه های دانشگاهی ما به کلی با قرآن فاصله داشتند؛ یعنی واقعا در بین تحصیل کرده های آن زمان، کسی که با قرآن انسی داشته باشد، آشنایی ای داشته باشد - نه آشنایی خیلی وسیع و عمیق، بلکه آشنایی محدود - واقعا به چشم نمی خورد؛ مگر کسانی که سابقه ی طلبگی داشتند و از دوران طلبگی، آیاتی حفظ بودند؛ اما در دیگر کشورهای اسلامی و بخصوص کشورهای عربی، به خاطر شرائطی، وضعیت اینجور نبود و الان هم همین جور است. انسان

ص: ۹۶

روشـنفکرهای آنهـا را، تحصـیل کرده هـای دانشـگاهی شـان را که در مناصب گونا گون دولتی هم هسـتند، وقتی ملاقات می کند، می بیند این ها از آیات قرآن به صورت تمثیل، به عنوان شاهد، به عنوان مؤید، استدلال، در کلمات خودشان استفاده می کننـد؛ چیزی که در بین مجموعه ی روشـنفکران قـدیمی مـا وجود نـداشت، ولی در بین نسـل جوان ما چرا. این به خاطر همان دور مانـدن از قرآن بود، که ما دور مانـده بودیم. حالا در آن کشورها کیفیت تعلیم و تربیت چه جور بود، آن یک بحث دیگر است. در کشورهـای عربی بخصوص این چیز رایجی بود؛ الاـن هم هست. مـا از اول انقلاب با این پدیـده برخورد می کردیم. این سیاسـتمداران و دولتمردان کشورهـای عربی که همیشه هم مـا به دوری اینهـا از مبـانی قرآنی در عمـل، اعـتراض داشتیم و داریم و اعتراض بحق هم بود، امـا قرآن در ذهن و زبـان اینهـا حضور داشت. همیشه ما تأسف می خوردیم که ما چرا اینجوری نیستیم. مثـل اینکه حالا ا گر من بخواهم تشبیه بکنم، افراد با ذوق ایرانی در خلال صـحبتشان ممکن است جملاتی از گلسـتان سعدی، از شـعر حافظ، جملاتی از فلان نویسـنده ی معروف بیاورند، آنها از قرآن همین جور اسـتفاده هایی می کردند؛ اما در کشور ما چنین چیزی نبود. ما از قرآن به خاطر نوع تربیتی که قبل از انقلاب وجود داشت، فاصله گرفته بودیم.

مـا حالاـ می خواهیم این را جبران بکنیم و برای این، حقـا و انصافـا کار زیادی از اول انقلاب انجام گرفته، که نتیجه اش را هم داریم مشاهده می کنیم؛ لکن این آغاز کار است؛ آغاز راه

است. با قرآن بایـد عجین شـد؛ مفاهیم قرآنی مفاهیمی است برای زنـدگی؛ فقط معلومات نیست. گاهی انسان معلومات قرآنی اش خوب است، اما از قرآن در زندگی او هیچ اثری نیست!

بعضـی از خانم ها هم در اینجا اشاره کردنـد، گفتنـد. ما باید تلاشـمان این باشد که قرآن در زندگی ما تجسم پیدا کند. همان طورکه از یکی از زوجات مکرمه ی پیغمبر ا کرم(صلّی الله علیه و آله وسلّم) وقتی درباره ی اخلاق پیغمبر پرسیدند، ایشان در جواب گفتند که: «کان خُلقهُ القرآن؛ اخلاق او قرآن بود»، یعنی قرآن مجسم بود. این باید در جامعه ی ما تحقق پیدا کند.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور، ۲۸ مهر ۱۳۸۸

انقلاب آمد و ...

برادران و خواهران عزیز! سـال هـای متمـادی در این کشور تلاش شـد تا بین ملت و قرآن فاصـله بیندازنـد. برای ایجاد فاصـله، عمـداً تلاش کردنـد؛ سـعی کردنـد تا قرآن را از زنـدگی ما به کلی حـذف کننـد. حذف قرآن از زندگی یعنی چه؟ یعنی قطع رابطه ی ملت های مسـلمان با اسلام؛ چون قرآن مشعل اسلام و مشعل هدایت است. آن کسی که با قرآن مأنوس است، قلب و عملش، با آن کسی که با قرآن بی ارتباط است، فرق دارد. آن ملتی که با قرآن ارتباط دارد، با آن ملتی که با قرآن بی ارتباط است، متفاوت است. امروز دشـمنان اسـلام دارند بینات قرآن را زیر پا می گذارند؛ برای خاطر این که ملت های ما با قرآن بی ارتباطند.

امیرالمؤمنین(علیه السّلام) فرمود: «و ما جالس هذا القرآن احد الاّ قام عنه بزیاده أو نقصان: زیاده

فی هدی، أو نقصان من عمی»؛ وقتی از کنار قرآن بلند می شوید، چیزی بر شما افزوده شده است، و آن هدایت است؛ و چیزی از شما کم شده است، و آن کوری و جهالت است.

می خواستند این هدایت را از ما بگیرند. کار به جایی رسید که نسل پرورش یافته ی دوران ستمشاهی اخیر - یعنی این بیست سال قبل از پیروزی انقلاب - در مدارس با قرآن آشنا نشده بود؛ حالا ا گر شانسش می گرفت و در جایی دوره ی قرآنی، استاد قرآنی، پدر مهربانی، مادر قرآن خوانی گیرش می آمد، فبها و نعمه، و الاّ قرآنی وجود نداشت! انقلاب آمد و قرآن را با جان مردم آمیخت.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره هشتم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۷ بهمن ۱۳۷۰

سیطره امروز قرآن

در دوره رژیم طاغوت، مردم ما با قرآن آشنا نبودند. کسانی که می توانستند قرآن را از رو بخوانند - آن هم به صورت غلط - محدود بودند. جوانان و کسانی که در مدارس دوره پهلوی رشد پیدا کرده بودند، هیچ با قرآن آشنایی نداشتند. ا گر یک وقت پدر و مادر مؤمنی داشتند، آنها را در گوشه ای دوره قرآنی می گذاشتند و خودشان یاد می گرفتند. مدارس ما در آن روز، حامل مسؤولیت تربیت قرآنی نبود؛ قرآن در فضای جامعه، غریب بود. در این شهر تهران بزرگ، دوره های قرآن که چند نفر دور هم می نشستند و استادی به آنها درس می داد - تجوید، یا قرائت - معدود بودند. در شهرهای دیگر هم همین طور

بود. وقتی قرآن وارد جامعه می شود، حضور قرآن، حلاوت خود را به کام ها می چشاند.

امروز قرآن در کشور ما سیطره دارد.

بیانات در مراسم اختتامیه ی مسابقات قرآن، ۱ آذر ۱۳۷۷

هنر انقلاب

بحمدالله گل های قرآنی از سرتاسر این بوستان بزرگی که اسمش ایران است، دارد یکی یکی می شکفد و خودش را نشان می دهد. بذر مبارک قرآن در این سرزمین پاشیده شده؛ این هنر انقلاب است، این هنر نظام اسلامی است. در گذشته این جور نبود؛ در دوره ی کودکی ما و جوانی ما، قرآن به معنای واقعی کلمه در این کشور مهجور بود؛ [البتّه] گوشه وکنارکسانی بودند که عاشقانه و مجدّانه دنبال فرا گیری قرآن یا تعلیم قرآن یا انس با قرآن بودند، لکن فضای عمومی بکلّی [با قرآن] بیگانه بود؛ این خبرها نبود. امروز بحمدالله فضای عمومی کشور با قرآن آشنا است؛ شما می بینید جوان ها، نوجوان ها، کودکان، در سنین مختلف، از نقاط مختلف کشور، با قرآن انس دارند، با قرآن سروکار دارند؛ تلاوت می کنند، تأمّل می کنند، تدبّر می کنند.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم ۶ خرداد ۱۳۹۶

ص: ۱۰۰

حکایت دیروز و امروز

خب، بـا قرآن بایستی آشـنا شـد. به قرآن بایـدبا همه ی وجود، با همه ی دل ایمان آورد، ایمان ظاهری کافی نیست. با همه ی دل بایستی قرآن را و وعده ی الهی را باور کرد.

امروز هم بـاورش آسـان تر از دیروز است. امروز، یعنی در این دوره ای که مـا داریم، من و شـما داریم زنـدگی می کنیم، این قدر آیات و بشائر الهی وجود دارد که دل انسان را آسان می کند؛ چون دارد می بیند همانی که حضرت ابراهیم عرض کرد: « وَلَکِنْ لِیَطْمَئِنَّ قَلْبِی »(۱)

این اطمینـان برای انسان پیـدا می شود. دارد می بینـد دیگر؛ در مقابل چشم ماست. چه بود ایران؟ ایران طاغوت، ایران آمریکا، ایران پیوسـته ی بـا صـهیونیست هـای غاصب؛ او چه بود، حالا چیست: قطب قدرتمنـد مقابله ی با اسـتکبار و صـهیونیسم، سـند محکم ملت های مسلمان؛ این ها را داریم جلوی چشممان مشاهده می کنیم. این معجزه ی

دعوت قرآن و خبر قرآن و آگاهی هایی است که قرآن به ما می دهد. این را باید حفظ کنیم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات قرآن، ۱۴ تیر ۱۳۹۰

از برکت انقلاب

من این قهرمـان هـای قرآنی را خیلی دوست دارم و به این شخصـیت هـای قرآن خوان خیلی علاقه و ارادت دارم؛ اینها کسانی هستند که قرآن را برای ما - برای ذهن، دل و جان

ص: ۱۰۱

۱- سوره بقره ، آیه ۲۶۰.

مجسم می کننـد. این خوانـدن خوب - که ما این همه تشویق م ی کنیم-مفاهیم را ما مشـخص می کنـد. شـما ببینید این اسـتاد محترم میهمان ما آقای شیخ احمد محمد عامر، امروز چه خوب قرآن خواند. قرآن خواندن خوب، که با صوت خوب و با نغمه ی خوب و بـا توجه به معـانی انجـام بگیرد، مفـاهیم قرآن را جلوی انسـان مجسم می کنـد؛ انسـان را به عمل نزدیک می کنـد؛ انسـان را بـا معرفت قرآنی نزدیـک می کنـد. بحمـدالله جوان هـای ما خوب پیش رفتنـد، خـدا را شـکر می کنیم؛ این از برکت انقلاب است.

یک روز در کشور ما قرآن خوانی مهجور بود؛ گوشه ای در تهران یا در مشـهد، کسـی مثل آقای مولایی پیـدا شود که عاشـق قرآن باشـد و زحمت بکشـد و جلسه پشت جلسه برگزار کنـد، تا در طی سال های متمادی تعـدادی شا گرد را تربیت کند؛ آن وقـت هـا این طـوری بـود؛ این افراد در غربت بودنـد ... جلـوی چشم و در تلویزیـون نبودنـد. قرآن در جـامعه مـا در حکـومت طـاغوت محکوم بود. مـا خـدا را بر حکومت اسـلامی و بر حـا کمیت اسـلام شـکر می کنیم که امروز قرآن مـایه ی افتخـار در کشور ماست و قرآن خوانی برای کشور ما مایه ی آبروست؛ این از موهبت های اسلام است؛ این را نظام اسلامی به ما داد؛ این هدیه ی الهی

به ما بود که قرآن در زندگی، در جان، در روح و در زبان ما وارد شد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره پانزدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۶ شهریور ۱۳۸۳

ص: ۱۰۲

برافراشتن پرچم حا کمیت قرآن

مـا افتخـار می کنیم که در این دنیای مادی، پرچم حا کمیت قرآن و اسـلام را اول ما بلنـد کردیم. پای این داعیه ی بزرگ هم ایسـتاده ایم، زحمـاتش را هم تحمـل کرده ایم و نشـان داده ایم که ا گر ملتی صبر کنـد، تحمـل کنـد، اسـتقامت کنـد، نه فقط دشمن را نا کام خواهد کرد، بلکه پیشرفت خواهد کرد؛ این اتفاقی است که در کشور ما افتاده است...

جوان های ما مؤمننـد، جوان های ما صالحنـد؛ این به کوری چشم دشـمن است. دشـمن می خواست پرچم حا کمیت اسـلام و پیروزی اسـلام را از دست این ملت بگیرد و آن را پایین بکشد؛ اما نه فقط این را نتوانست، بلکه علی رغم دشـمن، کشور ما از لحـاظ مـادی و معنـوی پیشـرفت کرد و بـاز هم پیشـرفت خواهـد کرد. ان شـاءا لله روزی فرا خواهـد رسـید که اسـلام و جوامع اسلامی و جوامع مسلمین برای دنیا نمونه های برجسته ای باشند از پیشرفت مادی و معنوی، که مردم دنیا به آنها نگاه کنند و از آنها تقلید کنند؛ بلا تردید این روز خواهد آمد؛ و این به برکت قرآن خواهد بود.

توصـیه این است که هرچه می توانید، با قرآن بیشتر مأنوس شوید؛ با قرآن بیشتر سـروکار داشته باشید؛ از قرآن بیشتر بیاموزید؛ در قرآن بیشتر تـدبر کنیـد و قرآن را برای زنـدگی و ممشای خودتان درس قرار بدهیـد. امیدواریم خدای متعال به شـما و به ما توفیق بدهد

که با قرآن زندگی کنیم و با قرآن بمیریم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۴ تیر ۱۳۹۱

کار تمام نشدنی

بحمدالله در جمهوری اسلامی توفیقات ما در تقرّب به قرآن کم نبود؛ ما از قرآن خیلی دور بودیم؛ در دوران حکومت طاغوت در این کشور قرآن بکلی مهجور بود؛ در مدارس ما -مدارس کودکان، مدارس بزرگسالان، دبیرستان ها، دانشگاه ها- از قرآن هیچ خبری نبود؛ در جامعه ی ما از قرآن خبری نبود. جلسات قرآنی ای وجود داشت [امّا] مهجور بود... حفظ قرآن، انس با قرآن، تلاوت دائمی قرآن، نشر معارف قرآن، این چیزها خیلی کم وجود داشت. انقلاب ما را به قرآن نزدیک کرد، با قرآن آشنا کرد. امروز ما مفتخریم به اینکه علاقه مند به قرآنیم، مشتاق به قرآنیم، مفتخریم که جوان های ما علاقه مند به قرآنند.

امروز هرجایی در این کشور، در هریک از شهرها، یک جلسه ی قرآنی اعلام بشود، هجوم جوان ها به آن جلسه فراوان خواهد بود. می بینید جلسات قرآن را؛ در همه ی شهرها، در همه ی محافل، می روند هجوم می آورند، می شنوند، می نشینند؛ اینها چیزهایی است که به برکت انقلاب ر خ داده است، به برکت اسلام ر خ داده است.

کسانی که علاقه مند به قرآنید و متولّی امور قرآنید، این رشته را رها نکنید، این کار را به طور جدّ ی دنبال کنید؛ نگویید حالا به اینجا رسیدیم، خب دیگر تمام شد؛ نه، کار درباره ی قرآن، کار برای قرآن تمام شدنی نیست؛ خیلی باید تلاش کنیم، خیلی باید کار کنیم؛ همه تلاش کنند، همه کار کنند؛ با قرآن اُنس بگیریم. همه ی خانواده های ما، جوان های ما، مردم ما بایستی با قرآن مأنوس بشوند. این حفظ قرآن مایه ی اُنس با قرآن است، تکرار

این جلسات مایه ی اُنس با قرآن است. این اُنس با قرآن منافع زیادی دارد، فواید زیادی دارد؛ همان آشنایی با آن معارف را ان شاءالله به ما خواهد داد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن، ۷ اردیبهشت ۱۳۹۶

بزرگترین قلم عمل به قرآن

یک حقیقت بسیار واضحی وجود دارد که به خاطر کثرت وضوح، اغلب مخفی هم می ماند.

این حقیقت را هم بگوییم؛ مطرح کنیم. آن حقیقت، خود اصل تحقق جمهوری اسلامی است؛ این تجسد قرآن است. نظام جمهوری اسلامی، نظام دین مدار، یکی از بزرگترین اقلام عمل به قرآن است که این را انقلاب برای ما تأمین کرد. از این غفلت نکنیم. بله، در داخل این چهارچوب بزرگ، جدول های زیادی است که باید پر بشود، کارهای زیادی است که باید انجام بگیرد، اما کار اصلی ، کار اساسی ، این بود که این نظام به وجود بیاید. ایجاد یک نظام مبتنی بر دین که مسئولان این نظام، هویتشان، اهدافشان، خصوصیاتشان، عملکردشان، ارتباطشان با مردم، عملکردشان برای مردم بر اساس دین باشد - بر اساس دستور دینی و دستور اسلامی باشد - این همان بزرگترین قلم از اقلام عمل به قرآن است.

بیانات در دیدار جمعی از بانوان قرآن پژوه کشور، ۲۸ مهر ۱۳۸۸

آرزوهای شدنی

خدا را شکر می کنیم که دل های ما را مشتاق قرآن قرار داد. این خودش نعمتی از طرف پروردگار عالم است. خدا را شکر می کنیم که الحمدالله تلاوت های خوب قرآن، در اختیار ما قرار می گیرد. ما همیشه در دوران حکومت طاغوت در این کشور، آرزو می بردیم که محافل و مجالس و فضای قرآنی باشد، تا از اساتید قرآن استفاده کنیم؛ ولی نمی شد. الحمدالله که حالا خدا توفیق داده است و استادان قرآن به این جا می آیند. الحمدالله که جوانانمان زیاد به این راه افتاده اند، و این برای ما واقعاً شکر خیلی بزرگی است.

بیانات در مراسم تودیع قاریان قرآن، استاد شحات محمد انور و استاد محمّد بسیونی، ۱ اسفند ۱۳۶۹

زبان قاصر از شکر

زبان ما قاصر است از شکر نعمت اقبال به قرآن در کشور؛ بنده هروقت در خبرها یا در تلویزیون مشاهده می کنم که جوانان ما در سراسر کشور به قرآن اقبال دارند، از ته دل خدای متعال را شکرگزاری می کنم. نعمت بزرگی است؛ ما این نعمت را و عظمت آن را درک می کنیم. در دورانی دیدیم که در کشور ما حفظ قرآن و تلاوت قرآن رونقی نداشت؛ در دوران رژیم طاغوت، علاقه مندان به قرآن همه جا بودند، اما رونق و عمومیّت و شیوع اقبال به قرآن در کشور وجود نداشت. امروز که نگاه می کنیم، می بینیم به برکت جمهوری اسلامی، جوان های ما، مردان ما، زنان ما، نوجوانان ما به قرآن علاقه و گرایش نشان

می دهند؛ قرآن را فرامی گیرند، تلاوت قرآن را می آزمایند، قرآن را حفظ می کنند. اینها البته هدف های برتر و نهایی نیست، هدف نهایی فهم قرآن و عمل به قرآن است؛ امّا اینها قدم های لازم ابتدایی است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۳ خرداد ۱۳۹۳

عاشق و مأنوس

خدای متعال را شا کریم که ما را با قرآن مأنوس کرد. جامعه ی مسلمان ما تا قبل از سال های پیروزی انقلاب، با اینکه علاقه مند به قرآن بود، عاشق قرآن بود، اما مأنوس با قرآن نبود. این هم از برکات انقلاب است که جوان های ما، صاحبان صوت و ذوق و هنر تلاوت و استعداد و آمادگی برای فرا گیری، بحمدالله در این میدان وارد شدند و پیشرفت کردند.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۱۹ تیر ۱۳۹۲

جلسات انس میلیونی

ماه رمضان امسال با یک نگاه اجمالی که انسان نگاه می کند، باز هم بهتر و شیرین تر و باصفاتر از ماه رمضان های گذشته بود؛ و ما این را بحمدالله هر سال احساس می کنیم.

جلسات تلاوت قرآن، که گاهی در یک روز شاید هزار نفر یا بیشتر می نشینند و تلاوت ها را استماع می کنند، این نه در یک شهر، نه در دو شهر، در بسیاری از شهرهای کشور تکرار

می شود. واقعاً انسان نمی داند چطور خدا را شکر کند که کشور دورافتاده ی از قرآن و تلاوت قرآن و انس با قرآن در دوران طاغوت، امروز اینجور آمیخته باشد با آیات کریمه ی الهی. انسان می بیند جوان هایی را، نوجوان هایی را که آنجا نشسته اند و یک ساعت تلاوت می کنند؛ چه تلاوت شیوایی؛ صحیح، دقیق، متوجه به معنا، و مردم هم گوش می کنند. ا گر در سطح کشور انسان ملاحظه کند، می توان گفت این انس با قرآن و تلاوت قرآن در ماه مبارک رمضان، اعداد میلیونی دارد.

بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۷ شهریور ۱۳۹۰

رزمندگان قرآنی

انس با قرآن، معرفت عمومی یک کشور را بالا می برد. قرآن، همه چیز ماست؛ نور است.

این جوانان ما از وقتی که با قرآن مأنوس شدند، وضعیت خیلی فرق کرد. ما در طول هشت سال جنگ، زیر آتش توپ و تفنگ، جوانانی را در جبهه ها داشتیم که به مجردی که بر زمین می نشستند و اندک فراغتی پیدا می کردند، قرآنشان را باز می کردند و مشغول تلاوت می شدند؛ یا مثلاً اگر در اتوبوس و یا کامیون نشسته بودند و داشتند می رفتند، قرآنشان را درمی آوردند و بنا می کردند به خواندن. این است که ما می گوییم قرآن همه

چیز ما بوده است. الان هم به برکت قرآن، کشور رو به پیشرفت است.

بیانات در دیدار قاریان مصری، ۳ بهمن ۱۳۷۰

ص: ۱۰۸

هدف از مسابقات بین المللی قرآن

خدا را شکر می کنیم که توفیق درس قرآن، انس با قرآن و تلاوت قرآن به مردم ما داده شده است. در دوران طاغوت، قرآن در کشور ما مهجور بود؛ هیچ حرکت جمعی در ترویج قرآن انجام نمی گرفت؛ هرچه بود، میل شخصی افراد بود. در دوران جمهوری اسلامی و حا کمیت اسلام، یکی از برنامه های اصلی برای مسئولین کشور، ترویج قرآن است؛ تلاوت قرآن، انس با قرآن، فهم قرآن، حفظ قرآن، جزو برنامه هاست؛ که خب، یکی از مظاهر آن هم همین مسابقات بین المللی است. لیکن تلاوت قرآن و قرائت زیبای آیات الهی، مقدمه است برای تدبر در قرآن. ما نمی خواهیم خودمان را مشغول کنیم، سرگرم کنیم به تلاوت و به قرائت قرآن و الحان قرآنی، به عنوان یک موضوع اصلی؛ این مقدمه است، این طریق است. تلاوت قرآن با صوت خوش موجب می شود که دل انسان نرم شود، خشوع پیدا کند، آماده بشود برای فهم معارف قرآنی و آیات قرآنی؛ ما به این احتیاج داریم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۴ تیر ۱۳۹۱

انقلاب در فهم معنای آیات

امروز که حکومت اسلامی تشکیل شده و نظام جمهوری اسلامی به وجود آمده است، ما معنای بسیاری از آیات قرآن را می فهمیم، که قبل از تشکیل حکومت اسلامی، تصویر گنگ و مبهمی از آن آیات داشتیم. امروز که دشمنی های استکبار و قدرت های ظالم و

ستمگر و افزون طلب در مقابل چشم ماست و صف آرایی های آن ها را مشاهده می کنیم- توطئه ها و نقشه های آن ها و نوع فریب افکار عمومی یا فریب بعضـی ذهن های آلوده ی برخی از خواص- برای ما آشکار می شود که عمق معنای آیه ی قرآن چیست و به کجا اشاره می کند و چه آسیب هایی را برای ذهن خوانندگان و متدبّران در قرآن مجسم می کند.

قدر این را باید دانست.

بیانات در دیدار جمعی از حافظان و قاریان قرآن نونهال و نوجوان کشور، ۲۸ شهریور ۱۳۸۰

ظهور اساتیدی با کمترین امکانات

ما امیدواریم در این مدتی که در جمهوری اسلامی هستید، مردم از صوت و تلاوت شما استفاده کنند. در این جا مردم عشق به قرآن دارنـد. در رژیم گذشـته، به قراء فرصت نمی دادنـد؛ لیکن از وقتی که جمهوری اسـلامی ایجاد شد، الحمدالله جوان ها و بچه های ما شوق پیدا کردند و به سـمت تلاوت رفتند. الان شاید ده ها هزار جوان در سـنین کم هستند که بدون آن که درس و کلاس مشخصی هم داشته باشند، تلاوت قرآن می کنند.

همین نوارهای اساتید را گوش کردند و به تدریج رشد نمودند و الان به برکت همین کار، یک قشر و طبقه ی خوبی به وجود آمدند که خودشان هم اسـتادند؛ یعنی بدون آن که کلاس و دوره ای دیده باشند، بتدریج با استماع و دقت و مطالعه ی کتاب های قرائت استاد شدند. ا گر ملتی بخواهد به قرآن عمل کند، قدم اولش آشنایی با همین الفاظ

و ظواهر قرآن است. عامه ی مردم باید با قرآن انس بگیرند. این انس، حرکت به سمت مفاهیم قرآن را تضمین می کند.

بیانات در دیدار شیخ راغب مصطفی غلوش و شیخ محمّد بسیونی، ۲۰ بهمن ۱۳۶۸

سرزمین استعداد قرآنی

شما به ایران مسافرت کردید و بحمدالله با فضای اسلامی کشور و با مردم ما تا حدودی آشنا شدید و عشق مردم به قرآن را در این جا مشاهده کردید. الحمدالله در این جا فضای معنوی خوبی است. ما هم خوشحالیم که شما را از نزدیک دیدیم و صدایتان را شنیدیم.

الحمدالله از جهت انس با قرآن و تلاوت این کتاب، توفیقات خدا شامل حال شماست.

امیدواریم ان شاءالله باز هم سفرهای دیگری را به تهران بیایید. در این جا، الحمدالله استعداد جوانان برای قرآن خیلی خوب است و در این یازده سال بعد از انقلاب، به نسبت، خیلی پیش رفته است. آقایان اوقاف و سازمان تبلیغات تلاش می کنند و زحمت می کشند.

بیانات در جلسه ی تودیع شیخ راغب مصطفی غلوش و شیخ محمّد بسیونی، ۱۱ اسفند ۱۳۶۸

پیشرفت محسوس تلاوت

پیشرفت تلاوت قرآن هم در کشور خیلی خوب بوده است. خب از اول انقلاب، ما شاهد تلاوت های خوب قرّاءمان هستیم؛ پیشرفت ها را انسان به طور محسوسی مشاهده

می کنـد. آرزوهـایی که داشتیم برای اینکه تالیان قرآن و قاریان قرآن که این کارها را انجام بدهنـد، این جوری بخواننـد، این جوری تـدبّر کننـد، این جوری بفهمنـد آیه را، این جوری القاء کننـد آیه را -اینها آرزوهایی بود که همیشه داشتیم- بحمـدالله یکی یکی این آرزوها دارد برآورده می شود؛ اساتیـد خوب، خوانندگان خوب، جوانان خوب، نوجوانان خوب؛خدا را شکر؛ ولی این اوّل کار است.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم ۶ خرداد ۱۳۹۶

امام قرآنی انقلاب

ملاحظه کردید که امام بزرگوار در طراحی این انقلاب و در تنظیم نظام سیاسی بر اساس این انقلاب - یعنی تشکیل حکومت و نظام جمهوری اسلامی - به فضل پروردگار و به هـدایت الهی، روشـی را برگزید که روش پیامبران و بندگان متصل به منبع غیب است. این، به خـاطر آن است که امـام، قرآن را دوست می داشت، خود شـا گرد مکتب قرآن بود، با قرآن مأنوس بود، از قرآن استمداد می کرد و قرآن برای او برنامه ی زندگی به حساب می آمد.

این، یکی از نتایج و آثار بزرگ و شکوهمند آن حقیقت است.

بیانات در مراسم هشتمین سالگرد رحلت امام خمینی (ره)، ۱۴ خرداد ۱۳۷۶

عزت در سایه قرآن

به همین انـدازه که مـا یـک قـدم به سـمت قرآن، به سـمت معـارف قرآنی برداشـتیم - که آنچه که مـا به سـمت قرآن حرکت کردیم، واقعـاً یک قـدم هم بیشتر نیست - خـدای متعال به ما عزت داده است، به ما حیات داده است، به ما آ گاهی و بصـیرت داده است، به ما قـدرت و قوّ ت بخشـیده است. ملت ما امروز یکی از زنـده ترین و قوی ترین ملت های دنیاست. اسـتعداد مترا کم و جوشان وآماد گی و مشاهـده ی پی درپی پیشـرفت ها در عرصه های مختلف؛ امروز وضع کشور ما اینجوری است. ملت های دیگر هم ملت ما را تحسین می کنند.

بیانات در دیدار قاریان و حافظان و اساتید قرآنی، ۱۱ مرداد ۱۳۹۰

مادر همه خیرات

حضـرت ابراهیم، پیغمبر بـا آن عظمت، به خـدای متعال می گویـد می خواهم زنـده شـدن مرده ها را ببینم؛ خداونـد متعال می فرمایـد: « قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى »(۱) ؛ چرا، ایمـان دارم، یعنی کاملاً- قبـول دارم، تصـدیق دارم، از ته دل قبول دارم؛ « وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِي »لکن برای اینکه دیگر تلاطمی در ذهن من نباشـد؛ خاطرم آرام آرام [باشد می خواهم ببینم]. بعد آن وقت خدای متعال فرمود خیلی خب این کارها را بکن، تا به چشم خودت ببینی

ص: ۱۱۳

۱- سوره ی بقره، بخشی از آیه ی ۲۶۰؛ »...فرمود مگر ایمان نیاورده ای؟ گفت چرا، ولی تا دلم آرامش یابد...«.

که خـدای متعال مرده را این جوری زنده می کند. خب ما به چشم خودمان دیدیم؛ ما به چشم خودمان دیدیم که یک ملّتی با دست خـالی در جنـگ تحمیلی پیروز شـد؛ یـک ملّتی با تازه کار بودن در مسائل سیاسـی و بین المللی، بر توطئه های دشـمنان پیروز شد؛ یک ملّتی با اینکه در مقابلش یک جبهه ی قدرتمند مادّ ی شـکل گرفته که از پشت خنجر می زنند، از جلو شمشیر می کشـند، هیاهو می کننـد، عربده می کشـند، فلان می کنند، چهل سال است علیه ما دارند مرتب توطئه می کنند، چهل سال هم هست مرتّب توطئه هایشـان خنثی می شود؛ اینهـا را مگر نمی بینیم؟ اینها همان تجربه های ما است؛ این تجربه ها را در نظر بگیریم و بدانیم که راه پیشرفت قوی، قدرتمندانه، با عزّت و موفق عبارت است

از ارتباط با قرآن؛ مادر همه ی این خیرات، این کتاب عزیز الهی است که الحمدالله شـما با آن آشـنا هستید، با آن اُنس دارید، کسانی از شما آن را حافظند، کسانی تالی و قاریند، کسانی مستمعند، کسانی استادند. [پس] اصل کار، این قرآن است.

بیانات در محفل انس با قرآن کریم ۶ خرداد ۱۳۹۶

برای استحکام درونی نظام

نظام اسـلامی و جامعه ی اسـلامی با انس روزافزون با قرآن اسـتحکام درونی پیدا می کند؛ و اسـتحکام درونی آن چیزی است که جوامع را در راه هـای مطلوب خودشـان و به سوی مطلوب هـای خودشـان قـادر می سازد و قـدرت برخورد با چالش ها به جوامع می دهد. باید

ص: ۱۱۴

در درون مستحکم بود؛ این استحکام درونی به برکت انس با قرآن حاصل می شود. انس با قرآن ایمان را تقویت می کند، توکّل به خدا را زیاد می کند، اعتماد به وعده ی الهی را زیاد می کند، ترس و خوف از مشکلات مادی را در انسان کم می کند، انسان ها را تقویت روحی می کند، اعتماد به نفس می دهد، راه های تقرّب به خدا را برای انسان روشن می کند. فواید و منافع انس با قرآن در این بخش اینها است.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۸ تیر ۱۳۹۳

برکات قرآن و انقلاب

ا گر یک ملتی با معرفت قرآنی آشنا بشود، بسیاری از کارها برای او آسان خواهد شد. حرکت برای او آسان خواهد شد. شما ملاحظه کنید، همین مقداری که ملت ما درهای قرآن را به روی خود باز کرد، که این به برکت انقلاب شد، ببینید چه تحولی در ملت ما به وجود آمد. ببینید چه عظمت و چه عزّتی ملت ما پیدا کرد، به همین مقدار اندک حرکتی که به سمت قرآن کردیم. قرآن این جور است ا گر حرکت به سمت قرآن به شکل کاملی انجام بگیرد. آن وقت این ملت همان چیزی خواهد شد که قرآن کریم خبر داده است. تاریخ را مسلمان ها عوض کردند به برکت قرآن.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره نهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۵ بهمن ۱۳۷۱

دو کار دیگر انقلاب

ما باید عقب ماندگی ها را جبران کنیم. ما با کسانی که زبان مادریشان عربی است، فرق داریم. آنها با اندکی سواد، می توانند قرآن را بفهمند. البته، متن قرآن متنی نیست که هر عرب بی سوادی بتواند آن را درست بفهمد. مقداری معلومات و معارف لازم است، اما بالاخره می توانند بفهمند؛ در صورتی که فارسی زبان ها این طور نیستند. ما باید علاوه بر خواندن متن قرآن، ترجمه ی آن را هم یاد بگیریم. امروز، بحمدالله جوان های ما قرآن خوان

هستند و خوب هم می خوانند. در سرتاسر کشور، ما قراء با ارزش و ممتازی داریم که وقتی در مسابقات جهانی شرکت می کنند، گوی سبقت را از بقیه ی کشورها می ربایند و بحمدالله از این گونه قراء کم هم نداریم.

غیر از آنچه که تا کنون انجام گرفته، دو کار دیگر باید انجام بگیرد:

اول این که بایستی روخوانی قرآن، تمام ملت ما را شامل بشود. نباید یک نفر در میان ملت ما بماند که قادر نباشد قرآن را باز کند و به صورت صحیح بخواند. زن و مرد و کوچک و بزرگ و پیر و جوان، باید بتوانند قرآن را بخوانند. البته، باید برای این کار برنامه ریزی بشود.

سازمان اوقاف، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، سازمان های گونا گون و مؤسسات دیگری که به عشق قرآن به وجود آمده اند، باید این کار را در ردیف اول وظایف خودشان قرار بدهند.این کار باید انجام بگیرد نمی شود در کشوری که بر مبنای اسلام اداره می شود، قرآن را به دست یک نفر بدهیم و بگوییم بخواند، اما نتواند این کتاب عزیز

را باز کند و بخواند. بنابراین، همه باید بتوانند قرآن را بخوانند. البته، این قدم اول است.

کار دوم، رفتن به سمت فهم قرآن است. قرآن باید ترجمه بشود. ما تا امروز، ترجمه خوب کم داشته ایم و از این جهت فقیریم. بعضی از ترجمه هایی که در دسترس می باشد، بهتر است که اصلاً نباشد؛ زیرا مورد اعتماد نیست! البته، بعضی بهتر است و بعضی هم نسبتاً خوب می باشد که اخیراً در دسترس قرار گرفته است.

بیانات در دیدار قاریان چهل کشور جهان و جمعی از روشن ضمیران در سالروز بعثت رسول اکرم(صلّی الله علیه و آله وسلّم)، ۴ اسفند ۱۳۶۸

دوران قرآن

«إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِی لِلَّتِی هِیَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ »(۱)

این دوران، دوران قرآن است؛ زیرا پس از تجربه های ناموفق بشر در قرن های بیداری و شکوفایی وجهش، یعنی پس از آنکه بشر نتوانسته است نظام زندگی انسانی و تسلابخشی متناسب با رشد طوفانی و شگفت آور علم برای خود پدید آورد، ا کنون راه ها بتدریج به طریقه ی توحید و راه دین می گراید و انسان که به پختگی نزدیک شده، آنچه را در دوران غرور جاهلانه ی آغاز شکوفایی علم به فراموشی سپرده، دوباره باز می جوید و این در همان دورانی است که دین در نقطه یی از جهان به حا کمیت رسیده و با انقلابی عظیم

۱- سوره ی إسراء، بخشی از آیه ی ۹.

و استثنایی، زمام زندگی میلیون ها انسان را به دست گرفته است.

پس، امروز فرصتی تاریخی و استثنایی است؛ برای اینکه قرآن در هدایت فکر و عمل انسان ها، قدرت و چیرگی خود را نشان دهد. اما این متوقف است بر اینکه ما خود، به چشمه ی جوشان معارف و هدایت قرآن دست یابیم، قرآن را بفهمیم، در آن تدبر کنیم، آن را محور بحث و فحص سازیم و در اعماق آن غور کنیم. واقعیت تلخ این است که قرآن هنوز در جامعه ی ما، یک امر عمومی نشده است. همه به قرآن عشق می ورزند و احترام می کنند؛ اما عده ی کمی همواره آن را تلاوت و عده ی کمتری در آن تدبر می کنند. برای رفع این نقیصه که کاری ممکن و روان است، در گام اول باید جوانان و نوجوانان را با متن و ترجمه ی قرآن آشنا کرد و از شربت گوارا و حیات بخش قرآن، به ذائقه ی آنان چیزی چشانید ... و این، همان کاری است که شما اینک آغازکننده ی آن خواهید شد.

شما را به ادامه ی این راه و تقویت و پیگیری روز به روز آن، دعوت و توصیه می کنم و از خدا برای شما توفیق و هدایت و کمک می طلبم.

پیام به گردهمایی توجیهی دبیران قرآن اول دبیرستان، ۲۰ مهر ۱۳۶۸

تربیت انسان های ظلم ستیز

ا گر در آیات قرآن تأمل بکنیم، اراده و استقامت ما قوی تر و بیشتر از این خواهد شد.

همین آیات قرآنی است که توانست در روزگاری، انسان هایی را تربیت کند که با دنیای

کفر و ظلمـات بستیزنـد. همین معـارف است که ملت بزرگ ما را وادار کرد و مجهز نمود که با دنیای مـدرن مظلم جاهلیت – جاهلیت مدرن و جاهلیت قرن بیستم – مقابله کند. امیدواریم که ملت ما روزبه روز به قرآن و حقایق قرآنی نزدیکتر بشوند.

خطبه های نماز جمعه ی تهران، ۱۰ فروردین ۱۳۶۹

چند توصیه برای قرآنی شدن جامعه

آنچه که در مجموع، هم از این جلسه و هم از تلاوت هـای دیگری که گـاهی از طریق صداوسـیما یـا جلسـات دیگر به گوش خورده، به دست می آیـد، این امیدواری را به ما می دهد که بحمدالله از لحاظ تلاوت و قرائت، پیشـرفتمان خوب بوده است. ا گر خودمان را با سال های اول انقلاب مقایسه کنیم، بایـد بگوییم که هم کیفاً و هم کمّاً پیشـرفت کرده ایم یعنی تعداد کسانی که اسـتعداد خودشـان را برای تلاوت نشـان می دهنـد و صـداهای خـوش، حنجره هـای قـوی و قـدرت ابتکـار و خلاقیت در خوانندگی دارند، زیادتر شده اند؛ از این جهت ما خوشحالیم.

از جهت حفظ هم همین طور بالنسبه پیشرفت داشته ایم ... منتها کم است. ما که در یک جامعه بزرگ و در یک کشور پهناور زندگی می کنیم، بایستی هزاران نفر حافظ قرآن داشته باشیم...

قرّاء محترم هم باید توجه کنند که قاری حافظ امتیاز زیادی بر قاری غیرحافظ دارد..

ص: ۱۱۹

نکته ای که بنده می خواهم روی آن تأ کید بکنم، این است که همه - چه افراد سابقه دار، چه افراد متوسط، و چه افراد تازه کار و تازه وارد میدان شده - باید احساس کنند این جایی که هستند، بالاترین نیست، جاهای بالاتری هم وجود دارد؛ باید سعی کنند آنجاها را تصرف و قبضه کنند، بنابراین رشد باید متوقف نشود.

بنده اعتقاد قاطعم این است که ما ا گر بخواهیم قرآن در ذهنیت و فضای جامعه جا بیفتد، باید تلاوتگر قرآن زیاد داشته باشیم؛ به این خاطر ما دنبال تلاوت قرآن هستیم.

این آهنگ های قرآنی دل ها را متوجه قرآن می کند؛ صداهای خوش را باید در این چیزها استخدام کرد. هیچ مضمونی از مضمون کلام خدا شایسته تر نیست، برای این که در صدای خوشی جا بگیرد و صدای خوش حامل این کلام و بیان بشود؛ این از هر شعر و سخن ادیبانه ای بالاتر است.

بیانات در مراسم قرائت قاریان قرآن در ماه مبارک، ۲۷ اسفند ۱۳۷۰

دو اتفاق در نزدیک تر شدن ما به قرآن

و من به شما عرض کنم؛ در این سی و یک سال، این حرکت رو به جلو وجود داشته. قبل از انقلاب در کشور ما خبری از قرآن نبود. گوشه و کنار، یک عاشقی پیدا می شد، یک جلسه ی قرآنی درست می کرد، ده تا، پانزده تا، بیست تا طالب قرآن را دور خودش جمع می کرد. دیده بودیم، در همه ی شهرها بود؛ در تهران بود، در مشهد ما بود. این حرکت

عظیم جوان ها به سمت قرآن، این خبرها نبود؛ این شوق به خواندن قرآن و تلاوت قرآن، این تربیت انبوه خوانندگان متبحر در تلاوت قرآن، این حرف ها وجود نداشت؛ حفظ وجود نداشت. وقتی این جوان ها که حافظ قرآنند، می آیند قرآن را از حفظ می خوانند، بنده از اعماق دل خدا را شکر می کنم. اینها به برکت انقلاب بود، به برکت اسلام بود؛ اینها را قدر بدانید.

هرچه ما به قرآن نزدیکتر شویم، دو اتفاق می افتد: یک اتفاق اینکه ما قوی تر می شویم؛ اتفاق دوم اینکه دشمنان بین المللی ما، علیه ما بیشتر بسیج می شوند؛ خوب، بشوند.

هرچه به سمت قرآن برویم، هرچه به قرآن نزدیکتر شویم، دشمنان بشریت بیشتر خشمگین می شوند؛ تهمت می زنند، دروغ می گویند، شایعه درست می کنند، فشار اقتصادی می آورند، فشار سیاسی می آورند، انواع و اقسام خباثت ها و ملعنت ها را با ملت ما می کنند - کمااینکه می بینید دارند می کنند - اما در مقابل، توان ما، قدرت تحمل ما، قدرت تأثیرگذاری ما روزبه روز بیشتر خواهد شد، مضاعف خواهد شد؛ کمااینکه می بینید شده.

بیانات در دیدار قاریان قرآن، ۲۴ تیر ۱۳۸۹

متأثر کردن دل از مفاهیم قرآنی

این همه هم هی آیات را می خوانیم، می گوییم هم، تکرار می کنیم برای همدیگر، شما برای من می گویید، من برای شما می گویيم؛ خوب، باید دل را از این مفاهیم متأثر کنیم.

ص: ۱۲۱

فرض بفرماییـد مثلًا :«وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا »(۱) ، یـک تعلیـم قرآنی اسـت دیگر؛ بارهـا هم تکرار کرده ایم، هی هم می خوانیم. وقتی که این آیه ی شـریفه به عنوان الهام الهی، بر دل ما نازل شـد - دل جـذب کنـد، هضم کند، بگیرد، دل به شـکل این آیه صـیرورت پیـدا کنـد، دل ما و جان ما در قالب این آیه قرار بگیرد - آن وقت مسـئله ی وحـدت برای ما یک مسـئله ی اساسـی خواهد شد و برای خاطر اغراض و مقاصد شخصـی، وحدت های عظیم ملی را به هم نمی زنیم؛ ببینید، این اثرش اینجا ظاهر می شود.

بیانات در جمع قاریان قرآن در روز اول ماه رمضان، ۳۱ مرداد ۱۳۸۸

امید به تحقق جامعه قرآنی به معنای واقعی

ا گر ان شاءالله تلاوت قرآن در جامعه ی ما همگانی شود، همه بتواننـد قرآن را صـحیح بخواننـد و همه ی خانه ها موج شوق به تلاوت قرآن را در خود جـای بدهنـد، آن وقت مـا امیـدمان به اینکه جامعه ی اسـلامی و قرآنی به معنای واقعی در این کشور تشـکیل بشود، بیشتر خواهـد شد. ما امروز یک حکومت اسـلامی و یک جامعه ی اسـلامی هستیم؛ اما این قدم های اول است. آن مقـداری که مـا از اسـلام داخـل کشورمان و داخل حکومتمان در گفتار و کردار دولتمردانمان مشاهـده می کنیم، این، آن اقـل قلیـل از اسـلام است؛ این کمتر از آن چیزی است که برای یـک جـامعه ی اسـلامی مورد نیـاز است. همه ی برکاتی که تا امروز بر

۱- سوره مبارکه آل عمران آیه ۱۰۳.

نظام جمهوری اسـلامی مترتّب شده، بر همین اقل قلیل مترتّب شده است. ا گر ملت ایران توانستند بت استبداد را در این کشور بشـکنند و فرو بریزند، ا گر ملت ایران این جرئت و دلیری را پیدا کردند که احساس کنند می توانند حرف زور را از هیچ کس در دنیا نپذیرنـد و زیر بار آن نروند، اگر می بینید جوان های ما در میدان های علمی و عرصه های علمی به پیش می تازند و با یک تصاعد هندسی همین طور جلو و پیش می روند - خوشبختانه روزبه روز

دامنه ی پیشـرفت علمی در کشور ما گسترده تر می شود - و ا گر می بینیـد نشانه هایی از اجرای عـدالت در کشور ما هست - که البته عرض کردم فقط نشانه هایی از اجرای عـدالت هست، تا اجرای عـدالت به معنای کامل هنوز فاصـله داریم - ا گر اینها را مشاهده می کنید و خلاصه اگر می بینید در جامعه و کشور ما، معروف اسلامی، معروف و منکر اسلامی، منکر است، این به برکت همین اقل قلیل اسلامی است که ما در جامعه مان داریم. هر چه ما

بتوانیم دامنه ی معرفت اسـلامی، روحیه ی اسلامی و فهم اسلامی را توسعه بدهیم، این دستاوردها بیشتر و بیشتر و بیشتر خواهد شد و برای کشورهای دیگر هم الگو خواهد شد.

بیانات در دیدار قاریان شرکت کننده در بیست و سومین مسابقات بین المللی قرآن، ۴ مهر ۱۳۸۵

قناعت ممنوع!

من می خواهم به قراء عزیزمان عرض بکنم مبادا به یک حـدی قناعت کنیم. هرجا که هستید می توانید جلوتر بروید. البته هنوز قراء خوب ما تا سطح قراء درجه یک موجود دنیا

که می شناسیم، فاصله دارند این را عرض بکنیم. البته قراء ما از قراء بسیاری از کشورها بهترند، از بعضی قراء معروف هم بهترند، اما تا سطح قراء درجه یک فاصله زیادی دارند.

آنهایی که اهل تلاوتند، می دانند که مراد من از قراء درجه یک کیست و تصدیق می کنند.

نمی خواهم من اسم بیاورم. باید سطحتان را به آنها و از آنها بالاتر برسانید. شما جوانید، انقلابی هستید، محیط، محیط قرآن است، همه عوامل آماده است. معطلی ندارید،

بنابراین متوقف نشوید، پیش بروید، پیش بروید، صوت را، معنا را، لحن را، هنر خوب خواندن را، که او غیر از همه اینها یک چیز جدا گانه است. آنهایی که حافظ قرآنند سعی کنند حفظ را نگه دارند. حفظ زائل می شود. سعی کنید که زائل نشود.

نعمت خیلی بزرگ و مغتنمی است. آنهایی که قاری قرآنند سعی کنند حافظ قرآن هم بشوند. خوش صوت های قاری، حافظ قرآن هم باشند که این ان شاءالله آنها را کامل تر خواهد کرد، به تلاوت آنها هم کمک خواهد کرد. کشور بحمدالله امروز متکی به معارف قرآن است. آن روزی که این معارف در سطح همه مردم رواج پیدا بکند و مستقیم از خود قرآن آن را بگیرند، آن روز، روزی است که این ملت و این کشور برای همیشه شکست ناپذیر خواهد شد. ما دنبال این هستیم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره دوازدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۴ دی ۱۳۷۴

ضامن بقای جمهوری اسالمی

قرآن ضامن سعادت ما و ضامن بقای جمهوری اسلامی است، قرآن همه چیز ماست، خوشا به حال ملت ما ا گر قرآن و عترت را با هم داشته باشند. کوشش کنید قرآن و عترت را با هم داشته باشید. خدا کند ملت های دیگر هم گرایش پیدا کنند به قرآن و عترت که این هر دو از هم جداشدنی نیستند.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره دهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۲ دی ۱۳۷۲

ص: ۱۲۵

فصل چهارم: قرآن و جهان اسلام

اشاره

ص: ۱۲۷

مصیبت دوری از قرآن

انس بـا قرآن، معرفت اسـلامی را در ذهن مـا قوی تر و عمیق تر می کنـد. بـدبختی جوامع اسـلامی، به خـاطر دوری از قرآن و حقایق و معارف آن است. آن کسانی از مسـلمانان که معانی قرآن را نمی فهمنـد و با آن انس ندارنـد، وضـعشان معلوم است. حتّی کسانی هم که زبان قرآن، زبان آنهاست و آن را می فهمند، به خاطر عدم تدبر در آیات قرآن، با حقایق قرآنی آشنا نمی شوند و انس نمی گیرند. می بینید که آیه ی «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا »(۱)

- یعنی خداونـد مؤمنین را زیردست و زبون کفار قرار نداده است - در کشورهای عربی و به وسـیله ی مردم عرب زبان در دنیا خوانده می شود، اما به آن عمل نمی گردد. در آیات قرآن، توجه و تنبه و تدبر نیست؛ لذا کشورهای اسلامی عقب مانده اند.

خطبه های نماز جمعه ی تهران، ۱۰ فروردین ۱۳۶۹

دم زدن و عمل نکردن

حمـد و شـکر می کنیم خـدای متعـال را که به ما توفیق انس با قرآن را داد. ا گر ملتی بتوانـد از طریق انس با قرآن، خود را در فضـای قرآنی قرار دهـد، در فضـای معرفـتی قرآن قرار دهـد، خواهـد توانست مشـکلات خود را برطرف کنـد. مشـکل بزرگ مسلمانان دنیا دوری از قرآن است؛ علاج هم بر گشت به قرآن است. قرآن فقط برای تلاوت کردن در

۱- سوره نساء ، آیه ۱۴۱.

کنج و زوایا نیست؛ قرآن برای عمل است؛ قرآن برای شناخت و معرفت است؛ قرآن برای این است که جامعه ی اسلامی تکلیف خود را بفهمد؛ وظیفه ی خود را بفهمد؛ از حیرت نجات پیدا کند؛ از ظلمات نجات پیدا کند. جلسه ی قرآن، تلاوت قرآن و صوت قرآن، مقدّمه برای معرفت مفاهیم قرآنی است. عیب بزرگ کار ما مسلمان ها، ما امت اسلامی این جاست که دم از قرآن می زنیم، اما به قرآن عمل نمی کنیم؛ دم از محبّت خدا می زنیم، اما از دین خدا پیروی نمی کنیم. «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِی یُحْبِبْكُمُ اللَّهُ »(۱) . ا گر کسی خدا را دوست می دارد، دلیل صدق او تبعیّت از پیغمبر است؛ تبعیت از قرآن است.

بیانات در مراسم اختتامیه مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم ، ۹ آبان ۱۳۷۹

عواقب تلخ دوری از قرآن

قرآن کتاب حکمت است، کتاب علم است، کتاب حیات است. حیات امت ها و ملت ها در آشنایی با معارف قرآن و عمل به مقتضای این معارف و عمل به احکام قرآنی است.

انسان ها ا گر طالب عدالتند و از ظلم بیزارند، راه مبارزه ی با ظلم را باید از قرآن فرا بگیرند.

انسان ها ا گر طالب علمند و به وسیله ی معرفت و آگاهی و علم می خواهند زندگی را رونق ببخشند و راحت و رفاه را برای خودشان تأمین کنند، راهش به وسیله ی قرآن نشان داده

۱- سوره مبارکه آل عمران آیه ۳۱.

می شود. انسان ها ا گر در پی ارتباط با خدای متعال و صفای معنوی و روحی و آشنایی با مقام قرب الهی هستند، راهش قرآن است.

ضعف ما امت مسلمان، عقب ماندگی ما، کج رفتاری های ما، کج تابی های ما در مسائل اخلاقی و زندگی، همه ی اینها ناشی از دوری از قرآن است. ملت های مسلمان بر اثر حا کمیت طغیانگران و طاغوت ها - که قرآن مخاطبان خود را این همه از طاغوت ها برحذر داشته است - خونشان مکیده شد؛ نه فقط خون اقتصادی شان، نه فقط منابع حیاتی و معادن زیرزمینی و نفت و امثال اینها، بلکه روحیه ی ایستادگی شان، مقاومتشان، طلب علو و عزّت در دنیا هم از ملت های مسلمان گرفته شد. ملت های مسلمان به فرهنگ خودشان پشت کردند، فرهنگ مادی گری را پذیرفتند. با اینکه بظاهر ما کلمه ی «لااله الاّالله » گفتیم، در طول زمان مسلمان بودیم، اما فرهنگ غرب و معارف غرب در دل های ماها اثر کرد و ماها را از حقایق دور کرد. آن وقت نه فقط اقتصادمان را، عزّت دنیوی مان را از دست دادیم، بلکه اخلاق و معالم اخلاقی مان را هم از دست دادیم. ما ا گر دچار تنبلی هستیم، ا گر دچار ضعف و سستی هستیم، ا گر دل های ما با یکدیگر مأنوس نیست، ا گر در میان ما بدخواهی وجود دارد، اینها از آثار فرهنگ تزریقاتی تحمیلی ضد اسلامی و غیر اسلامی است.

بیانات در دیدار قاریان و حافظان و اساتید قرآنی، ۱۱ مرداد ۱۳۹۰

ص: ۱۳۰

تلاش برای ایجاد فاصله

حقیقت این است که ما هنوز از قرآن خیلی دوریم و خیلی فاصله داریم. دل های ما باید قرآنی بشود. جان ما باید با قرآن انس بگیرد. ا گر بتوانیم بـا قرآن انس بگیریم، معارف قرآن را در دل و جان خودمان نفوذ بـدهیم، زنـدگی ما و جامعه ی ما قرآنی خواهد شد؛ احتیاج به فعالیت و فشار و سیاستگذاری ندارد. اصل این است که دلمان، جانمان و معرفتمان حقیقتاً قرآنی باشد.

من به شـما عرض کنم؛ سال های متمادی تلاش شده است که بین معارف قرآنی و دل های جامعه ی مسلمانان و امت اسلامی فاصـله ایجاد شود؛ الان هم تلاش می شود. الان در بعضـی از کشورهای اسـلامی رؤسای مسلمان این کشورها به خاطر رعایت دشمنان اسلام، اسلام حاضرند فصل جهاد را از تعلیمات اسلامی شان خار ج کنند. حاضرند معارف قرآنی را در آنجایی که به منـافع آنهـا صـدمه می زنـد، از تعالیم عمومی خودشان، در مدارسـشان و بین جوان هایشان خار ج و دور کننـد. امروز هم این تلاش هست.

قرآن حیـات طیبه را به مـا وعـده داده است: « فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً »(۱) . حیـات طیبه یعنی چه؟ زنـدگی پـا کیزه یعنی چه؟ یعنی زنـدگی ای که در آن، هم روح انسـان، هم جسم انسان، هم دنیای انسان، هم آخرت انسان تأمین است؛ زنـدگی فردی در آن تأمین است، آرامش روحی در آن هست، سکینه و اطمینان در آن هست، آسایش جسمانی در آن وجود دارد؛

۱- سوره ی نحل، آیه ی ۹۷.

فوائد اجتماعی، سعادت اجتماعی، عزت اجتماعی، استقلال و آزادی عمومی هم در آن تأمین است. قرآن اینها را به ما وعده داده است. وقتی قرآن می گوید: « فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً »، یعنی همه ی اینها؛ یعنی آن زندگی ای که در آن عزت هست، امنیت هست، رفاه هست، استقلال هست، علم هست، پیشرفت هست، اخلاق هست، حلم هست، گذشت هست. ما با اینها فاصله داریم؛ باید به اینها برسیم. انس با قرآن، آشنایی با قرآن، ما را نزدیک می کند. این جلسات قرآنی، این دوره های قرآنی، این مسابقات قرآنی، اینی که ما به تربیت قرّاء و حفّاظ دل بستیم، به خاطر این است؛ اینها همه اش مقدمه است؛ ولی مقدمات لازمی است.

بیانات در دیدار قاریان قرآن، ۲۴ تیر ۱۳۸۹

گفتمان عمومی قرآنی

قرآن را باید فهمید؛ ما دوریم از قرآن. از این دوری ما از قرآن، دشمن دارد استفاده می کند.

دشمن روزبه روز در ما بی ایمانی را تزریق می کند، لاابالی گری را تزریق می کند، وابستگی به خود را تزریق می کند. نگاه کنید به دولت های اسلامی، نگاه کنید به کشورهای اسلامی، ببینید در مقابل آمریکا، در مقابل صهیونیسم، در مقابل دشمن، در مقابل غارتگران چه وضعی دارند! این ناشی از دوری از قرآن است. ما ا گر به قرآن نزدیک بشویم، همه ی این حفره ها پر خواهد شد؛ همه ی این خُلل و فُر ج بسته خواهد شد؛ هویت اسلامی در

ص: ۱۳۲

مقابـل هویّت کفر خودش را نشـان خواهـد داد. معنـای اینکه مـا می گوییم [ا گر] به قرآن عمل کنیم، زنـدگی درست خواهد شـد، این است. معارف قرآنی وجود دارد، این معارف بایـد تبـدیل بشود به گفتمان های عمومی در بین مردم؛ آن قـدر تکرار بشود، آن قدر کار بشود، آن قدر درباره اش تحقیق بشود، آن قدر بنویسـند، آن قدر شـعرا و ادبا و هنرمندان درباره ی آن کار هنری بکنند که اینها بشود جزو واضحات و بیّنات جامعه ی اسلامی؛

البتّه این نشـدنی نیست، دور از دسترس هم نیست، خیـال نکننـد که حالا این کارها را ا گر بخواهیم بکنیم، صـد سال طول می کشد؛ نه، ا گر اهل دل و اهل دین همت بکنند، این کارها خیلی زود تحقق پیدا می کند؛ باید این جور دنبال قرآن رفت.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن، ۷ اردیبهشت ۱۳۹۶

مسلمانانی متمسک به طاغوت!

امروز در دنیا برای ضـربه زدن به اسـلام و مسـلمین، پول های گزافی خر ج می کننـد، کارهای بزرگی انجام می دهنـد. قدرت های طاغوتی عالم از اسلام واهمه دارند، از جامعه ی یک ونیم میلیاردی مسلمین واهمه دارند، لذا همه ی تلاش را می کنند - با راه های مختلف- برای اینکه قدرت را از جامعه ی مسـلمین سلب کنند؛ می دانند که اسلام با مطامع آنها مخالف است. ا گر صدای اسلام بلند بشود، دیگر نمی شود این جور به ملت ها ظلم بکنند؛

صدای اسلام را خاموش می کنند تا بتوانند مسائل مستضعفین عالم را از یادها ببرند،

ص: ۱۳۳

مسئله ی فلسطین را به فراموشی بسپرند، غصب یک کشور اسلامی را به فراموشی بسپرند؛

هدف ها اینها است. ا گر ما به قرآن و به هدایت قرآن تمسّک کردیم، خواهیم توانست بر این توطئه ها فائق بیاییم؛ ا گر به این مجاهدت ادامه دادیم، حتما پیروزی متعلق به ما خواهد بود. باید متمسّک به قرآن شد؛ دنیای اسلام احتیاج دارد به اینکه به حبل الله تمسّک کند، خود را محکم کند، ایستادگی خود را تضمین کند؛ امروز این احتیاج دنیای اسلام است.

ما نباید ضعیف باشیم، ما باید قوی باشیم. قوت فقط به سلاح نیست، قوت فقط به پول نیست؛ مبنای اصلی قوت، ایمان به خدا و پایداری است. خدای متعال [می فرماید]:

« فَمَنْ یَکْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَیُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَکَ بِالْعُرْوَهِ الْوُثْقَی لَا انْفِصَامَ لَهَا »(۱) ؛ ا گر ایمان به خدا بود و ا گر کفر به طاغوت بود، این تمسک به عروه ی وثقی است، این مایه ی قدرت است، مایه ی اقتدار است. در دنیای اسلام، این را ما باید ترویج کنیم؛ این را باید بخواهیم.

متأسفانه در دنیای اسلام کسانی هستند که به جای تمسّک به قرآن، تمسّک به طاغوت می کنند؛ آنهایی که سیاست های آمریکا را در این منطقه اجرا می کنند و برطبق میل و نظر و سیاست های آمریکا -که طاغوت اعظم آمریکا است، شیطان ا کبر آمریکا است- عمل می کنند، متمسّک به طاغوتند، کفر به طاغوت ندارند. شرط اول:« فَمَنْ یَکْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَیُؤْمِنْ بِاللَّهِ » کفر به طاغوت باید [باشد].

بیانات در دیدار قاریان و حافظان برتر مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵

ص: ۱۳۴

۱- سوره ی بقره، بخشی از آیه ی ۲۵۶.

اسلام آمریکایی

آنچه دیده می شود در دنیای اسلام این است که به نام اسلام، دشمنان اسلام در پوشش اسلام با اسلام مقابله می کنند؛ همان تعبیری که امام بزرگوار ما (رضوان الله تعالی علیه) فرمود: اسلام آمریکایی ، در مقابل اسلام ناب محمّدی. اسلام آمریکایی ، اسلامی است که با طاغوت می سازد، با صهیونیسم می سازد، در خدمت هدف های آمریکا قرار می گیرد، ظاهر آن هم اسلام است، اسم آن هم اسلام است، شاید بعضی از مراسم اسلامی را هم انجام می دهند؛ ا گرچه آن طوری که انسان می شنود - حاال ما اطّلاع خیلی دقیقی نداریم - این کسانی که به نام اسلام، با شکل تعصّب آمیزی در برخی از کشورها - اخیراً در عراق و قبال در برخی از جاهای دیگر - ظهور و بُروز پیدا کردند، خیلی هم پابند به احکام و شرایع اسلام دینی و وظایف دینی شخصی هم نیستند؛ اما آنچه مسلم است، در جهت کلی قطعاً ۱۸۰ درجه در جهت مخالف اسلام حرکت می کنند. اسلام همراهی با دشمنان دین را، ولایت دشمنان دین را، ولایت مستکبرین را جزو چیزهایی دانسته است که مؤمن باید از آن بر کنار باشد؛ «الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ »(۱) ؛ ا گر شما با نام اسلام، در راه طاغوت حرکت می کنید، کشف بکنید که این یای نیست، اسلام واقعی نیست، یک جای کار عیب دارد؛ اسلام، اسلام درست و حساب امروز این جور است. البّته انسان دست های دشمن را می تواند ببیند؛ باید باور کرد که

۱- سوره ی نساء، آیه ی ۷۶.

دست خبیث سرویس های امنیتی و جاسوسی رژیم های دشمن اسلام در ایجاد این جور قضایا و این جور بلواها برای مسلمان ها - حالا- یا مستقیم یا غیر مستقیم - نقش حتمی دارند؛ آنها هستند که دارند صحنه گردانی می کنند، کما اینکه انسان مشاهده می کند؛ نشانه ها و دالیل آنها هم آشکار است. ا گر امّت اسلامی با معارف قرآن انس داشته باشد،

بیشتر آشنا باشد، این جور حوادث کمتر پیش می آید. ارتباط و اتّصال دل ها به خدا مانع می شود از اینکه دل ها به راه خدا خیانت کنند؛ که امیدواریم این پیش بیاید.

بیانات در محفل انس با قرآن، ۸ تیر ۱۳۹۳

معیار دشمن شناسی

عزیزان من! امروز دنیای اسلام دچار گرفتاری های بزرگی است؛ می بینید، می شنوید، اطّلاع دارید؛ بزرگ ترین گرفتاری دنیای اسلام این است که متوجّه توطئه و دست خبیث دشمنان خود نیست؛ این یکی از بزرگ ترین یا بزرگ ترین گرفتاری دنیای اسلام است. آن کسانی که با اسلام بدند، آن کسانی که نام اسلام آنها را می رماند، آن کسانی که حاضرند به خاطر حفظ مطامع مادّ ی خود با هر دعوت حقی مبازره کنند و بجنگند - و اسلام دعوت

حقّی است که به حق و عدل دعوت می کند - اینها در دنیای اسلام بیکار نیستند، بخصوص بعد از پدید آمدن جمهوری اسلامی؛ بعد از آنکه در این نقطه ی حساس جغرافیای عالم، نظامی بر اساس اسلام تشکیل شد، توطئه ها شدید شد، پیچیده شد؛ امروز توطئه ها

ص: ۱۳۶

از گذشته پیچیده تر است؛ این را باید همه در دنیای اسلام بفهمند. ما را به جان هم می اندازند، برادران را در مقابل هم قرار می دهند؛ سیاست دشمنان اسلام این است که در کشورهای اسلامی در میان جوامع اسلامی و در امّت اسلامی برادرکشی و جنگ داخلی را به نیابت از خودشان به راه بیندازند؛ خودشان کنار بنشینند و شاهد این باشند که ما به جان هم افتادیم. خب، اینجا باید دشمن را شناخت، باید توطئه ی دشمن را فهمید، این کمبود دنیای اسلام است. در میان امّت اسلامی کسانی هستند که برای مقابله ی با برادران مسلمان خودشان با دشمنان اسلام دست به دست می دهند؛ امروز ما این را داریم؛ به شیطان نزدیک می شوند برای اینکه با برادران مسلمان خودشان بجنگند و مبارزه کنند و مقابله کنند؛ امروز کسانی هستند که حاضرند با رژیم صهیونیستی همکاری اسلام َکنند، برای اینکه برادر مسلمان خودشان را به خا ک بیندازند.« إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ »(۱)؛ ِبا شیطان می سازند، دست به دست هم می دهند و گمان باطلشان این است که در راه هدایت دارند قدم برمی دارند. اینها معیارهای قرآنی است، اینها معیارهای روشنی است که قرآن در اختیار ما قرار می دهد،اینها را باید بفهمیم؛ کی می توانیم بفهمیم؟ وقتی با قرآن انس داشته باشیم، وقتی دل خودمان را به روی قرآن باز کنیم.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۳ خرداد ۱۳۹۳

ص: ۱۳۷

۱- سوره اعراف، آیه ۳۰.

فریضه ی فوری قرآنی

یکی از دستورات قرآن این است که آحاد امت اسلامی با یکدیگر متحد باشند؛ دست در دست یکدیگر بگذارند: «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا »(۱). این خطاب به کیست؟ خطاب به ما است، خطاب به ملت ایران است، خطاب به ملت های مسلمان کشورهای اسلامی است، خطاب به همه ی مؤمنین به اسلام در سراسر دنیا است. ما به این عمل می کنیم؟

نقطه ی مقابل این آموزش قرآنی، آموزش استعماری است: اختلاف میان مسلمانان. یک عده، یک عده ی دیگر را تکفیر کنند، لعن کنند، خود را از آنها بری بدانند. این چیزی است که امروز استعمار می خواهد؛ برای اینکه ما با هم نباشیم. متأسفانه بعضی از دولت های اسلامی و حکومت های اسلامی فریب می خورند؛ آنها هم داخل بازی دشمن می شوند؛ فریب دشمن را می خورند، برای دشمن کار می کنند؛ گاهی دانسته، گاهی هم ندانسته.

امروز اتحاد و اتفاق بین مسلمانان، یک فریضه ی فوری است. ببینید از جنگ و اختلاف چه مفاسدی به وجود می آید؛ ببینید در دنیای اسلام، تروریسم کور به بهانه ی اختلافات مذهبی، چه فجایعی به راه می اندازد؛ ببینید با این اختلافاتی که بین ما مسلمانان به وجود آوردند، رژیم صهیونیستی غاصب چه نفس راحتی می کشد. هر وقتی کشورهای اسلامی و ملت های اسلامی بخواهند به هم نزدیک شوند، یک توطئه ای درست می کنند، یک حادثه ای به وجود می آورند. اینها باید چشم ما را باز کند، اینها باید ملت های مسلمان

ص: ۱۳۸

۱- سوره آل عمران، آیه ۱۰۳.

را بیدار کند، اینها باید چهره ی رؤسا و حا کمان بااخلاص را از حا کمان دست نشانده ی دشـمنان ممتاز کند. اینجا صـحنه ی امتحان است.

امروز هر حنجره ای که به وحـدت دنیای اسـلام دعوت کنـد، حنجره ی الهی است، ناطق من اهل است. هر حنجره ای و زبانی که ملت های مسـلمان را، مذاهب اسلامی را، طوایف گونا گون اسلامی را به دشمنی با یکدیگر تحریک کند و عصبیت ها را علیه یکـدیگر تحریک ّکنـد، ناطق من الشـیطان است. «من اصـغی الی ناطق فقـد عبـده فان کان الناطق عن الله فقد عبد الله و ان کان الناطق ینطق عن لسان ابلیس فقد عبد ابلیس» (۱). آنهایی که از زبان ابلیس حرف می زنند، خودشان و مستمعین خودشان را به طرف جهنم می برنـد؛خودشـان را هم دچار هلاکت می کننـد.«أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ .جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ »(۲)«يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ »(۳) که درباره ی فرعون است.

کسـانی که امروز دنیـای اسـلام را از اتحـاد و یکپـارچگی دور می کننـد - در حـالی که احتیـاج به یکپارچگی، امروز بیشتر از همیشه است - اینها به نفع شـیاطین کار می کنند، به نفع ابلیس ها کار می کنند. امروز می بینید دنیای غرب، دسـتگاه استعمار، گردانندگان

۱- بحارالانوار، ج ۲ ، ص ۹۴.

۲- سوره ابراهیم، آیات ۲۸ و ۲۹.

۳- سوره هود، آیه ۹۸.

کمپانی های نفتی و تجاری بزرگ دنیا، این کارتل ها و تراست ها، همه دارند پول خرج میکنند، نقشه ریزی می کنند برای اسلام ستیزی. قرآن را آتش می زنند، نام مبارک پیغمبر را مورد اهانت قرار می دهند، کاریکاتور درست می کنند، کتاب می نویسند، در پایتخت های بزرگ اروپا علیه مسلمان ها هیجانات قومی درست می کنند - می بینید دیگر؛ اینها چیزهای روشن و واضحی است - اینها معنایش چیست؟ معنایش اسلام ستیزی است.

امروز دشمنان غربی، علیه اسلام و مسلمانان، شمشیر را از رو بسته اند. خب، اینجا تکلیف مسلمان ها چیست؟ مسلمان ها باید به عناصر قدرت خودشان برگردند؛ مسلمان ها باید در درون خودشان عوامل اقتدار و توانایی را روزبه روز افزایش دهند. یکی از مهم ترین عوامل اقتدار، همین اتحاد و اتفاق است. این برای ما درس است، برای ملت های مسلمان درس است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۲

خدعه دشمنان

ما از این جلسات قرآنی، از این نشست و برخاست های قرآنی، از این مسابقات قرآنی، از این دعوت از قرآنیان سراسر کشور، هدفمان این است که به این مقاصد نزدیک بشویم؛ می خواهیم به قرآن نزدیک بشویم؛ نزدیکی معرفت و نزدیکی عمل؛ همت باید این باشد.

امروز دنیای اسلام تشنه ی عمل به قرآن است؛ و دشمنان اسلام این را نمی خواهند.

بدیهی است که دشمنان اسلام صریحاً نمی گویند ما دشمن قرآنیم یا دشمن اسلام-

«يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا »(۱) ؛ آنها با خدا هم خدعه می کنند، با بندگان خدا هم خدعه می کنند _ آن ها می گویند ما طرفدار اسلامیم، اما درست به همان نقطه ای که اسلام از ما می خواهد، به آن نقطه حمله می کنند.

امروز شما می بینید در بعضی از کشورهای اسلامی، طرح مسئله ی جهاد جرم است؛ در کتاب درسی نباید مسئله ی جهاد مطر ح بشود، در گفتگوهای کسانی که به نحوی با دستگاه های دولتی مرتبطند، اسم جهاد و اسم شهادت نباید مطرح بشود. به این چیزها و به عمل ما حمله می کنند. اتحاد اسلامی را ضربه می زنند، دل ها را نسبت به یکدیگر بدبین می کنند، مسئله ی سنی و شیعه، مسئله ی فرق گونا گون بین شیعیان، مسئله ی فِرق گونا گون بین اهل تسنن؛ اینها موضوع کارهای دشمنان اسلام است. نمی گوید من اسلام با قرآن مخالفم، اما با آنچه که محور تربیت و تعلیم قرآنی است، با او مخالفت می کند، که مثالش همین مثال وحدت است.

بیانات در دیدار جمعی از قاریان، ۳ مرداد ۱۳۸۸

جنگ همه جانبه

این جلسه و مراسم شما یک جنبه ی نمادین هم دارد که خیلی مهم است و آن، این است که قرآن باید محور اجتماع امت اسلامی و همه ی ملت های اسلامی باشد. ا گر ما

۱- سوره بقره آیه ۹.

-امت بزرگ اسلامی - مفاهیم و تعالیم قرآن را محور تجمع خودمان قرار دهیم، وضع دنیا و وضع امت اسلامی عوض خواهد شد.

امروز شما ملاحظه کنید؛ به وضوح می شود دید که جنگ همه جانبه ی بزرگی را علیه همه امت اسلام، و نه قسمتی از آن، راه انداخته اند. این جنگ هم ابعاد اقتصادی، سیاسی ، فرهنگی ، نظامی و امنیتی دارد و هم ابزار عظیم تبلیغاتی امروز را در اختیار دارد. آنچه شما امروز در فلسطین یا در عراق یا در افغانستان مشاهده می کنید، فقط جنگ علیه یک ملت نیست و ا گر با فلسطین می جنگند، در واقع با موجودیت اسلام در این منطقه می جنگند. ا گر رژیم صهیونیستی را با همه وجود می خواهند تأیید و تقویت کنند، برای این است که می خواهند یکپارچگی دنیای اسلام و قدرت آن را با مانع بزرگی مواجه کنند.

یکی از دالان های فتح دنیای اسلام، فتح فلسطین است و یکی از دالان های آن نیز حالا عراق شده است؛ می خواهند دنیای اسلام را قبضه کنند.

برای استکبار، مسئله اصلی ، دنیای اسلام است. آنها می خواهند دنیای اسلام را که بیش از یک میلیارد جمعیت دارد؛ بخش عظیمی از منابع مالی و منابع طبیعی مورد نیاز امروز را در اختیار دارد؛ روح جدید و حرکت و بیداری اسلامی، امروز آن را سرپا نگه داشته است، از بین ببرند. هدف آنها، دنیای اسلام است.

دنیای اسلام باید به فکر حفظ موجودیت اسلام و حفظ عزت امت اسلامی باشد. این، چگونه ممکن است؟ از راه قرآن. قرآن به ما همه چیز را تعلیم داده است. قرآن را باید

آموخت، قرآن را باید فهمید، قرآن را مثل نوشیدنی گوارا و مقوی باید نوشید و زندگی خود را با آن با طراوت و سرشار از نیرو و عزت کرد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره پانزدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۶ شهریور ۱۳۸۳

از بزرگ ترین حسنات

امروز در سراسر دنیای اسلام، هرکاری برای قرآن، و در جهت فهم قرآن و اشاعه ی قرآن انجام بگیرد، یکی از بزرگ ترین حسناتی است که می شود تصور کرد؛ این کار شما یک حسنه بود. نیت ها را خالص کنید برای خدا و دور از هواجس(۱) نفسانی و دور از انگیزه های گونا گون، تا ان شاءالله مورد قبول پروردگار قرار بگیرد و پیش خدای متعال مأجور باشید.

اسلام و این حرکت قرآنی در کشور ما بایستی ادامه پیدا کند؛ ما از قرآن دوریم؛ ما از قرآن بیگانه ایم؛ ما با مفاهیم قرآن ناآشنا ییم؛ باید کاری کنیم؛ آن قدر تلاش کنیم که مفاهیم قرآنی جزو مفاهیم رایج و گفتمان های عمومی ملّت های مسلمان و کشورهای ما قرار بگیرد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن، ۷ اردیبهشت ۱۳۹۶

ص: ۱۴۳

۱- آرزوها و خواهش ها.

محفل انس با برادران

یکی از محسّنات بزرگ این جلسات مسابقه ی قرآنی، اُنس برادران مسلمان از کشورهای مختلف با یکدیگر است. سیاست های مختلف استکباری خیلی سعی می کنند ماها را از هم جدا کنند و ملّت های مسلمان را نسبت به هم بیگانه کنند بلکه آنها را در مقابل هم قرار بدهند؛ ملّت های مسلمان باید درست عکس این عمل کنند؛ باید هرچه می توانند، از هر راهی که ممکن است، سعی کنند اُنس خودشان را با یکدیگر بیشتر کنند. یکی از راه ها، همین تشکیل این جور جلسات است. قرآن محور است، قرآن مشترک است، نعمت بزرگ الهی است برای همه ی مسلمان ها؛ از این سفره ی اطعام معنوی الهی، همه با هم باید استفاده کنند و این جلسات قرآنی، این مسابقات قرآنی، این فرصت را می دهد به همه که این کار را بکنند.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان برتر در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵

بستری برای روشنگری

آنچه وظیفه ی همه ی ملّت اسلام و همه ی امّت اسلام است، مبارزه برای روشنگری است؛

این در درجه ی اوّل. هم علما مسئولند، هم روشنفکران مسئولند، هم تحصیل کرده ها مسئولند، هم همه ی کسانی که منبری دارند، تریبونی دارند مسئولند که روشنگری کنند و حقایق دنیای اسلام را برای مردمی که نمی دانند بیان کنند؛ این روشنگری جهاد است.

ص: ۱۴۴

جهاد فقط شمشیر گرفتن و جنگ کردن در میدان قتال نیست؛ جهاد شامل جهاد فکری، جهاد عملی، جهاد تبیینی و تبلیغی، و جهاد مالی است. امروز به خاطر اینکه این فریضه را –فریضه ی تبیین را– ما درست انجام ندادیم، یک عدّه ای دچار گمراهی اند و به خیال اینکه برای اسلام دارند کار می کنند، علیه اسلام دارند کار می کنند؛ این گروه های تروریستی در منطقه ی ما که امنیّت را از ملّت های مسلمان سلب کرده اند، آسایش را از ملّت های

مسلمان گرفته اند؛ به جای دشمن، اینها دارند با مسلمان ها می جنگند. این گروه های تکفیری، گروه های نزدیک به وهابی ها کسانی هستند که زحمت دشمن را اینها به عهده گرفته اند، آن کاری که دشمن می خواهد بکند اینها دارند برای او انجام می دهند؛ بین مسلمان ها اختلاف ایجاد کرده اند. وقتی مسلمان ها با هم سرگرم جنگ شدند قضیّه ی اسلام فلسطین فراموش می شود؛ کما اینکه دارند قضیّه ی فلسطین را به فراموشی می سپرند.

باید تبیین کرد، باید روشنگری کرد، باید کار کرد؛ از این محافل قرآنی استفاده کنید، از این اجتماعات قرآنی استفاده کنید. شماها که از کشورهای مختلف آمده اید، ملّت های خودتان را ارشاد کنید، آگاه کنید؛ آنها را به تعلیم قرآن، به جهاد قرآنی، به تبیینی که قِرآن خواسته است [هدایت کنید]؛ « لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ »(1) ؛ اینها را برایشان بیان کنید، روشن کنید.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان برتر در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵

ص: ۱۴۵

۱- سوره ی آل عمران، بخشی از آیه ی ۱۸۷.

نسخه سعادت امت اسالم

ما از قرآن دور هستیم؛ امت اسلامی از قرآن دور است؛ زندگی ما، واقعیت های زندگی ما با حقایق قرآنی خیلی فاصله دارد! ما باید خودمان را نزدیک کنیم؛ و سعادت امّت اسلامی هم به همین وابسته است که خودش را به قرآن و مفاهیم قرآن و معارف قرآن و درس های قرآن نزدیک کند. یکی از راه ها همین است که قرآن مایه ی انس جوانان و مردم و زنان و مردان باشد. این هم یکی از برکات این مسابقات است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان برتر در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵

نمونه ای کوچکی از اتحاد

این جمعیتی که اینجا جمع شده اید و این مسابقاتی که راه انداخته اید، یک نمونه ای، یک نمودار کوچکی از اتحاد مسلمان ها است؛ اینها را قدر بدانید. این دور هم نشستن و این انس با یکدیگر و این ایجاد تفاهم را باید قدر دانست. می بینید همه عاشق قرآنید، همه دلبسته ی قرآنید، همه دلبسته ی وجود مبارک خاتم الانبیایید، همه کسانی هستید که دوست دارید با قرآن زندگی کنید و دوست دارید در قیامت با قرآن محشور شوید؛ این وجه اشتراک کوچکی نیست، این وجه اشتراک بزرگی است؛ این بیشتر از همه ی وجوه اختلاف است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۲

ص: ۱۴۶

آیات متفاوت

نکته ای که در تلاوت و تحفیظ قرآن خوب است شما به عنوان پیشکسوت به جوانان تذکر بدهید، این است که اگرچه همه ی آیات کریمه ی قرآن نور است، اما امروز جوانان به بخشی از آیات قرآن خیلی احتیاج دارند و آن، چیزهایی است که عزت اسلام و عزت جامعه ی اسلامی و توحید عملی جوامع اسلامی در آنهاست. جوانان ما در همه جای دنیای اسلام بایستی این گونه آیات را روان و حفظ باشند و از آنها درس بگیرند. حتّی من یک وقت به این ائمه ی جماعتی که در بعضی از کشورهای عربی و اسلامی، آیاتی را در قرائت نماز انتخاب می کنند، گفتم آیاتی را انتخاب بکنید که می تواند در سرنوشت ملت های اسلامی به طور ویژه اثر بگذارد.

اسلام البته مردم باید همه ی آیات الهی را یاد بگیرند و یاد هم می گیرند، لیکن بعضی از مفاهیم قرآنی وجود دارد که دست استعمار سعی کرده است ماها را از آنها دور نگه بدارد. ما را از جهاد دور نگهداشتند. ما را از این که کفار نباید بر مسلمین مسلط باشند، دور نگهداشتند.

ما را از آیاتی که وحدت مسلمین در آنها هست، دور نگهداشتند. همین آیاتی که الان تلاوت شد-«وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ »(۱)

و آیاتی که معنایش حا کمیت عملی اسلام بر زندگی جوامع است، بایستی همه ی مردم آنها را یاد بگیرند.

بیانات در دیدار جمعی از قاریان قرآن، ۱۶ خرداد ۱۳۷۰

ص: ۱۴۷

۱- سوره نساء، آیه ۶۴.

معلم فکر و اقتدار

قرآن را بخوانیم برای فهمیدن و در آن تدبر کردن و به آن عمل کردن. هم عمل در محدوده کشوردل خودمان و مملکت وجود شخصی خودمان و هم عمل در محیط جامعه اسلام.

قرآن به مسلمان فکر می دهد، راه ارائه می دهد، او را بیدار می کند، او را مقتدر و قوی می کند، به او قوت قلب می بخشد. اینها برکات قرآن است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره بیستم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۶ مهر ۱۳۸۲

غفلت های ما

ما دو غفلت داریم: یکی غفلت از این که قرآن وسیله ی اجتماع ما مسلمانهاست. دوم، غفلت از باور به مفاهیم قرآنی و اعتراف به آنچه که خدای متعال به ما در قرآن کریم وعده کرده است. وعده های الهی را هم باید باور کنیم. اگر وعده های الهی را باور کردیم، آن وقت راه به سوی عزت، به سوی وحدت، به سوی اقتدار در مقابل امت اسلامی باز خواهد شد، امت اسلام از عقب ماندگی نجات پیدا خواهد کرد.

همین آیاتی که الان این استاد محترم مصری تلاوت کردند: «إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ »(۱) ؛ اگر خدا شما را نصرت بکند، هیچ قدرتی بر شما غلبه نخواهد کرد. « وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ

۱- سوره آل عمران، آیه ۱۶۰.

فَمَنْ ذَا الَّذِی یَنْصُرُکُمْ مِنْ بَعْدِهِ »(۱) ؛ ا گر خدا شـما را نصرت نکند، کمک نکند، کی به شما کمک خواهد کرد؟ یک سطر درخشان است. این را ملت ها بنویسـند، پرچم کنند، بزنند جلو چشـمشان، بالای سرشان.«إِنْ یَنْصُرْکُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَکُمْ» ؛ ا گر خدا شما را یاری کند ، هیچ قدرتی بر شما غلبه نمی کند. چه کار کنیم که خدا ما را یاری کند؟ این یک مسئله است. چه کار کنیم که نصرت خدا شامل حال ما بشود؟ این را هم خود قرآن به ما گفته:« إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ یَنْصُرْکُمْ »(۲)

«وَلَیَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ یَنْصُرُهُ»(۳)

؛ شـما خدا را نصرت کنید، دین خدا را نصرت کنید، برای خدا قیام کنید، خدا شما را نصرت خواهد کرد. هر جا ملت ها برای دین خدا قیام کردند، نیروشان را آوردند وسط صحنه، خدای متعال آنها را نصرت کرد. و وقتی خدا آنها را نصرت کرد، دیگر هیـچ کس نتوانست بر اسـلام آنها غلبه پیـدا کنـد. ما نمونه اش را در خودمان دیدیم. ما آزمودیم، تجربه کردیم که « إِنَّ اللَّهَ لَا یُغَیِّرُ مَـا بِقَوْمٍ حَتَّی یُغَیِّرُوا مَا بِأَنْفُسِـهِمْ»(۴) . این را مـا ملت ایران آزمـایش کردیم؛ این را در عمـل آزمـودیم. در خودمـان تغییر ایجـاد کردیم، خـدای متعـال هم اوضـاع ما را تغییر داد. عجیب هم این است که ا گر یک قـدم ما برداریم، خـدا ده قـدم برمی دارد.

ص: ۱۴۹

۱- همان.

۲- سوره محمد، آیه ۷.

۳- سوره حج، آیه ۴۰.

۴- سوره رعد، آیه ۱۱.

ما اندکی خودمان را تغییر دادیم، خدا مبالغی به ما کمک کرد، اوضاع ما را تغییر داد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات قرآن، ۱۴ تیر ۱۳۹۰

معیار معرفت و عمل

قرآن برای عمل کردن است. قرآن برای فهمیدن و اندیشیدن است. اینهمه در دنیای اسلام گرفتاری برای چیست؟ چرا امت اسلامی با این عظمت ضعیف است؟ چرا؟ چرا برادران مسلمان در سراسر دنیا دل هایشان و دست هایشان با هم نیست؟ چرا؟ مگر این قرآن نگفته است: «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا » مگر این قرآن نفرموده است؟که « وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ » ؟ چرا امت اسلامی عزّتی را که شایسته اوست، امروزَ در دنیا ندارد؟ چرا؟ چرا ما در علم عقبیم؟ در جایگاه سیاست و تدبیر مسائل جهانی ، چرا امت اسلامی عقب است؟ علت این است که به قرآن عمل نمی کنند؛ علت این است که قرآن - برخلاف ادعاهای ما- معیار و محور معرفت و عمل ما نیست. هر مقداری که به قرآن عمل کنیم، همان قدر اثرش را خواهیم دید.

ما در جمهوری اسلامی ایران سعی کردیم به تعالیم قرآن عمل کنیم؛ قدری موفق شدیم.

به همان اندازه خدای متعال بالمعاینه به ما اثر این عمل کردن را نشان داد. در کار خدای متعال خلف وعده نیست: «وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا »(۱) . ا گر خدای متعال به مؤمنین وعده

۱- سوره نساء، آیه ۱۲۲.

نصرت می دهد، وعده استخلاف در ارض می دهد، وعده عزت می دهد، این وعده ها راست است. علت اینکه ما این وعده ها را در عرصه زندگی خودمان نمی بینیم، این است که به شرایط الهی عمل نمی کنیم؛« وَأَوْفُوا بِعَهْدِی أُوفِ بِعَهْدِکُمْ »(1) ؛ شما با پیمان من، به امر من عمل بکنید، من هم به آن پیمان عمل می کنم؛ خدای متعال این جوری گفته دیگر. این درس بزرگ ماست.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره بیست و ششم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۳ مرداد ۱۳۸۸

مفاهیم نجات بخش

ما معارفی در قرآن داریم، مفاهیمی در قرآن داریم که این مفاهیم حقیقتاً سازنده ی اسلام زندگی مقتدرانه و عزتمندانه ی امت اسلامی است؛ حقیقتاً مایه ی نجات امت اسلامی از گرفتاری ها است؛ در قرآن این مفاهیم را داریم. برای اینکه این مفاهیم مورد عمل قرار بگیرد و تحقق پیدا کند، اوّل باید این مفاهیم را جزو بیّنات افکار جامعه ی اسلامی قرار داد و کاری کرد که برای جامعه ی اسلامی این مفاهیم قطعی و روشن بشود که هیچ چیزی جلوی آن را نتواند بگیرد. ما در این مرحله هنوز گرفتاریم، ما در این مرحله هنوز مشکل داریم؛ باید کاری بکنیم که این مفاهیم در جامعه ی اسلامی تبدیل بشود به مسلمات فکری، به رایج ترین افکار مشترک بین همه ی قشرهای مردم؛ این کاری است که باید در

۱- سوره بقره ، آیه ۴۰.

زمینه ی قرآن انجام بگیرد. این جلسات و این نشستن ها و این تلاوت ها و این حفظ ها -که همه ی اینها لازم و حسنه است- مقدمه ی آن فهم عمومی و درک عمومی است.

حالا من یکی از این مفاهیم را من باب نمونه عرض بکنم. فرمود:« فَمَنْ یَکْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَیُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَکَ بِالْعُرْوَهِ الْوُثْقَی لَا انْفِصَامَ لَهَا »(۱)

؛ این یک معرفتی است، این یک اصل است؛ کفر به طاغوت و ایمان به خدا. یعنی ما همه ی عالم وجود را تقسیم می کنیم به دو قسمت: یک قسمت منطقه ی نفوذ طاغوت است، باید به آن کفر ورزید؛ یک قسمت منطقه ی نفوذ الله است، باید به او ایمان آورد، باید او را باور کرد؛ هویّت ایمانی در مقابل هویت کفر. این به معنای این نیست که ما دائم بایستی با هر کسی که در هویّت کفر است بجنگیم؛ این معنایش مقاتله نیست؛ این معنایش عدم ارتباط هم نیست؛ این معنایش [عدم] تبادل معلومات هم نیست؛ این معنایش استقلال هویّت

ایمانی و مرزبندی هویّت ایمانی است تا [انسان] بتواند در مقابل هویّت طاغوت و هویّت کفر، خودش را حفظ کند، نگه دارد، تکمیل کند، رو به پیشرفت حرکت کند.

امروز گرفتاری امت اسلامی در چیست؟ در تسلط فرهنگ غربی بر او است، در تسلط اقتصاد غربی بر او است، در تسلط سیاست غربی بر او است؛ گرفتاری ها اینها است. امروز در بسیاری از کشورهای اسلامی چیزی به نام هویّت اسلامی وجود ندارد؛ بله، مردم مسلمانند، نماز هم می خوانند، روزه هم می گیرند، شاید زکات هم می دهند اما مجموعه ی

۱- سوره بقره، آیه ۲۵۶.

جامعه، هویّت اسلامی ندارد؛ یعنی یک شخصیّتی، یک حقیقتی قرار گرفته ی در مقابل حقیقت کفر و حقیقت طاغوت وجود ندارد. لذا شما می بینید آنها دخالت می کنند؛ در فِرهنگ اینها دخالت می کنند، در باورهایشان دخالت می کنند، در اقتصادشان دخالت می کنند، در روابط اجتماعی شان دخالت می کنند، سیاست هایشان را در مشت می گیرند.

آن وقت نتیجه این می شود که چون درون مجتمع اسلامی و امت اسلامی هویت واحدی وجود ندارد، دعوا به وجود می آید، جنگ به وجود می آید، تنافر به وجود می آید، عدم تفاهم به وجود می آید؛ این[جوری] می شود. امروز دنیای کفر درصدد مضمحل کردن و نابود کردن این هویّت است؛ هرچه از این هویت در هر نقطه ای از دنیا باقی مانده، این را می خواهند از بین ببرند. این یک اصل اسلامی است؛ « فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ »(۱)؛ این یک حقیقت است.

این حقیقت را اگر چنانچه ما درست بفهمیم، به آن پایبند باشیم، آن را دنبال کنیم، آن را به صورت یک فهم عمومی در جامعه ی اسلامی و امت اسلامی دربیاوریم، شما ببینید چه تحولی اتفاق می افتد! شما ببینید همین یک حقیقت، که صدها حقایق ازاین قبیل در قرآن وجود دارد، چه تحوّلی در دنیای اسلام به وجود می آورد! اگر همین یک امر را، همین یک معرفت را درست بفهمیم و باور کنیم و گسترش بدهیم، ببینید چه اتفاقی می افتد!

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن، ۷ اردیبهشت ۱۳۹۶

ص: ۱۵۳

۱- سوره ی بقره، بخشی از آیه ی ۲۵۶.

اندازه گیری با شاخص های قرآنی

امت قرآن باید خود را با شاخص های قرآنی اندازه گیری کند. ا گر دیدند که با این شاخص ها فاصله دارند؛ سعی کنند این فاصله را کم کنند، پیش بروند. قرآن کتاب علم است، کتاب حکمت است. امت اسلامی باید عالم باشند حکیم و فرزانه باشند. بر علم خود، بر حکمت خود باید روز به روز زیاد کنند. راه قرآن، راه علم راه مجاهدت، راه تقوی، راه رحمت به مردم، مهربانی با انسان ها، اینها راه قرآن است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره نوزدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۶ مهر ۱۳۸۱

راه نجات همه

عزیزان من! ملت ایران به همان اندازه ای که به قرآن نزدیک شده است، به عزت نزدیک شده است؛ به نجات نزدیک شده است؛ به رستگاری نزدیک شده است؛ به نصرت نزدیک شده است. راه نجات همه ملت های دنیا نزدیکی به اسلام و به قرآن است. راه نجات فلسطین نیز همین است. شما ببینید؛ پنجاه سال است که یک حکومت غاصب در کشورفلسطین تشکیل شده است. در طول این مدّ ت، مبارزاتی هم انجام گرفت، لیکن به نهایت نرسید. چرا؟ چون در این مبارزات، دین خدا، ایمان اسلامی و حکم قرآنی ملاک نبود. امروز ملت فلسطین با نام اسلام علیه دشمن مبارزه می کند و این مبارزه در ارکان دشمن تزلزل ایجاد کرده است. ا گر مسلمان ها به آنها کمک کنند - که این وظیفه قرآنی

همه است - یقیناً این راه کوتاه خواهد شد. ا گر مسلمان ها هم کمک نکنند، خود آنها مقاومت و ایستادگی کنند، باز هم پیروز خواهند شد؛ منتها پیروزی در حال غربت و تنهایی سخت تر است؛ مثل ملت ما که تنها ایستادگی کرد و شرق و غرب با او مخالفت کردند.

در جنگ تحمیلی علیه ما، همه مرا کز قدرت علیه ما شدند. ما غریبانه مقاومت کردیم؛ غربت را تحمل کردیم؛ اما از مقاومت دست برنداشتیم و خدای متعال ما را پیروز کرد.

ملت فلسطین نیز همین طور است. برای رفتن در فضای زندگی شایسته انسان، مبارزه لازم است. وظیفه همه مسلمان هاست که در این مبارزه سهیم شوند و به آن قطعه از پیکر اسلامی که در دست دشمن است، یاری برسانند تا بتوانند آن را پس بگیرند. یک مصداق از عمل به قرآن این است. ا گر مسلمان ها به همین یک قانون و به همین یک اسلام دستور عمل کنند، بسیاری از کارها اصلاح خواهد شد.

بیانات در مراسم اختتامیه مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم، ۹ آبان ۱۳۷۹

راه رسیدن به عزت الهی

به شما جوانان عزیز توصیه می کنم انستان را با قرآن زیاد کنید؛ آن کسانی که با قرآن ارتباط پیدا کردند، قدر این ارتباط را بدانند؛ کسانی که قرآن را حفظ کردند، قدر این حفظ قرآن را بدانند؛ این جواهر قیمتی را برای خودشان نگه دارند؛ آن کسانی که با تلاوت قرآن مأنوسند، این رشته ی مبارک را از دست ندهند، رها نکنند؛ آن کسانی که با

قرآن مرتبطنـد، تدبّر در قرآن را، تدبّر در معانی قرآن را، تعمق در مفاهیم قرآنی را، هدف خودشان قرار بدهند؛ اینها چیزهایی است که ما را قدم به قدم به قرآن نزدیک می کند. ا گر با قرآن مأنوس شدیم، به قرآن نزدیک شدیم، مفاهیم قرآنی در دل ما توانست اثر بگـذارد، آن وقت می توانیم امیـدوار باشـیم که امت اسـلام عزّت وعـده داده شـده ی از سوی خـدای متعال را [به دست خواهـد آورد]: «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ »(1) ؛ این عزّت را آن وقت‌خـدا به امّت اسـلامی خواهد داد. اگر با قرآن مأنوس شدیم، آثار و برکات آن اینها است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۳ خرداد ۱۳۹۳

شعارهای قرآنی

و امروز برادران عزیز! خواهران عزیز! دنیای اسلام تشنه و محتاج حقایق قرآن است.

یک روزی بود که در کشورهای اسـلامی، از شـرق اسـلامی تا غرب اسـلامی، ا گر جوانانی، برجسـتگانی می خواستند صدای آزادی خواهی بلنـد کننـد، مکاتب چپ را مطر ح می کردنـد، شـعارهای سوسـیالیستی و کمونیستی می دادند. امروز در دنیای اسـلام، از شـرق اسـلام تا غرب اسـلام، ا گر کسانی بخواهند شـعار عدالت بدهند، شـعار آزادی و اسـتقلال بدهند، شعار عزّت بدهند، قرآن را سر دست می گیرند؛ این خیلی باارزش است؛ و درست هم همین

است. به قرآن باید نزدیک شویم، با قرآن انس پیدا کنیم. البته حرف زدن، آسان است؛

۱- سوره مبارکه المنافقون آیه ۸.

عمل کردن، سخت است؛ مجاهدت لازم دارد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱۸ خرداد ۱۳۹۲

درس هایی از قرآن

امروز دنیای اسلام احتیاج دارد به فهم معارف اسلامی. امروز دنیای اسلام احتیاج دارد به درسی که قرآن به ملت ها داده است برای استقامت، ایستادگی، حیات طیبه و عزت اسلامی برای ملت ها. درس های قرآن در این زمینه، درس های حیات بخشی است؛ ما به این درس ها احتیاج داریم. همین اندازه که شعاع مفاهیم اصلی قرآن در کشورهای اسلامی پرتوافکن شده است، شما می بینید جهت حرکت های مردمی، جهت اسلامی اسلام است. در گذشته اینجور نبود. در گذشته، هر جا یک حرکت اجتماعی در کشورهای اسلامی اتفاق می افتاد، جهت، جهت تفکر چپ و تفکرات مارکسیستی و سوسیالیستی بود؛ اما امروز هرجا حرکتی اتفاق می افتد، جهت، جهت اسلامی است.

البته این حرکت ها دشمنان غدار بی رحم سبُعی دارد. امروز استکبار جهانی، دشمن خونی ِو بجد ایستاده ی حرکت های اسلامی است. آمریکا در مقابل این حرکات، بجد ایستاده است؛ صهیونیسم در مقابل این حرکات، بجد ایستاده است و مقاومت می کنند. بلاشک دشمن نمی نشیند که ملت های مسلمان طبق برنامه ی اسلام و نقشه ی اسلام هر کار می خواهند، بکنند؛ مقاومت می کند.

ص: ۱۵۷

حرف این است که قرآن به ما آموخته است که ا گر شما صبر کنید، ایستادگی کنید، جای خودتان را تغییر ندهید، جهت خودتان را تغییر ندهید، شما پیروزید؛ این درس قرآن است. قرآن به ما می گوید ا گر به این راه و به این هدف ها ایمان داشته باشید و در راه این ایمان حرکت کنید، بدون شک شما پیروز هستید؛ این درس قرآن است؛ این را باید ملت های مسلمان یاد بگیرند، این را باید ملت های مسلمان باور کنند؛ ا گر باور کردند، بر پیچیده ترین تجهیزات نظامی و اطلاعاتی دشمن پیروز خواهند شد؛ ا گر سستی کنند، ا گر احساس ضعف کنند، ا گر توکلشان به خدای متعال ضعیف شود، ا گر به لبخند دشمن،

به ترفند دشمن اعتماد کردند، یقینا شکست خواهند خورد.

امروز دنیای اسلام به این درس ها نیاز دارد. برای گسترش این درس ها، بهترین وسیله، بهترین کتاب، خود قرآن کریم است. لذا هرچه ما بتوانیم در میان ملت ها، در میان ملت خودمان، در میان ملت های مسلمان، انس با قرآن را که با تدبر همراه باشد، با قبول و باور وعده ی الهی همراه باشد، منتشر کنیم و گسترش بدهیم، به بیداری ملت ها کمک کرده ایم؛ این یک وظیفه است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۴ تیر ۱۳۹۱

وحدت آفرین

ما مسلمان ها عوامل اتحاد زیادی داریم، یکی اش و شاید اهمش قرآن است. همه ی مسلمین، همه ی ملت های مسلمان در مقابل قرآن خاضعند؛ از قرآن می خواهند درس بگیرند؛ می خواهند خود را به قرآن نزدیک کنند. این خیلی فرصت مهمی است. دشمنان اسلام و دشمنان قرآن سعی کرده اند بین ملت های مسلمان فاصله بیندازند، آن ها را از هم جدا کنند، گاهی حتی آنها را روبه روی هم قرار بدهند و دشمن هم وانمود کنند. این ناشی است از غفلت از قرآن. وقتی ملت های مسلمان، همه این کتاب آسمانی ، این پیام آسمانی، این هدیه ی عظیم الهی را قبول دارند، چه چیزی بهتر از این وسیله ی اجتماع و اتحاد؟ همه بنشینیم سر این سفره ی معنوی؛ همه استفاده کنیم از این مایه ی عزت اسلام و قدرت اسلامی و الهی.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات قرآن، ۱۴ تیر ۱۳۹۰

همدلی در اصول

[دشمنان مخالفت صریح با قرآن نمی کنند] نمی گوید من با قرآن مخالفم، اما با آنچه که محور تربیت و تعلیم قرآنی است، با او مخالفت می کند، که مثالش همین مثال وحدت است. چقدر خیرخواهان زحمت می کشند که بین برادران در دنیای اسلام اتحاد ایجاد کنند، یک وقت می بینیم از یک جا بمبی منفجر شد ــ بمب ضد وحدت ــ یا از آن طرف

یا از آن طرف؛ فرقی نمی کند.

این چیزهاست که بایستی ما بیدار باشیم، هشیار باشیم. ما مردم ایران هم همین جور.

ما آنچه که می گوییم، برای دیگران نیست؛ در درجه ی اول برای خودمان است. خود ما هم باید وحدت را حفظ بکنیم. ببینید همین آیاتی که الان خواندند: « وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا » برادر شُدید با هم-«وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا»؛ اسلام شما را از آتش تفرقه نجات داد. فراموش کردید؟ هی این به آن ایراد بگیرد، آن به این ایراد بگیرد؛ فروع را اصل بکنیم، اصول را فراموش کنیم، هی اختلاف بین ما بیفتد. اینکه قرآن می گوید: «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا »(1) ، یعنی همه با هم اعتصام به حبل الله بکنید، خوب، این «همه» در سطح ِ واحدی که نیستند؛ بعضی ایمانشان قوی تر است، بعضی ایمانشان ضعیف تر است، بعضی عملشان بهتر است، بعضی عملشان متوسط تر است؛ در عین حال خدای متعال به همه خطاب می کند. می گوید اعتصام به حبل الله را جمیعاً بکنید، با هم بکنید. تو بگویی من جدا گانه اعتصام به حبل الله کردم و دیگری نه؛ او ــ دیگری ــ باز بگوید من جدا گانه اعتصام به حبل الله کردم، این طرف را نه؛ اینکه نمی شود. همدیگر را تحمل کنید. اصولی هست، محورهایی هست؛ اصل این است که در این اصول همدل باشیم.

بیانات در دیدار جمعی از قاریان، ۳ مرداد ۱۳۸۸

ص: ۱۶۰

۱- سوره مبارکه آل عمران آیه ۱۰۳.

باز گشت به قرآن

من فقط یک کلمه عرض می کنم و آن این است که مسلمان های عالم باید با توجه به این همه دشمنی ای که با آنها می شود، به قرآن بیشتر توجّه کنند. علاج دردهای ما قرآن است.

ما هرچه ضعف و ذلّت و عقب افتادگی در دنیای اسلام مشاهده می کنیم، ناشی از دوری از قرآن است. باید همه ــ هم ما و هم دیگر کشورهای اسلامی ــ به قرآن نزدیکتر شویم.

اوّلین توصیه قرآن، توحید و توجّه به خدا و شکستن بت های زر و زور ــ به هر شکل که هستند ــ است. توصیه ی دیگر قرآن به مسلمان ها، اتحّاد کلمه ی آنهاست. ا گر ما نهی قرآن را ــ که می گوید «و لا تفرقوا» ــ مورد توجه قرار ندهیم و به بهانه های مختلف بین خود اختلاف و تفرقه ایجاد کنیم و امت اسلامی را قطعه قطعه و جدا جدا کنیم، نتیجه همین وضعی می شودکه ملاحظه می کنید:دشمن به قطعه ای از پیکر اسلامی حمله می کند،دیگر قطعه ها انگارنه انگار! در حال خواب خوش هستند!

این جدایی است. باید به قرآن برگردیم. برگشتن به قرآن، فقط به تلاوت و حفظ آن نیست. تلاوت و قرائت و حفظ قرآن، مقدّمه ی فهم و عمل است.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره هجدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲۶ مهر ۱۳۸۰

نسخه آرامش بخش

امروز جوامع بشری در اقصی نقاط عالم، به خاطر دوری از معنویت، دوری از حقیقت انسانیت، دوری از اخلاق و دوری از خدا، وضعی پیدا کرده اند که این همه پیشرفت مادّ ی

هم نمی توانـد آنهـا را خوشبخت کنـد. چرا؟ مگر امروز بشـر از همیشه ثروتمنـدتر و عـالم تر نیست؟ مگر امروز بشـر، بیش از همیشه با ابزارهای آسان کننده زندگی مواجه نیست؟

پس چرا زنـدگی این قـدر تلخ است؟! چرا این همه اختلاف در عالم هست؟ چرا این همه جنگ هست؟ چرا این همه نامردمی هست؟ چرا جوانان در ثروتمندترین کشورهای

عالم، احساس خوشبختی نمی کنند؟ آیا بشـر برای خوشبختی چه چیزی لازم دارد که در اختیارش نیست؟ جواب، یک کلمه است: بشـر، پیـام انبیـا را کم دارد؛ بشـر، نسـخه آرامش بخش و آسایش بخش انبیا را در دست نـدارد، یا به آن عمل نمی کند .بدبختی ها این جاست. این قرآن، کامل ترین نسخه ها را در اختیار دارد.

ما مردم ایران، به بخشـی از این کتاب مقدّ س عمل کردیم. چه کسـی می تواند بگوید ما مردم ایران به همه اسـلام عمل کرده ایم؟ مگر می شود چنین ادعـایی کرد؟! مـا گوشه ای از اسـلام را تمسّک کردیم، چسبیـدیم و عمل نمودیم؛ نتیجه این شـد که خودمان را از ذِلّت متابعت استکبار، خالص کردیم.

عزیزان من! امروز در دنیـا در قضایـای مهمّ جهانی، حرف، حرف قلـدران آمریکا و امثال آنهاست! نگاه کنیـد ببینیـد دیگر! در بـاب خاورمیـانه، در بـاب افغانسـتان، اروپـا، آمریکـای لاتین و آفریقـا، در بـاب اقتصاد و درباب نفت، حرف، حرف آنهاست. بسـیاری از دولت هـا و ملّت ها از روی ناچاری، از این فرمان قلـدرانه تبعیّت می کننـد. ما ملت ایران در تمام قضایای خودمان، آنچه به قضایای داخلی مربوط است، آنچه به دولت مربوط است، آنچه

بـه اقتصـاد، به سـیاست خـارجی و به خاورمیـانه مربـوط است، و آنچه به گرفتن دوست و دشـمن مربـوط است - در تمـام این قضایا- نظر و رأی مستکبرین فضول مداخله کننده را دانستیم و به آنها گفتیم «نه»!...

عزیزان من! یک قـدم که در راه خـدا برمی داریـد، خدا کمک می کند، خدا هدایت می کند،خدا درها را باز می کند: «وَمَنْ یَتَّقِ اللَّهَ یَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا .وَیَرْزُقْهُ مِنْ حَیْثُ لَا یَحْتَسِبُ وَمَنْ یَتَوَکَّلْ عَلَی اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ »(۱)در دعای سیدالساجدین(علیه السّلام) می خوانیم: «و ان الرّاحل الیک قریب المسافه»؛ به طرف خدا که بروید، راه نزدیک است. «و انک لا تحتجب عن خلقک».

بیانات در دیدار شرکت کنندگان دوره پانزدهم مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۱ آذر ۱۳۷۷

وظیفه ی مضاعف قراء

بله، گفتیم دنیای اسـلام امروز دچار ضـعف های زیادی است اما خوشـبختانه حرکت به سمت اسلام و قرآن در جوامع اسلامی شروع شـده. این بیـداری اسـلامی که در کشورهـای منطقه خودش را نشان داد، از بین رفتنی نیست؛ این بیـداری وجود خواهد داشت، خواهـد مانـد و آثار خودش را ان شاءالله نشان خواهـد داد. بیـداری اسـلامی یک حقیقتی است؛ این حقیقت ان شاءالله خودش را به طور روزافزونی نشان خواهد داد. البّته علما

۱- سوره طلاق ، قسمتی ازآیات ۲ و۳.

وظیفه ی مضاعف دارند؛ روشنفکران وظیفه ی مضاعف دارند؛ نویسندگان، دانشجویان، دانش پژوهان از جمله شما قرّاء که مورد توجّه مردم هستید، وظیفه ی مضاعف دارید؛ بایستی بتوانید مردم را امیدوار کنید به آن راهی که قرآن شما را به آن بشارت می دهد.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان سی و دومین دوره مسابقات بین المللی قرآن کریم، ۲ خرداد ۱۳۹۴

دعا از رهبر قرآنی

پروردگارا ! اسلام و مسلمان ها را در هر جای دنیا که هستند، منصور و سرافراز کن.

پروردگارا ! امّت اسلامی را متّحد و یکپارچه کن.

پروردگارا ! همه ما را، همه ملت ایران را، همه امت اسلامی را با قرآن مأنوس و از قرآن قدردان فرما.

پروردگارا ! دل های ما را که از محبّت قرآن پُر است، از معارف قرآن هم پُر کن.

بیانات در مراسم اختتامیه مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم، ۹ آبان ۱۳۷۹

ص: ۱۶۴

فصل پنجم: مسابقه

اشاره

ص: ۱۶۵

توضیح مسابقه

با سالم خدمت شما خوانندۀ گرامی؛ پیش از پاسخ به سؤالات مسابقۀ بزرگ «حرف هایی از جنس نور» به نکات زیر توجه فرمایید:

۱. منبع سؤالات طرح شده از کتاب «حرف هایی از جنس نور» می باشد و طبق مطالب کتاب تصحیح خواهد شد.

۲. به برندگان مسابقه به قید قرعه جوایز ارزشمندی اعطا خواهد شد.

۳ . شرکت برای عموم علاقه مندان بالای ۱۲ سال آزاد است.

۴ . شمارۀ گزینه های صحیح را در قالب یک عدد ۱۴ رقمی از چپ به راست، به سامانۀ

پیامکی ما به شماره ۳۰۰۰۱۹۶۶ ارسال فرمایید.

۵ . مهلت ارسال پاسخنامه حدا کثر تا تاریخ ۱۳۹۷/۰۳/۰۷ می باشد و اسامی برگزیدگان در تاریخ ۱۳۹۷/۰۳/۲۶ مصادف با عید سعید فطر در سایت مرکز فرهنگی پژوهشی به نشانی www.mfpo.ir و نیز سایت معاونت فرهنگی و اجتماعی به نشانی

www.mfso.ir اعلام خواهد شد.

۶ . برندگان، دو هفته بعد از اعلام نتایج فرصت دارند مشخصات درخواستی را از طریق سامانه پیامکی ارسال نمایند، در غیر این صورت از لیست برندگان کنار گذاشته

خواهند شد.

ص: ۱۶۶

پرسشنامه

یک) چرا باید قرآن را دائم خواند؟

۱. همیشه مورد نیاز است، تأثیر آن تدریجی است و هدایت او آخر ندارد.

۲ . هرچه از قرآن فرا بگیریم، باز یک باب دیگری هست که گشوده شود و مجهول دیگری هست که معلوم بشود.

۳. هر دو مورد

دو) قدم اوّل برای عمل کامل به قرآن چیست؟

۱. اندیشیدن در مفاهیم قرآنی

۲. آشنایی با متن قرآن

۳. پیاده کردن مفاهیم قرآنی در واقعیت زندگی

سه) مراد از تدبر در قرآن کدام گزینه است؟

۱. فهمیدن مراد و پرهیز کردن از سرسری نگریستن در قرآن

۲. تفسیر کردن و تعبیر کردن

۳. مفاهیم قرآنی را به صورت سطور قطعی و مجسم برنامه ی زندگی در مقابل چشم نگه داشتن

ص: ۱۶۷

چهار) انس کدام دسته با قرآن بسیاری از مشکلات جامعه را حل خواهد کرد؟

۱. انس دولتمردان با قرآن

۲. انس جوانان با قرآن

۳. انس بانوان با قرآن

پنج) چه امری بزرگ ترین سهم را در گسترش فرهنگ قرآنی و آ کنده شدن فضای اجتماعی به معارف این فرهنگ دارا می باشد؟

۱. حفظ قرآن

۲. تلاوت قرآن

۳. برگزاری جلسات تفسیر

شش) آشنایی قاری با مضمون آیه چه برکاتی دارد؟

۱. خود قاری در هنگام خواندن تحت تأثیر قرار می گیرد و در لحن و در صدا و نغمه و حتّی در حرکات ظاهری او اثر می گذارد.

۲. روی مخاطب و جلسه تأثیر می گذارد.

۳. هر دو مورد

ص: ۱۶۸

هفت) کـدام قـاری منهـای مسأله ی صـدا و کیفیت ادای حروف و کلمات، کلمات قرآنی را جان می داد و احساس متناسب با مقتضای آیه را به مخاطب می بخشید؟

۱. شیخ عبدالفتاح

۲. شیخ مصطفی اسماعیل

۳. مرحوم منشاوی

هشت) «بنـده ا گر از موجودی هـای معنوی چیزی داشـته باشم که نـدارم، ا گرمی داشـتم حاضـر بودم بـدهم و ... را در مقابل بگیرم.»

۱. حفظ قرآن

۲. تلاوت قرآن

۳. معلمی قرآن

نه) چرا باید قهرمانان قرآنی را احترام کرد؟

۱. تا همه قرآن را بیاموزند و قرآن در خانه ها، بین بچه ها، بین بزرگ ها، بین زن ها و مردها رواج پیدا کند.

۲. برای عمل به رویه و سنت معمول و متعارف در تجلیل از قهرمانان و نخبگان

۳. به جهت الگوآفرینی در عرصه فعالیت های قرآنی

ص: ۱۶۹

ده) رژیم کافر ملحد معاند پهلوی چگونه دوری از قرآن را در ایران رقم زد؟

۱. مکتب خانه هایی که بچه ها قرآن را در آن جا یاد می گرفتند به کلی از بین بردند و در مدارس جدید هم قرآن خوانی به آن شکل شروع نشد و آموزش قرآن در برنامه ها نبود.

۲ . در مدارس پهلوی، درس موسیقی می دادند ، اما ازآموزش قرآن خبری نبود.

۳. مجموعه های روشنفکری و مجموعه های دانشگاهی با قرآن فاصله داشتند و در بین تحصیل کرده های آن زمان، کسی که با قرآن انسی داشته باشد، آشنایی ای داشته باشد واقعا به چشم نمی خورد

یازده) بزرگترین قلم از اقلام عمل به قرآن کدام یک می باشد؟

۱. شکفتن گل های قرآنی از سرتاسر بوستان بزرگی به نام ایران

۲. برافراشتن پرچم حا کمیت قرآن

۳ . اصل تحقق جمهوری اسلامی

دوازده) دو اتفاقی که در صورت نزدیک تر شدن بیشتر ما به قرآن می افتد، کدام هستند؟

۱. دشمنان بشریت بیشتر خشمگین می شوند و تهمت می زنند، دروغ می گویند و شایعه درست می کنند.

ص: ۱۷۰

۲. ما قوی تر می شویم و دشمنان بین المللی ما، علیه ما بیشتر بسیج می شوند.

۳. دشمنان فشار اقتصادی می آورند، فشار سیاسی می آورند و انواع و اقسام خباثت ها و ملعنت ها را با ملت ما می کنند.

سیزده) رهبر انقلاب ، آنهایی که دنیای اسلام سیاست های آمریکا را در این منطقه اجرا می کنند چگونه توصیف می فرمایند؟

۱ . متمسّک به طاغوتند.

ف ۲. خائن به آرمان های اسلام هستند.

۳. پیمان شکنند.

چهارده) کدام یک از برکات و فواید مسابقات بین المللی قرآن می باشد؟

۱. از بزرگ ترین حسناتی است که می شود تصوّر کرد و فرصتی برای ا نس برادران مسلمان از کشورهای مختلف با یکدیگر است.

۲. بستری برای روشنگری و نمودار کوچکی از اتحاد مسلمان هاست.

۳. هر دو مورد

ص: ۱۷۱

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ یَسْتَوِی الَّذِینَ یَعْلَمُونَ وَالَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹